

ART

U+S

č. 2 / 2021

OBSAH

ARTUŠOVNÍK.....2-3

KEĎ SA TAK ZAMYSLÍM.....4-11

- Miesto, ktoré som vždy hľadala.....5-6
- Ach, tie križovatky.....7-9
- V sieti.....10-11

ŽIVOT NA FAKULTE.....12-24

- Virtuálne dvere otvorené.....13
- Pedagogická fakulta spolupracuje so Súkromnou materskou školou Montessori cesta.....14-15
- Memorandum o vzájomnom porozumení a spolupráci k zvyšovaniu kvality edukácie nadaných detí a žiakov.....16-17
- V Logickej olympiáde pre najmenších boli úspešné všetky deti.....18-19
- Poznáme víťazov finálového kola Logickej olympiády intelektovo nadaných žiakov.....20-21
- Slovíčko či nota o fakultnom združení Piano Vocal.....22-23
- „PADAK“ na Pedagogickej fakulte PU v Prešove.....24

INŠPIRUJ SA NAŠIMI ŠTUDENTAMI.....25-36

- Učiteľ vo svete malého čitateľa.....26-28
- Svet vo fotografii.....29-30
- Online štipendijný program CEEPUS.....31
- Použi hlavu.....32-33
- Sú rovnakí ako aj my.....34-36

KEĎ RAZ BUDEM VEĽKÝ, BUDEM UČITEĽOM:
prax v čase pandémie.....37-50

- Prax očami študenta – využiť to naplno!.....38-40
- Ako sme spoločne oslavovali Svetový deň hier.....41-44
- Obhacujúce stretnutie s dr. Svobodom.....45-46
- Slovíčko o Štátnej školskej inšpekcii.....47-48
- Na slovíčko so Štátnou školskou inšpekciovou.....49-51

NA KUS REČI S.....52-60

- „Študentský pohľad zrazu odhalí učiteľovi nový uhol nazretia na problematiku“.....53-57
- So S. Dotkovou aj o stretnutí s p. prezidentkou Z. Čaputovou.....58-60

OTVORENÉ DVERE DO KABINETU.....61-64

- Online Živá knižnica.....62
- Viete, kto sú CODA deti?.....63-64

POĎ VON.....65-72

- Krása Moravy vás očarí.....66-67
- Stážová mobilita v meste kultúry, športu a piva.....68-70
- Livin' the dream in Prague ...alebo ERASMUS+ v „dobe kovidovej“.....71-73

KLUB ABSOLVENTOV.....74-76

- Nezabudnem na teba.....75
- Cieľom nie je nečinnosť, cieľom je robiť to, čo ťa baví.....76

POLITICO STUDENTUS.....77-80

ART U ŠTUDENTOV.....81-96

A TOTO SI UŽ PREČÍTAL?.....97-100

REDAKČNÁ RADA

ŠÉFREDAKTOR: Mgr. Dávid Dziak, PhD.

REDAKČNÁ RADA:

Mgr. Tatiana Bachurová, PhD.
PhDr. Alexandra Brestovičová, PhD.
Mgr. Hedviga Hafíčová, PhD.
Mgr. Jana Kožárová, PhD.
Mgr. Jakub Lipták, PhD.
PaedDr. Lucia Mikurčíková, Ph.D., BCBA
PaedDr. Monika Miňová, PhD.
Mgr. Patrícia Mirdalíková, PhD.
PaedDr. Erika Novotná, PhD.
PaedDr. Lucia Šepeláková, PhD.
Bc. Barbora Balogová

OBÁLKA A SADZBA:

Mgr. Zuzana Vagaská

FOTOMONTÁŽ NA OBÁLKE:

Bc. Zuzana Popelašová

JAZYKOVÁ KOREKCIA:

Mgr. Dávid Dziak, PhD.

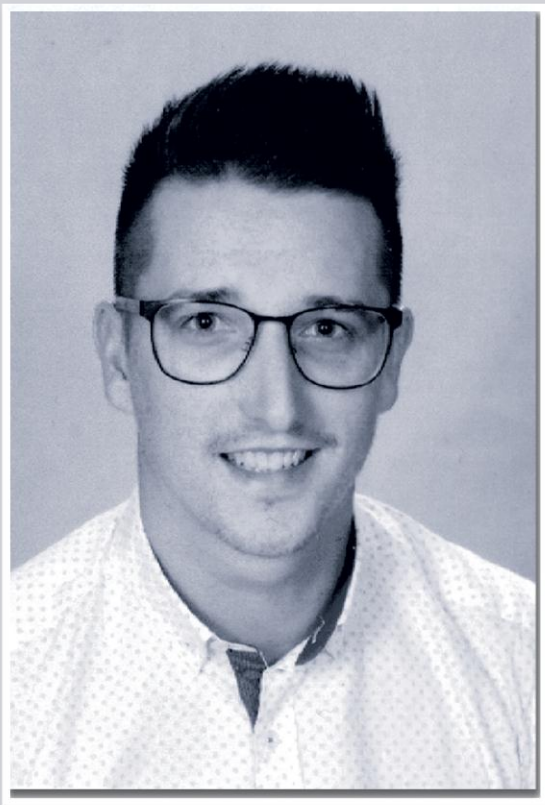
ARTUŠ

Časopis akademickej obce PF PU v Prešove

č. 2 / 2021

Adresa: Ul. 17. novembra 15,
080 01 Prešov
Výtvarný návrh loga ARTUŠ:
Mgr. Zuzana Vagaská
Vydavateľstvo: PU v Prešove,
Pedagogická fakulta
Periodicita: 2x ročne (online)
ISSN 1339-5424

ARTUŠOVNÍK

NEISTÝ ČAS

V predošlých štyroch číslach sme v úvodníku – *Artušovníku* uvažovali o čase. Pri písaní tohto úvodníka mi napadá najmä jeden atribút k času, a to *neistý*. Neisto nielen ja, ale určite aj mnohí z Vás, sa pýtam/e: Vydrží prezenčná výučba do konca akademického roka? Alebo opäť prejdeme na dištančnú formu výučby? Kedy sa vrátíme do normálu, do istoty? Pretrvávajúca pandémia sa neodrazila len v texte úvodníka, ale aj vo viacerých príspevkoch druhého čísla. Svoju pozornosť určite venujte až trom novým sekciám.

Číslo otvára sekcia *Keď sa tak zamyslím*, v ktorej nájdete tri úvahy. V ďalšej časti *Život na fakulte* sa dočítate o najnovších udalostiach na našej fakulte. Prinášame Vám aj novú sekciu s názvom *Inšpiruj sa*

našimi študentami, ktorá predstavuje zaujímavé činnosti či koníčky našich šikovných študentov. Aj nasledujúca časť časopisu pod názvom *Keď raz budem veľký, budem učiteľom* je nová. V nej sa dozvieme o praxi našich študentov v čase epidémie. Ďalšia sekcia *Na kus reči s...* prináša dva podnetné rozhovory, a to s jubilujúcou prof. Z. Stanislavovou, čím jej želáme všetko najlepšie, a druhý s našou študentkou S. Dotkovou, ktorá sa tohto roku stretla s pani prezidentkou Z. Čaputovou. Nasledujúca časť *Otvorené dvere do kabinetu* tradične prináša správy z katedier a centier. *Pod' von* obsahuje tri správy zo zahraničných pobytov. V poradí tretiu novú sekciu *Klub absolventov* tvoria dva články z pera našich absolventov. V časti pod názvom *Politico Studentus* podávajú aktuálne správy študenti z fakultného Akademického senátu, Študentskej rady PF PU a z Vedeckej skupiny študentov. *Art u študentov* sa každým číslom rozširuje, tentokrát v nej nájdete originálnu esej o umení, sebakarikatúry, textovú interpretáciu výtvarného diela, komiks, alternatívny záver známej rozprávky, obrazové frazeologizmy, dotvorené fotografie a rôzne ďalšie pôsobivé prozaické útvary. Posledná časť *A toto si už prečítal?* predstavuje sedem najnovších fakultných publikácií.

Český spisovateľ a režisér Vladislav Vančura napísal: „**Po čase zimnom prichádza jar, po beznádeji vzniká nádej, po hrôzach noci svitá deň.**“ Nech Vám toto číslo prinesie aspoň trochu istoty do tohto neistého epidemického času!

Prvé číslo časopisu Artuš v roku 2022 bude mapovať zimný semester ak. r. 2021/2022, preto ak chcete prispieť do daného čísla, tak svoj príspevok pošlite v šablóne na e-mail:

david.dziak@unipo.sk do 10. januára 2022.

dr. Dávid Dziak, šéfredaktor

NIEČO, ČO BY VÁS MOHLO ZAUJÍMAŤ...

ART

U+S

**Príspevky prechádzajú redakčnou
a jazykovou úpravou.
Za obsah príspevkov zodpovedajú ich autori.**

**Prispievatelia môžu posilať svoje príspevky
v šablóne na e-mailovú adresu:
david.dziak@unipo.sk.**

**Redakčná rada prijme Vaše správy z fakultných
i mimofakultných akcií, postrehy z praxe,
Erasmus+, úvahy, rozhovory, ankety, recenzie,
tipy (napr. na čítanie), vlastnú tvorbu atď.**

Digitálna malba: Barbora Nalevanková

KEĎ SA TAK ZAMYSLÍM

Foto: archív autorky

A close-up shot of a hand holding a small, blue paper airplane. The hand is in the foreground, with fingers visible. The background is a blurred night city street with lights, buildings, and a red circular traffic sign on the left. The overall mood is nostalgic and hopeful.

**MIESTO,
KTORÉ SOM VŽDY HL'ADALA**

Každý túži nájsť svoje miesto. Útulnú ulitu, do ktorej sa môže skryť a v ktorej sa bude cítiť vždy príjemne. Jednoducho, domov. Ja som ho hľadala odjakživa. Vždy som túžila precestovať celý svet. Dokonca som videla svoju budúcnosť v Los Angeles. Puberta, samozrejme. Asi to bolo americkými filmami, ktoré som sledovala jeden za druhým. No, ale čo sa stane, ak dookola pozeráte na obrazovku televízora? Trošku oslepnete. Odvtedy som pozerala na Ameriku skrz ružové sklíčka. Keď sa zo mňa stala „veľmi dospelá“ stredoškolačka, ružová už nebola IN. Okuliare praskli a do uší mi vnikla francúzština. Čo robí mladé dievča, keď sa zamiluje, ako prvé? Zisti si všetko o objekte jej záujmu. Zájazd na Azúrové pobrežie mi prišiel vhod a ja som plávala v tejto láske až po uši. Hlavne s mestom Nice. Jasné, tínedžerke stačí jeden pohľad a stane sa to. Keď som sa konečne zamilovala do človeka, a nie do objektu, chcela som, aby tiež spoznal to čarovné miesto. Je ale naozaj dôležité mať miesto, s ktorým sa tak úzko spojíte? Samozrejme! Teda aspoň ja som o tom bola presvedčená.

V Nice som mala pocit, že je projekciou mojej duše. Ten zvonivý prízvuk, omamná vôňa, neodolateľné chute, príjemné teplo a najmä úžasní ľudia. Bola som plná eufórie a dávala som to najavo všetkým naokolo. Vtedy sa to stalo. Všetci sme vyzerali ako v reklame na úver. Ja som bola šťastná, veď som bola na dovolenke. Oni boli pôvodnými obyvateľmi. Boli doma a spokojní. Počas ôsmich dní som sa naučila jednu vec. Jeden nie je veľké číslo, ale boli predsa prázdniny.

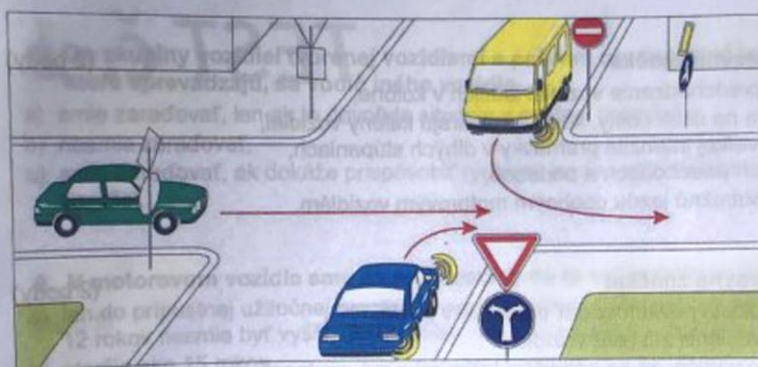
Mala som právo na oddych. Mojou novou zručnosťou bol úsmev. Zuby som ukazovala všade a na každého. Predstavte si to! Tí ľudia mi úsmev opätovali. Vyžarovalo zo mňa šťastie, ktoré som si priniesla ako suvenír na Slovensko. Tu to vyzeralo inak. Veď si to skúste. Ak budete mať šťastie, okoloídúci vás obíde. Ak budete mať smolu, budete podozriví z požitia omamných látok. Neodradilo ma to. Naopak, povzbudilo ma to v tom, aby som sa neprestala usmievať. Veď mi to robilo dobre. Vtedy som si uvedomila, že dôležitejšie ako Nice je moje vnútro. Počasie na žiadnom mieste nedokážem ovplyvniť, ale moju náladu sčasti áno. Nie každý mi dá šancu, aby som ho spoznala, ale to, či spoznám samú seba, je na mne. A to, ako bude vyzeráť moje vnútro? Nuž, to tiež záleží na mne.

Jasné, vnútro sa nedá navrhnuť a usporiadať presne podľa predstáv a s nejakými vecami sa musíme jednoducho zmieriť. Dôležitým objavom je, že viac ako svet ma baví spoznávať samú seba. Plánujem zistiť o sebe všetko. Čo ma rozosmeje, prečo som smutná, kedy sa cítim najlepšie. Pretože už viem, že šťastná môžem byť na hocijakom mieste, pokiaľ je moje vnútro, moje JA, v poriadku. Som ešte stále neprebádaná, ale pravidelne sa ponáram do svojho vnútra a objavujem seba. Preto sa pýtam. Vy ste sa už spoznali? Ako by vyzeralo vaše vnútro, ak by sa zhmotnilo do podoby krajiny? Dokázali by ste v tejto krajine žiť navždy?

Bc. Viktória Kamenská

Ach,

tie križovatky...

24. Modré vozidlo prejde cez križovatku ako

- a) prvé,
- b) druhé,
- c) posledné.

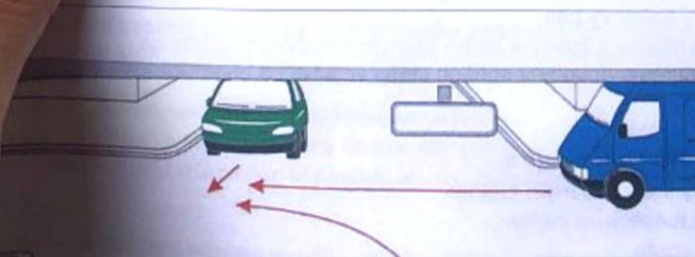
(3 body)

25. Vodič červeného vozidla smie

- a) na signál zelenej šípky pokračovať v jazde vpravo; pritom má prednosť pred zeleným vozidlom, ale musí dať prednosť chodcom prechádzajúcim vo voľnom smere,
- b) prejsť cez križovatku súčasne s vodičom modrého vozidla; pritom nesmie ohroziť vodiča zeleného vozidla idúceho vo voľnom smere a nesmie obmedziť chodcov,
- c) na signál zelenej doplnkovej šípky odbočiť vpravo; pritom musí dať prednosť v jazde vozidlám idúcim vo voľnom smere, ako aj prednosť chodcom prechádzajúcim vo voľnom smere.

(3 body)

26. Ako posledné prejde cez križovatku

- a) vaše vozidlo,
- b) modré vozidlo,
- c) zelené vozidlo.

Foto: archív autorky

(3 body)

27. Ako prvé prejdú cez križovatku

- a) vaše vozidlo súčasne

Zatvor oči. Pred tebou je križovatka. Tá stará, známa križovatka, na ktorej (v prípade, ak máš tzv. vodičák) nikdy nevieš, kto má prednosť v jazde. A tak zvädzaš boj s tým, kedy a kde dodržať nejaké to pravidlo pravej ruky, o ktorom hovoril prešedivený inštruktor autoškoly. A to presne vtedy, keď zalamoval rukami nad твоjím nechápavým pohľadom pri jeho pokuse o akékoľvek vysvetlenie tejto problematiky. Áno, hovorím o tej križovatke, pred ktorou dúfaš, že nestretnáš žiaden iný dopravný prostriedok, pretože by jeho a tvoj prechod cez ňu mohol vážne ohroziť bezpečnosť každej živej (možno aj neživej) duše v okolí 10 metrov. Niekedy, dokonca pri prechádzaní cez ňu, meníš identitu a stáva sa z teba praktizujúci kresťan-katolík. V hlave sa snažíš v rámci zachovania holého života si spomenúť, ako ťa rehoľná sestra v tretej triede základnej školy nútila ovládať Otčenáš (ktorý by sa teraz, mimochodom, určite hodil). Jej vtedajšia vyhrážka znela, že bez osvojenia si tejto extrémne dlhej modlitby z 1. svätého prijímania nebude nič. A to by veru značne zmarilo tvoje plány, že si zo získaného obnosu peňazí kúpiš to nové CD Natálie Oreiro, prípadne časopis prvej série „superstaristov“. Mimochodom, vtedajšia príloha plagátu Tomáša Bezdedu v takmer reálnej veľkosti bol skvelý marketingový ťah a pre mňa silne motivujúci faktor. Takže áno, Otčenáš som do hlavy dostala – ale pravý, skrytý motív jeho osvojenia viete iba vy. To by z nás mohlo v tejto chvíli urobiť o čosi bližších priateľov, nie? No, akonáhle vchádzaš do križovatky, v hlave ti bliká: Tomáš Bezdeda, rehoľná sestra, 1. sväté prijímanie a? Sakra, tak ako plagát Tomáša Bezdedu, ktorý mi zlomil srdce tým, že začal chodiť s Martinou Šindlerovou – ktorú som, mimochodom, tak nenávidela, lebo som si v denníčku skúšala svoj podpis v tvare Bezdedová. Aká hlúposť, však? Kto by si dnes dával priezvisko s koncovkou -ová? Ale to už prezrádzam veľa z mojich zlomených srdiec a vzťahových nížin. Keďže sa poznáme krátko,

chcem si ešte chvíľu udržať profil „drsňačky“, to sa teraz nosí (hovoria). Takže späť k plagátu. Tak ako som ho strhla so slzami v očiach a ostala tam iba biela stena (žiaden Bezdeda), taká istá biela stena ostala aj na mieste, kde mal byť ten zištne osvojený Otčenáš. Takže nič, z praktizujúceho kresťana-katolíka nebude tentokrát nič. Iba ak by bolo platné Anjeličku, môj strážničku – tá je o čosi kratšia a v pamäti ostala. Skúsím nabudúce overiť jej účinnosť, dám vám vedieť. Takže čo nám teda ostáva? Aha, semaforey. Pomoc, ktorej by som sa chytla ako topiaci sa slamky. No pozor, v tomto meste, kde je postrach zvaný križovatka, bohužiaľ, nie sú žiadne semaforey. Dôvod? Jednoduchý. LA (čítaj „Elej“). Nie, nie je to to známe mesto v Amerike, ale mesto na Slovensku, tzv. Levoča – domácimi nazývaná „Elej“. Zhrnutie. Vylúčené máme možnosti po A, uchýľovať sa k božstvám cez modlitbu, ktorú neovládam. Po B, semaforey. Tie sa radšej rozhodli neexistovať, ako keby nám mali pomôcť – klasika. Asi nie je náhoda, že je to TEN semafor. Mužský rod. Prepáčte všetci muži, ktorí to čítate. Inak som kvášmu „druhu“ väčšinou milšia. Hlavne, ak mám v krvnom obehú kofeín a ak spĺňate parametre: 1,90 m, snedá pokožka a la latino spevák Maluma a taktiež nejaké to jemné strnisko by nebolo na škodu. V tomto prípade by som vám možno odpustila aj rozhodnutie zahrať sa na „nevidím-nepočujem-neexistujem“ alebo (pre tých, ktorí videli rozprávku Madagaskar) typ správania sa „Usmívať a mávať“. Opäť som prezradila viac, ako som chcela, čo ak to teraz niekto zneužije? Nie, nie, späť. Tu ide o zachovanie holého života a prechod cez križovatku bez ujmy na zdraví a kráse, či už na mojej strane, alebo strane ostatných účastníkov premávky. Nevieam, či ste si to všimli, ale dochádzajú nám možnosti. Teda, tie reálne využiteľné. Nebudem klamať, že mi napadlo aj pár fantazmagórií. Ako napríklad zatočiť čarovným prsteňom, zastaviť čas a zabezpečiť si tak ľahký presun bez možnosti zrážky. Pričom by som v tomto časovom lážo-plážo móde stihla skontrolovať čerstvosť svojej manikúry.

V prípade jej „nečerstvosti“ by som s prehľadom zvládla kontaktovať nechťový salón s názvom NECHTY AKO DRÁPY ZDOMÁCNENEJ DIVEJ ŠELMY. Ale keďže nie som Arabela a čarovný prsteň nemám, rozhodla som sa pre reálnejšiu a myslím, že v tomto prípade poslednú možnosť. Táto možnosť je nájsť v sebe kúsok pošramoteného sebavedomia z oblasti vedenia motorového vozidla a pravidiel cestnej premávky. Toto pošramotenie spôsobil po prvé inštruktor autoškoly, ktorý využíval pohľad typu „Čo na tom nerozumieš?“ častejšie ako komerčné televízie reklamu Dedoles. A po druhé sa na ňom značne podpísal pán skúšajúci policajt na mojej skúšobnej jazde. Tento pán policajt si zjavne modlitbu Otčenáš pamätal, na rozdiel od mňa, celkom určite dobre, súdiac podľa jeho výrazu tváre a iných nonverbálnych prejavov. On totižto z môjho skromného názoru a momentálnej chabej pamäte vyzeral, že práve oľutoval svoju profesiu a radšej plánuje vstúpiť do rádu saleziánskych mníchov. Zmenu profesie tohto pána radšej retrospektívne nezisťujem. V prípade utvrdenia by sa ma mohli totižto zmocniť výčitky svedomia a tie ja nerada. Takže späť k možnosti prejsť križovatkou vďaka sebavedomiu a uvedomeniu si, že to zvládnem vlastnými silami. A čo iné mi vlastne ostáva? Aj keby tam nejaké tie semaforey boli, mohli by zazmätkovať, pretože elektrinu na ich fungovanie by celú vyčerpala žehlička na vlasy mojej známej (na vysvetlenie: vlasy si žehlí 5-krát za deň). Ak by som si predsa len spomenula na ten, tak často opakovaný Otčenáš, možno by sa tí hore práve venovali inej križovatke. Pretože by tam práve zmätkovala žena s vlasmi blondavejších tónov od tých mojich. Tak by sa teda s tým najlepším vedomím a svedomím (že ja som predsa veľké

dievča a zvládnem to sama) rozhodli nechať to na mňa. Takže som ostala iba ja. Ja a moja viera v seba, že zvládnem prejsť cez každú križovátku, ktorá mi skríži rovnú, bezproblémovú cestu. Dovolím si sem vložiť pár slov z výkladového slovníka autorky tohto opisu strastiplnej cesty križovatkou. Križovatka je akási pomyslená náročná situácia, do ktorej sa dostaneme, či chceme, alebo nechceme, každý z nás. Pretože, ako to už býva, žiadna cesta nie je iba rovná, bez akejkoľvek zmeny či prekážky na ceste. A úprimne, bavila by nás vôbec takáto rovná, bezproblémová cesta dookola? Veď ako sa povie, „no stress – no fun“, nie? A čo nám v takejto situácii teda ostáva? Žiaden semafor, žiadne spoliehanie sa na záchranu. Sme tu my. A je len na nás, či križovátku prejdeme bez ujmy, prípadne s odretým lakom na karosérii auta. A aj keby. Čo ak by sa s vami ocitol v tomto dopravnom incidente vyššie spomínaný: 1,90 m, snedý, hnedooký, latino spevák Maluma? To by už až tak nevadilo, však? A hlavné je, že ten lak je lak karosérie a nie lak našej aktuálnej manikúry. Keďže v salóne NECHTY AKO DRÁPY ZDOMÁCNENEJ ŠELMY by nám bolo oznámené, že z dôvodu nariadenia vlády Slovenskej republiky majú do odvolenia zatvorené. LOCKDOWN, vážení.

Bc. Daša Neupauerová

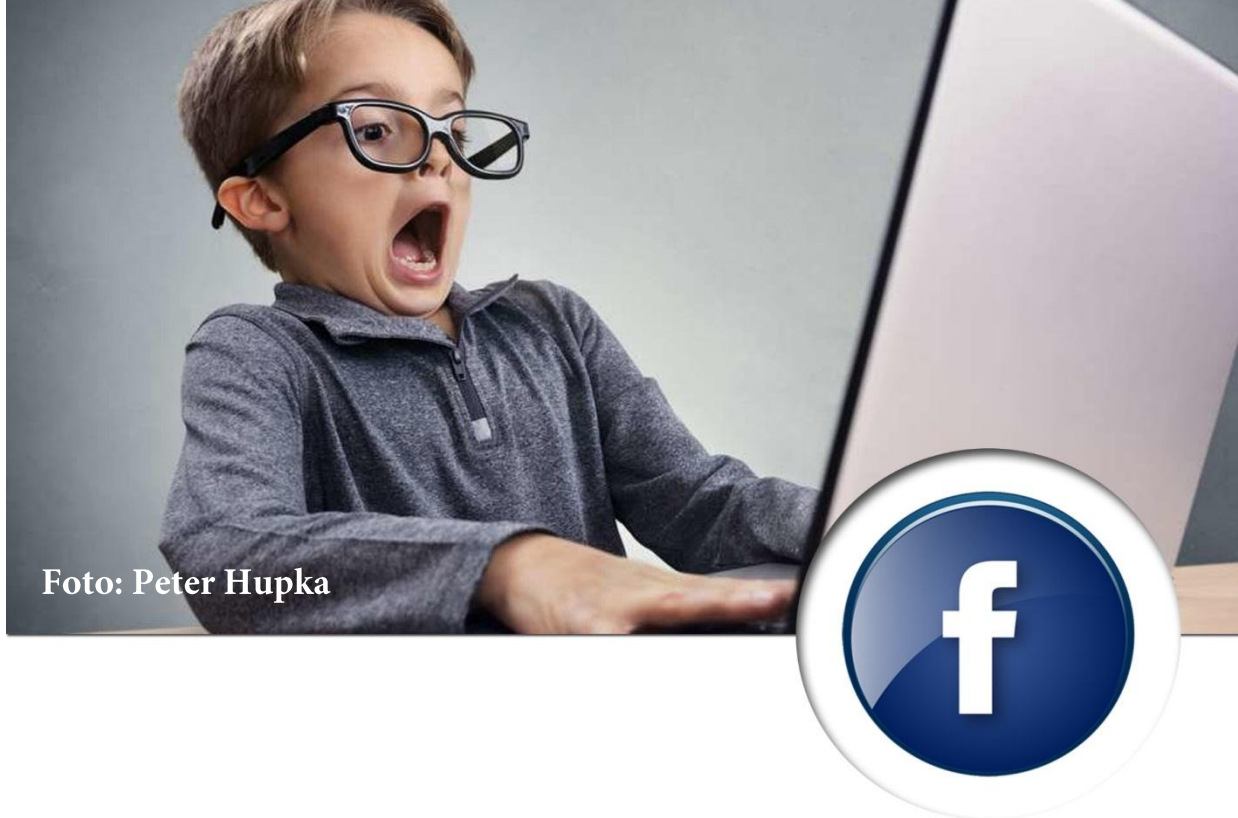

Foto: Peter Hupka

V sieti

Vážení čitatelia. Určite sa každý z vás aspoň raz v živote stretol s pojmom online. Pozná to už celý svet. Zjednodušene to znamená byť prihlásený na internete, na jednej zo sociálnych sietí, ktorých je v dnešnej dobe veľmi veľa. A aj keď je internet starý len niekoľko rokov, my už môžeme rozprávať o množstve sietí, ktoré nespočítame ani za niekoľko mesiacov. Medzi tie najznámejšie zaraďujeme Facebook, YouTube, Skype či Instagram. Povedať mladý by bol nesprávny výraz. V dnešnej dobe takmer každý, od detstva cez adolescenciu až po starobu, je na nejakej sociálnej sieti, no na vrcholných priečkach si neustále drží svoje miesto Facebook.

Vymyslel ho mladý chlapec menom Mark Zuckerberg a aj keď to najprv bola

sieť len pre vybranú skupinu ľudí, pre študentov na vysokej škole Harvard, postupne sa z toho stal trend. Každý chcel byť na Facebooku a nezmenilo sa to ani dodnes. Nájdete tam už od susedovho psa až po Jožka z vedľajšej dediny, lebo Facebook ma nesmierne veľa výhod a možností. Môžete sa s ľuďmi skontaktovať za niekoľko sekúnd či telefonicky, alebo správou, a to hlavne zadarmo! Môžete si tam vyhľadať bývalých a možno aj budúcich potenciálnych partnerov, môžete sa tam pridať do skupiny ľudí, s ktorými máte rovnaký koníček, môžete tam hrať hry, nakupovať, sledovať videá, pozerať fotky... Dá sa tam robiť skoro všetko. Ale podľa mňa to, čo mnohých ľudí najviac na Facebooku láka, je to, že si tam **môžu meniť svoje meno, vek, pohlavie či identitu. Môžu byť kým chcú, respektíve byť inkognito. V skratke, môžu sa hrať, a to ľuďom baví. O to viac ich to baví, ak je daná zábava takmer bez pravidiel.**

No ak rozprávame o veľkých plusoch, môžeme rozprávať aj o veľkých mínusoch. **Ak sa neodhadne miera, človek sa v takejto virtuálnej „realite“ stratí veľmi rýchlo. Zrazu nedokáže fungovať sám so**

sebou, stále sleduje svoje dokonalé fotky a ich počet lajkov či komentárov

a postupne sa stane závislým. Ale v dnešnej modernej a hlavne urýchlenej dobe si to ľudia nepriznajú, lebo ten, kto nežije internetom, je staromódny. A takúto nálepku človek mať nechce.

Facebook ako taký je najväčšia sociálna sieť na zemi. Každý z vás ju určite používa. A ak nie túto, tak máte nejakú inú sieť. Priznám sa, na začiatku, keď som si založila svoj účet na Facebooku, nevedela som od neho odtrhnúť oči. Stále som sledovala, či mi niekto píše, koľko lajkov má moja fotka, kto pridal aký komentár alebo status. Postupom času, keď mi prišla správa na mobil alebo počítač, som všetko pustila a pozrela sa, čo je nové, až som mobil musela mať stále pri sebe a všetko som zdieľala, kde som a s kým som. Ani som si tak neužívala tú chvíľu s priateľmi, to prostredie, stále som pozerala do mobilu. A až vtedy som pochopila, čo znamená dobrý sluha, no zlý pán. Všetko treba robiť s mierou a ako raz povedal aj Petr Knoflíček: „*Internet, to je moderná*

technika, ktorá umožňuje človeku priblížiť sa svetu a oddialiť sa ľuďom“. Podľa mňa dnes už nie je až tak potrebné ísť s dobou, čo sa týka internetu, lebo často zabúdame na veci, ktoré robia život krásny tým, aký je, a taktiež zabúdame na to, že realita nie je v pixeloch. Na záver si skúsme predstaviť, aké by to bolo, keby celý server padol. Nie na deň ani týždeň, ale na niekoľko rokov. Aký by to malo vplyv na vás? Aký by to malo vplyv na ľudstvo? Čo si myslíte vy? Je vážne tak potrebné byť online? Lebo ľudia kvôli internetu už takmer nechodia von, prestávajú sa rozprávať a či chceme, alebo nie, týka sa to aj nás. Je načas začať od seba a verte, či nie, jeden človek dokáže zmeniť veľmi veľa. Všetko aj Facebook vymyslel len jeden človek a zmenil priam celý svet.

Karina Sikorjaková

Ilustračné foto: Rajmund Petřík

ŽIVOT NA FAKULTE

Virtuálne dvere otvorené

Kedže koronavírus a s ním spojené opatrenia nedovoľujú organizovať tradičné podujatia a aktuálne obmedzenia sa dotkli aj každoročne organizovaného Dňa otvorených dverí, naša univerzita prišla s nápadom a predstavila sa v novom šate – vo virtuálnom prostredí.

Potenciálni uchádzači o štúdium na univerzite mali možnosť nerušene sledovať z pohodlia domova zaujímavý program, ktorý pripravili jednotlivé fakulty. Celé sa to stalo skutočnosťou dňa 17. 03. 2021 od 10:00 – 13:00.

Program online Dňa otvorených dverí pozostával z pripravených videonahrávok a komentovaných prezentácií v prostredí MS Teams, ktoré podávali zrozumiteľné informácie o možnostiach štúdia pre budúcich univerzitných študentov, ktorí sa mohli aj tentokrát opýtať na všetko, čo ich zaujímalo. Postupne sa mohli „poprechádzať“ medzi jednotlivými fakultami univerzity, nazrieť do akademického areálu a sledovať programy individuálne pripravené pre každú fakultu zvlášť.

Organizátori mysleli aj na tých, ktorí to nestihli, a online záznam je možné vyhľadať v databáze aj dnes. Stačí vyhľadať kľúčové slovo „Online DOD“ na webovej stránke Prešovskej univerzity v Prešove

alebo sledovať sociálne siete jednotlivých fakúlt.

Čo by to bol za DOD bez pera s logom univerzity? Do 17. 03. 2021 bola uverejnená súťaž o reproduktor Niceboy Raze 2 Ego. Vytosovaný výherca získal okrem reproduktora aj univerzitné reklamné predmety.

Predovšetkým by sme chceli vyzdvihnúť vizuálne prepracované videá a celkové grafické spracovanie komentovaných nahrávok, ktoré upútali pozornosť nejedného účastníka online prenosu. Veríme, že podané informácie boli aspoň sčasti plnohodnotnou náhradou a prínosom pre každého záujemcu o budúce štúdium na našej Alma mater.

Budúci študenti Pedagogickej fakulty PU v Prešove sa od ďalšieho akademického roka môžu tešiť na bohaté vedomosti v odbore, pre ktorý sa rozhodnú, pedagogickú prax aj plno pripravovaných aktivít, ktoré poskytnú možnosť odreagovať sa, spoznať nových ľudí a uplatniť svoj potenciál aj v mimoškolských aktivitách, ktoré ponúka štúdium na našej fakulte.

Veríme, že sa brány našej fakulty čoskoro otvoria pre všetkých študentov a budeme môcť vnímať tú čarovnú atmosféru našej milovanej Pedagogickej fakulty, miesta, kde to fakt žije! Tešíme sa na Vás!

**Sofia Michňáková,
Bc. Barbora Balogová,
Jozefína Hrebíková,
Miroslava Bednarčíková,
Bc. Júlia Janičová**

Foto: Marcel Mravec, CCKV PU

Pedagogická fakulta spolupracuje so Súkromnou materskou škoulou Montessori cesta

Pedagogická fakulta PU v Prešove, Súkromná materská škola Montessori cesta a Montessori cesta o. z. sa rozhodli potvrdiť vzájomnú spoluprácu podpisom Memoranda o spolupráci, ktoré symbolicky na Medzinárodný deň detí podpísala dekanka PF PU v Prešove, doc. RNDr. Iveta Scholtzová, PhD., Mgr. Marta Fudalyová, poverená riaditeľka Súkromnej materskej školy Montessori cesta a predsedníčka občianskeho združenia Montessori cesta o. z., Ing. Mária Hamráčková.

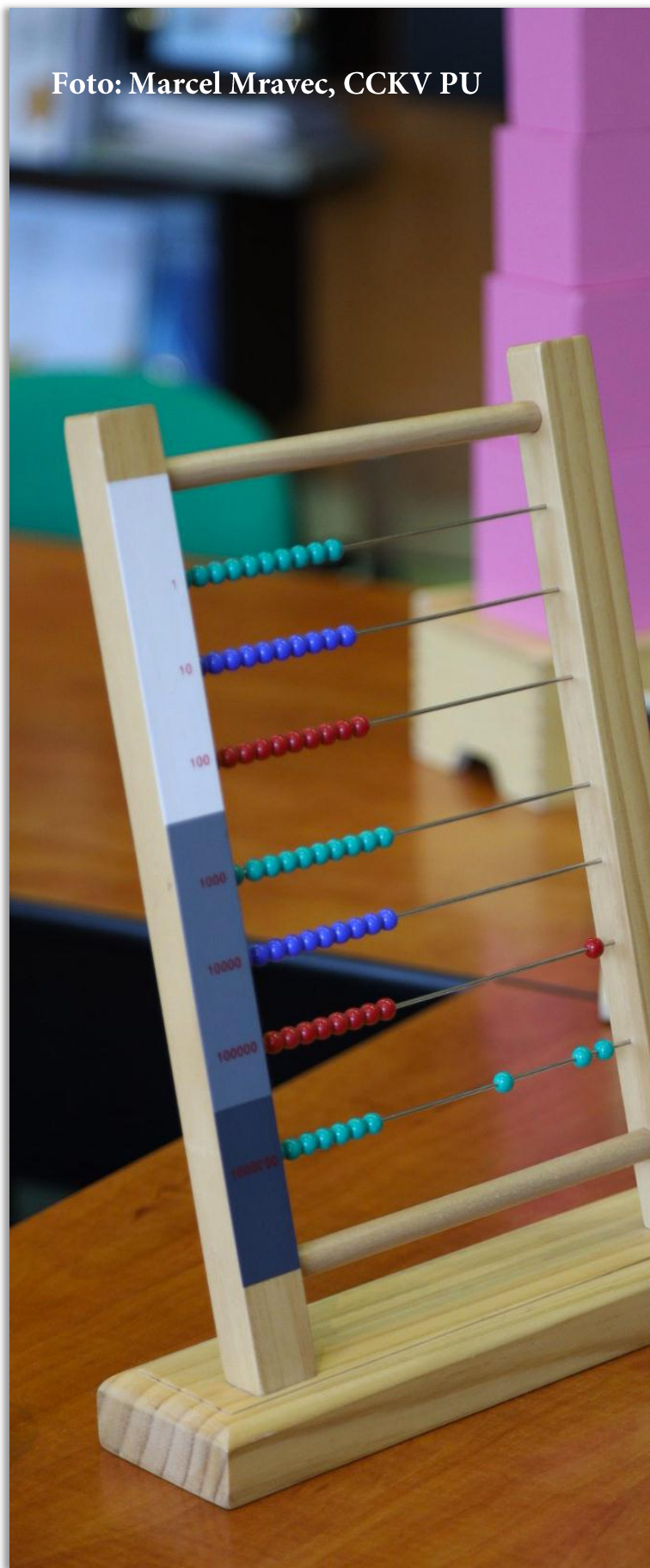
Hlavným cieľom činnosti Súkromnej materskej školy Montessori cesta a Montessori cesta o. z. je napĺňanie odkazu Márie Montessori predovšetkým pôsobením vo výchovno-vzdelávacej oblasti, vytvorenie podmienok pre realizáciu edukačných aktivít pre deti, vzdelávacích aktivít pre rodičov a poskytovanie výchovného a rodinného poradenstva. Nemenej dôležitým cieľom je však aj organizovanie vzdelávania, školení, seminárov, pracovných skupín, konferencií internými alebo externými lektormi, budovať spolupráce so strednými a vysokými školami, školskými zariadeniami, samosprávou a občianskymi združeniami, s cieľom rozvíjať vzájomnú spoluprácu a poskytovať jednotlivcom i inštitúciám priestor na získavanie teoretických vedomostí a praktických zručností v oblasti Montessori pedagogiky. Spoluprácu s Pedagogickou fakultou vníma Mgr. Marta Fudalyová, poverená riaditeľka Súkromnej materskej školy

Montessori cesta ako významný krok v snahe o vybudovanie akreditovanej Montessori základnej školy v Prešove. **„Naším cieľom je sprostredkovať zážitok a praktickú skúsenosť s Montessori pedagogikou študentom, ktorých táto forma vzdelávania osloví a pomôcť im tak využívať získané vedomosti a zručnosti v ich pedagogickej praxi,”** doplnila Mgr. Marta Fudalyová.

Vzájomná spolupráca tak vytvorí priestor na organizáciu spoločných odborných seminárov a podujatí v oblasti Montessori pedagogiky pre študentov, absolventov fakulty, pedagogických a odborných zamestnancov škôl a zariadení, ale aj rozšírenie príležitostí na implementovanie prvkov Montessori pedagogiky v rámci výberových predmetov, možností konzultácie záverečných prác študentov v oblasti využitia Montessori pedagogiky v predškolskej, elementárnej a špeciálnej pedagogike, či realizovanie odborných stáží študentov v Súkromnej materskej škole Montessori cesta v zmysle učenia sa v súvislostiach a s prepojením na prax. Prienik spolupráce chcú všetky strany hľadať aj v odborno-metodickej, konzultačnej a publikačnej činnosti v rámci Montessori edukácie detí a žiakov, ale tiež pri analýze či pripomienkovaní študijných programov s dôrazom na zabezpečenie výstupov vzdelávania študentov fakulty v súlade s potrebami študentov, zamestnávateľov a praxe v oblasti alternatívneho vzdelávania.

Ako uviedla dekanka PF PU v Prešove, „podpísaním Memoranda o spolupráci rozširujeme nové príležitosti pre budúcich pedagógov v materských školách. Zároveň naša spolupráca priblíži študentom príklady dobrej praxe v oblasti alternatívneho vzdelávania detí predškolského veku a prispeje k ďalšej spolupráci s vonkajším prostredím a aktérmi na trhu práce, na ktorú dlhodobo naša fakulta kladie veľký dôraz.”

Foto: Marcel Mravec, CCKV PU

Memorandum o vzájomnom porozumení a spolupráci k zvyšovaniu kvality edukácie nadaných detí a žiakov

Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove a Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Sabinove podpísali 10. mája 2021 Memorandum o vzájomnom porozumení a spolupráci. Cieľom

memoranda je kooperovať pri navrhovaní a realizovaní spoločných aktivít v rámci projektov a aktivít celoslovenskej iniciatívy Rozumieme nadaným.

Obe strany spolupracujú od roku 2013, kedy po prvýkrát zorganizovali celoslovenské finálové kolo Logickej olympiády intelektovo nadaných žiakov základných škôl a osemročných gymnázií do 15 rokov. Bolo to prvé stretnutie intelektovo nadaných žiakov z celého Slovenska a začiatok špecifickej súťaže pre nadaných žiakov. Súťaž je organizovaná každoročne a finále sa uskutočňuje na pôde Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. V rámci bohatej spolupráce nasledovali ďalšie nemenej zaujímavé aktivity, spomeňme organizáciu odborných seminárov (Rozumieme nadaným, Ako sa učia nadané deti atď.) zameraných na

edukáciu intelektovo nadaných žiakov a aktuálne nový projekt – Logická olympiáda pre najmenších, ktorý je určený predškólakom.

Slávnostné podpísanie Memoranda o vzájomnom porozumení a spolupráci sa uskutočnilo na pôde Pedagogickej fakulty PU v Prešove. Memorandum podpísali dekanka Pedagogickej fakulty PU doc. RNDr. Iveta Scholtzová, PhD. a riaditeľka Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Sabinove Mgr. Ľubica Richmanová Fabišíková. Obe strany vyjadrili súhlas spolupracovať v rámci organizácie odborných seminárov a konferencií v oblasti edukácie detí a žiakov s nadaním pre pedagogických a odborných zamestnancov materských škôl, základných škôl, špeciálnych škôl, školských zariadení výchovného poradenstva a prevencie, špeciálnych výchovných zariadení a ďalších škôl a zariadení.

Dôležitou súčasťou spolupráce je organizácia celoslovenskej súťaže pre deti materských škôl s názvom Logická

olympiáda pre najmenších, organizácia celoslovenskej súťaže pre žiakov základných škôl a osemročných gymnázií do 15 rokov s názvom Logická olympiáda pre intelektovo nadaných žiakov, príprava matematických sústredení pre intelektovo nadaných žiakov, poskytnutie odbornometodickej činnosti v rámci edukácie nadaných detí v Klube nadaných detí Prešov, rovnako tak pri odbornometodickej činnosti a konzultačnej činnosti v oblasti edukácie detí a žiakov s nadaním pre zástupcov praxe v predškolskej pedagogike, elementárnej pedagogike, psychológii a špeciálnej pedagogike.

Spolupráca oboch strán v oblasti edukácie intelektovo nadaných žiakov je úspešná a do budúcnosti potrebná, nakoľko predstavuje jeden z dôležitých nástrojov zapojenia zamestnávateľov a partnerov z praxe do zvyšovania kvality vysokoškolského vzdelávania.

PaedDr. Ľuboš Lukáč

Foto: Marcel Mravec, CCKV PU

Foto: Súkromná materská škola, Pro Pueris, Stará baštová 11, Košice

V Logickej olympiáde pre najmenších boli úspešné všetky deti

Logická olympiáda pre najmenších je určená deťom predškolského veku. V školskom roku 2020/2021 sa do nej zapojilo viac ako 4 200 malých riešiteľov z 214 materských škôl.

Organizátormi súťaže pre najmenších sú: Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Sabinove, Súkromná základná škola DSA v Prešove a mesto Prešov.

Svet logiky, abstraktného myslenia, hľadania súvislostí a precvičovania jemnej motoriky – to všetko zažili riešitelia – predškoláci v aktuálnom ročníku Logickej olympiády pre najmenších. Obsahom zápolenia bolo preverenie jednoduchých

logických funkcií, tvorenia pojmov, dobrej pamäti, počítania a precvičovania jemnej motoriky detí predškolského veku – teda zručností potrebných na úspešné zvládnutie vyučovacích predmetov počas povinnej školskej dochádzky.

Hlavnou myšlienkou podujatia bolo zapojiť sa, skúsiť vyriešiť, rozmýšľať možno aj netradične a svoje riešenie – výsledok aj zdôvodniť. Riešenie logických úloh olympiády učí deti komunikovať, vyjadrovať svoj názor, podporí prácu v skupine a umožní prezentovať logické myslenie dieťaťa. Súťaž prebehla pod heslom „Súťažíme, ale neprehrávame.“ A skutočne. Všetci zúčastnení riešitelia ju zvládli mimoriadne úspešne.

Olympiáda prebiehala v réžii zaregistrovaných materských škôl písomnou formou, ale aj spoločným

riešením úloh v kolektíve detí, napríklad pri počítači alebo interaktívnej tabuli. Organizátori poskytli zaregistrovaným materským školám testovací súbor logických úloh a certifikát o absolvovaní Logickej olympiády pre najmenších v elektronickej podobe.

ZOPÁR ZAUJÍMAVOSTÍ Z LOGICKEJ OLYMPIÁDY PRE NAJMENŠÍCH:

- Súťaž Logická olympiáda pre najmenších sa realizovala v prostredí materských škôl. Každá materská škola mala svojho školského koordinátora – spravidla pani učiteľku materskej školy, ktorá koordinovala súťaž podľa pokynov organizátorov.

- 80 % registrovaných materských škôl realizovalo súťaž dopoludnia v rámci edukačnej činnosti, 10 % materských škôl doobeda aj poobede (na základe počtu žiakov, resp. skupín detí), 10 % materských škôl popoludní, po odpočinku.

- Logickej olympiády pre najmenších sa zúčastnilo 4 268 detí, z toho počtu bolo 54 % chlapcov (2 304 chlapcov) a 46 % dievčat (1 964 dievčat).

- Priemerný počet získaných bodov bol u chlapcov vyšší ako u dievčat (rozdiel bol 1 bod v prospech chlapcov).

PaedDr. Ľuboš Lukáč

Foto: Súkromná materská škola, Pro Pueris, Stará baštová 11, Košice

POZNÁME VÍŤAZOV

finálového kola Logickej olympiády intelektovo nadaných žiakov

Už po deviatykrát sa uskutočnilo finálové kolo Logickej olympiády intelektovo nadaných žiakov na Slovensku. Z dôvodu pandémie COVID-19 sa finále konalo online využitím LMS Moodle prostredia.

Logická olympiáda intelektovo nadaných žiakov patrí do portfólia súťaží celoslovenskej iniciatívy Rozumieme nadaným. Organizátormi súťaže sú: Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Sabinove, Odbor školstva Okresného úradu v Prešove a mesto Prešov. Súťaž je určená žiakom základných škôl a osemročných gymnázií do 15 rokov a prebieha od roku 2013 vo dvoch súťažných kategóriách: A – žiaci 1.-4. ročníka ZŠ a B – žiaci 5.-9. ročníka ZŠ. Testovací súbor pozostáva z úloh zameraných na logický úsudok, matematický úsudok, priestorový úsudok a verbálne myslenie.

V tohtoročnom 9. ročníku Logickej olympiády intelektovo nadaných žiakov zaregistrovali organizátori 2 013 intelektovo nadaných žiakov základných škôl a osemročných gymnázií do 15 rokov vo všetkých organizačných formách vzdelávania nadaných žiakov. Všetci zaregistrovaní súťažiaci sa v priebehu mája 2021 zapojili do školských kôl Logickej olympiády. Po vyhodnotení úspešnosti

najúspešnejších 119 súťažiacich postúpilo do finálového kola.

9. júna 2021 sa uskutočnilo finálové kolo Logickej olympiády intelektovo nadaných žiakov. Finálové kolo prebehlo online formou využitím LMS Moodle prostredia. Do finále sa zapojilo 53 najúspešnejších súťažiacich v kategórii 1.-4. ročník ZŠ a 66 najúspešnejších súťažiacich v kategórii 5.-9. ročník ZŠ. Úlohou súťažiacich bolo vyriešiť dvadsať logických úloh za stanovený max. čas.

Vítazmi súťažnej kategórie A (žiaci 1.-4. ročníka ZŠ) sa stali:

1. miesto – Michal Hudák, Súkromná základná škola, Lermontovova 1, Košice;

2. miesto – Róbert Palacka, Základná škola, Devínska 12, Nové Zámky,

3. miesto: Andrej Onderišin, Základná škola, Krosnianska 4, Košice.

Vítazmi súťažnej kategórie B (žiaci 5.-9. ročníka ZŠ a 8-ročných gymnázií vo veku do 15 rokov) sa stali:

1. miesto – Richard Dudek, Základná škola A. Dubčeka, Ul. Družstevná 11, Martin,

2. miesto – Kristián Lovčičan, Základná škola, Ul. Dr. Janského 2, Žiar nad Hronom, .

3. miesto – Andrej Straube, Súkromná základná škola a Gymnázium CENADA, Majerníkova 60, Bratislava.

Ilustračné foto: Rajmund Petrík

**VÍŤAZOM 9. ROČNÍKA
LOGICKEJ OLYMPIÁDY
INTELEKTOVO NADANÝCH
ŽIAKOV
BLAHOŽELÁME!**

Jubilejný 10. ročník Logickej olympiády intelektovo nadaných žiakov sa uskutoční začiatkom budúceho kalendárneho roka.

PaedDr. Ľuboš Lukáč

Foto: archív PF PU v Prešove

Slovíčko či nota o fakultnom združení

PIANO VOCAL

Komorné vokálne združenie Piano Vocal vzniklo na Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove v roku 1999 a vyprofilovalo sa na reprezentačný umelecký kolektív, ktorý sa orientuje na sólový a komorný spev rôznych štýlových období a žánrov. Počas doterajšej existencie sa činnosť speváckeho zoskupenia dominantne orientuje na prípravu sólových a komorných speváckych interpretácií na medzinárodnú spevácku súťaž vysokoškolákov učiteľského zamerania Moyzesiana, ktorú organizuje Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove. V rámci tejto súťaže dosiahli študenti speváckeho zoskupenia viaceré úspechy a ocenenia (Alena Ščerbová, Imrich Paczes, Slávka Berezňáková, Viktória Vajdová, Lucia Novotná).

Špecifické zameranie speváckej činnosti je orientované na sólový a skupinový spev. Študenti zapojení do činnosti speváckeho zoskupenia pravidelne prezentujú výsledky svojej práce v sólových či komorných speváckych vystúpeniach na rôznych kultúrno-spoločenských podujatiach v rámci akademického života fakulty, univerzity, v rámci mesta Prešov, či regiónu. Aktívne sa podieľajú na umocnení atmosféry vianočných koncertov, slávnostných otvorení akademického roka, rôznych slávnostných akadémií, vernisáží, či výstav.

Repertoár tvoria vokálne skladby rôznych štýlových hudobných období, od baroka, po hudbu 20. storočia a súčasnú slovenskú i svetovú piesňovú hudobnú tvorbu. Do repertoáru sú tiež zaraďované operetné árie, muzikálové piesne i piesne z oblasti folkovej, populárnej a džezovej hudby.

Spevácke zoskupenie Piano Vocal je neoddeliteľnou súčasťou hudobno-výchovných aktivít a umeleckých aktivít študentov Katedry hudobnej, výtvarnej a telesnej výchovy Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. Dotvára profil absolventa tejto fakulty o nový rozmer – o hudobne vzdelaného, aktívneho a tvorivého študenta, ktorý má kompetenciu rozvíjať takéto atribúty aj u svojich budúcich žiakov v reálnej pedagogickej praxi.

doc. PaedDr. Zuzana Sláviková PhD.

Vokálny súbor
Piano Vocal

*Rád spievaš?
 Máš dobrý sluch?
 Myslíš, že máš talent?*

*Získaj možnosť:
 koncertovať, cestovať
 a spoznať nových ľudí.*

Príď sa k nám!

Kontakt: zuzana.slavikova@unipo.sk
 Pedagogické a umelecké vedenie

„PADAĽ“

NA PEDAGOGICKEJ FAKULTE PU V PREŠOVE

Nie, v názve nie je gramatická chyba, ale skratka študentského divadla, ktoré už vyše desaťročie pôsobí na Pedagogickej fakulte PU v Prešove. Prešovské amatérske divadlo akademických kolegov, v skratke P.A.D.A.K., vzniklo v októbri 2007 na Pedagogickej fakulte PU, kde aj v súčasnosti pôsobí. Tvoria ho prevažne študenti pedagogickej, ale aj študenti z iných fakúlt PU. Jeho umeleckou vedúcou a režisérkou je Mgr. Adela Mitrová, PhD. Za roky existencie súboru si vyskúšalo radosti i strasti divadla viacero študentov. P.A.D.A.K. účinkoval a doteraz účinkuje nielen na univerzitných kultúrnych podujatiach (napr. Deň učiteľov, Deň dekana, Vianočný koncert PF PU a pod.), ale reprezentuje Prešovskú univerzitu na domácich aj medzinárodných študentských a divadelných festivaloch (Akademický Prešov, Tália, Exit a pod.). Dramaturgia P.A.D.A.K.-u je pestrá a nezameriava sa na jeden vyhranený štýl či poetiku. Cesta k divadelnému predstaveniu je založená na partnerstve, hľadaní a „skúšaní“ rôznych poetík a žánrov podľa zloženia a záujmu členov súboru. Za pomerne krátky čas divadlo prešlo cestu od počiatkových pokusov s improvizáciami, humornými

scénkami a fragmentmi divadelných hier (napr. rozprávka J. Vilmanis: *Keď gróf rozkáže čarovat*), cez pokus o inscenovanie drámy predstaviteľa existencializmu J. P. Sartra *S vylúčením verejnosti*, dramatizáciu japonskej rozprávky J. Hloucha *Urašima Taro* v podobe tieňového divadla, ďalej o dramatizované čítania pre deti, o konverzačnú paródiu v scénkach až k autorskému pohybovému divadlu s tematikou holokaustu „Kadiš“. **Študentské divadlo P.A.D.A.K. ponúka priestor aj v nasledujúcom akademickom roku pre „umeniachtivých“ mladých ľudí, ktorí sú na ceste hľadania umeleckého (seba)vyjadrenia, ktorým chcú potešiť divákov.**

Mgr. Adela Dúbravová (Mitrová), PhD.

Foto: archív PF PU v Prešove

Foto: Karina Čatlochová

INŠPIRUJ SA NAŠIMI ŠTUDENTAMI

UČITEĽ

vo svete malého čitateľa

Čo si predstavíte, keď sa povie slovo kniha? Väčšine sa možno ako prvé vybaví jej vzhľad. Ak by sme však išli trochu hlbšie a tento pojem rozširovali o nové vlastnosti, určite by sa tam objavili slová ako fantázia, predstavy, oddych či dobrodružstvo. Vďaka knihám totiž môžeme prežívať veci zázračné, smutné, radostné i dobrodružné. Môžeme sa stať kýmkoľvek a vystupovať v príbehu spolu s hlavným hrdinom. My dospelí si vyberáme knihy podľa toho, aký žáner nás najviac zaujíma, aký typ príbehov preferujeme, ale aj podľa toho, ako sa chceme pri čítaní cítiť.

Ale čo takí malí čitatelia, u ktorých sa vzťah ku knihám ešte len buduje? Opäť to ostáva v rukách dospelých. Vybrať deťom dobre napísanú knihu, prečítať ju a následne o nej s nadšením porozprávať, sa zdá byť jednoduché, no často práve výber dobrej knihy je veľmi náročný proces. Napriek tomu však nie je správne ich ukrátiť o to, aby mohli naplno rozvíjať svoju fantáziu a našli útočisko v tejto rýchlej a často stresujúcej dobe. Ako budúci učitelia sa tejto činnosti nevyhneme. Ba čo viac, z výskumov štúdie Scholastic vyplýva, že až 51 % detí v mladšom školskom veku si berú inšpiráciu na knihy práve od svojich učiteľov.

Preto je sústredenie pozornosti na danú problematiku veľmi dôležité. Ako vybrať správnu knihu? Kde ju mám hľadať?

Prečo je dôležité nad tým premýšľať? Nestačí vybrať hocijakú knihu a nestrácať tým čas? Určite nestačí. Výber správnej knihy je rovnako dôležitý, ako naučiť žiakov čítať, písať či počítať. Vhodná kniha dokáže u dieťaťa nie len budovať jeho čitateľské sebavedomie a rozvíjať techniku čítania, ale pomôže mu aj odpovedať na otázky, ktoré ho v danej chvíli trápia, či prostredníctvom hlavného hrdinu príbehu nájsť riešenie na jeho momentálny problém. Pomocou kníh môže učiteľ otvoriť témy, ktoré sa môžu javiť pre deti v tomto veku ťažké či nevhodné a citlivým spôsobom sa o nich rozprávať. Dobrá kniha je pre učiteľa prvého stupňa veľkým pomocníkom. Využiť ju možno na každom jednom predmete. Keď sa výber dobrej knihy spojí s učiteľovým nadšením a pochopením významu čítania, uľahčí mu to jeho snaženie o to, aby si žiaci danú knihu obľúbili a budoval u nich kladný vzťah k čítaniu.

Ako nájsť správnu a kvalitnú knihu?

Mohlo by sa zdať, že nájsť vhodnú knihu na preplnenom knižnom trhu je maličkosť. Áno, knihu s nami zvolenou témou by sme síce našli, no o jej kvalite to ešte nevytvrdíme. Môžeme si síce vyhľadať jej recenziu na internete, napríklad na stránkach kníhkupectiev, kde ich publikuje množstvo bežných čitateľov. Prípadne by sme nejakú recenziu našli aj na Facebooku, Instagrame či blogu. Najmä na sociálnych sieťach je teraz hitom, že laici uverejňujú recenzie na prečítané knihy a recenzie detských kníh, ktoré zväčša publikujú matky, ktoré čítajú deťom, sa tešia čoraz väčšej obľube. Môžeme sa z nich dozvedieť, že kniha má krásne ilustrácie, chytľavý príbeh a poučenie na konci. Ale dá sa

takáto recenzia považovať za relevantnú? Mala by učiteľovi takáto recenzia stačiť?

Určite je vhodnejšie, ak (nielen) učiteľ siahne po odbornejšej, takzvanej akademickej, kritike. Píšu ju odborníci z oblasti literatúry, ktorých názory sú menej subjektívne a viac vyargumentované. Problémom takejto formy kritiky je jej dostupnosť. Respektíve nedostupnosť. Aj z prieskumov vyplýva, že akademickej kritika je pre bežných čitateľov vzdialená a jej jazyk je často príliš zložitý. Tieto dva dôvody spôsobujú to, že po nej čitatelia nesiahajú. Je oveľa jednoduchšie si prečítať recenziu písanú bežným jazykom, ktorá sa zameriava na pocity, než tú, ktorá ponúka objektívne názory. Akademickej kritika sa síce môže javiť ako zložitá a neprístupná, no po dôkladnom preskúmaní a analýze rôznych internetových zdrojov, ktoré ponúkajú recenzie na detské knihy, zistujeme, že sú medzi nimi aj také, ktoré ponúkajú relevantnú a odbornú kritiku, ktorá je dostupná širokej verejnosti, teda aj učiteľom.

Tu je prehľad niekoľkých z nich:

1. Kníhkupectvo Mrkvicka:

V tomto internetovom kníhkupectve nájdete knihy, ktoré odporúčajú odborníci ako napríklad profesorka Zuzana Stanislavová alebo doktorka Timotea Vráblová.

Na stránke sa dá jednoducho orientovať, pretože knihy sú delené do rôznych kategórií, napríklad podľa veku či žánru.

Nájdete ho na webstránke: www.mrkvicka.sk

2. Bibiana:

Webstránka tvorená najmä odborníkmi v oblasti literatúry. V sekcii Centrum čítania a následne v podkategórii Pre dospelých, nájdete Hodnotenie kníh a Knihometer s odporúčanými knihami.

V sekcii Archív nájdete čísla časopisu Bibiana, v ktorých sa taktiež nachádzajú recenzie na knihy.

Navyše, pod taktovkou Bibiany vzniká každoročné komplexné bilančné hodnotenia kníh pre deti a mládež tvorené opäť profesorkou Stanislavovou a doktorkou Vráblovou. Po zhodnotení vysvitlo, že práve tieto bilančné hodnotenia predstavujú najvhodnejší zdroj, ktorým by sa učitelia mohli inšpirovať.

Knihy zahraničných autorov tu však nájdete ťažko, pretože sa zameriavajú najmä na slovenskú literatúru.

Nájdete na stránke: www.bibiana.sk

3. Úlet s knihou:

Na stránke www.uletsknihou.sk nájdete recenzie aj na zahraničné knihy, ktoré sú taktiež písané zväčša odborníkmi na literatúru. Okrem toho tam nájdete aj návrhy aktivít s knihami, ktoré sú rozdelené do skupín podľa veku.

4. Knihy na dosah:

Podobne ako na stránke uletsknihou.sk aj tu publikujú svoje recenzie a knižné tipy zväčša odborníci, ako napríklad Stanislava Sivčová alebo Dávid Dziak, ktorý sa konkrétne venuje odporúčaniam na poéziu pre deti.

Stránka: www.knihynadosah.sk

Učiteľská práca je veľmi náročná. Obzvlášť pre začínajúceho učiteľa je vstup do tejto sféry zložitým procesom. Musí sa totiž čo najrýchlejšie adaptovať a začať naplno fungovať. Môže sa stať, že na vyhľadávanie kvalitných kníh mu neostane dostatok času. Verím, že tento prehľad kvalitných zdrojov mu jeho prácu aspoň v tejto oblasti uľahčí. Najdôležitejší je však jeho vnútorný prínos. Ani tá najlepšia kniha nevzbudí pozornosť, keď nebude žiakom prezentovaná s radosťou a skutočným záujmom. Čítanie je krásne a prínosné. Dovoľme žiakom spoznať jeho čaro.

Foto: archív autorky

Mgr. Veronika Janigová

Svet vo fotografii

Foto: archív autorky

Jedným z mojich koníčkov, ktorému sa venujem popri štúdiu, je fotografia. Amatérsky sa mu venujem od trinástich rokov. V štrnástich sme si do domácnosti kúpili zrkadlovku Nikon D5200. S ňou som si prešla začiatkami fotenia so zrkadlovkou. Techniky fotenia a nastavenia fotoaparátu som sa učila buď z internetu, alebo z knihy. Mojm objektom boli zväčša rodina, blízki kamaráti alebo spolužiaci. V deviatom ročníku som začala skúšať športovú fotografiu, ktorá mi je v súčasnosti najbližšia. Rada v nej zachycujem autentickosť, spontánnosť, smútok i radosť a neopakovateľné momenty. Ako bývalá volejbalistka sa pohybujem najviac na podujatiach tohto športu, ale fotím aj hádzanú, atletiku, hokej a iné. Podarilo sa mi dostať sa na športové hry pre deti po onkologických ochoreniach, ktoré boli v Šamoríne, Varšave alebo v Moskve.

Tohto roku som sa dostala do Programu športovej žurnalistiky, ktorý organizoval Slovenský olympijský

a športový výbor. Najskúsenejší slovenskí športoví žurnalisti si vybrali 10 novinárov a 4 fotografov, s ktorými absolvovali online stretnutia a workshopy. Na tých nám ukazovali, aké chyby sa najčastejšie dopúšťajú novinári, ako zaujať športového fanúšika, ako prebieha tlačová konferencia alebo aké zábery sú pre články najvhodnejšie. So špičkovou požičanou technikou od Canonu sme svoje zručnosti zlepšovali v hokeji, futbale, basketbale, volejbale a hádzanej. Nemali sme veľa možností pre vtedy prebiehajúcu situáciu okolo koronavírusu a malému počtu fungujúcich súťaží. Doposiaľ to bola pre mňa najlepšia skúsenosť. V ďalších mesiacoch sa chystám na fotografickú stáž na Olympijský festival a nejaké volejbalové podujatia.

V budúcnosti by som si rada vyskúšala fotiť aj iné netradičné športy a rada by som sa dostala na nejaké svetové podujatie.

Veronika Mihaliková

Foto: archív autorky

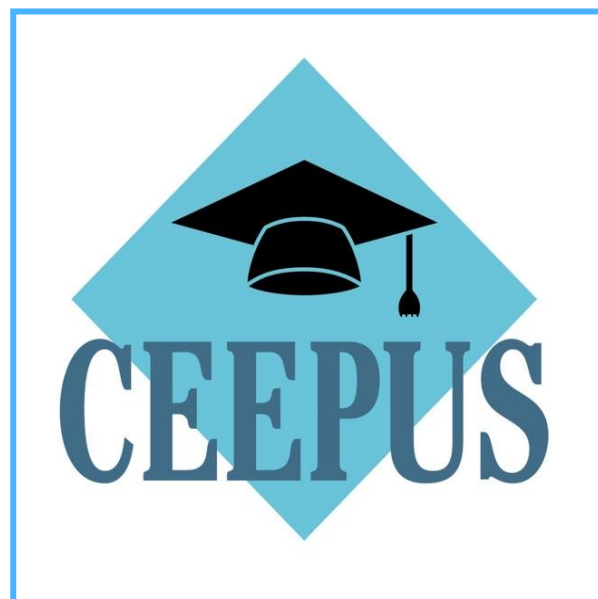

Online štipendijný program CEEPUS

Absolvovanie online študijného pobytu – mobility v trvaní jedného mesiaca v rámci štipendijného programu CEEPUS v letnom semestri 2020/2021 na Pedagogickej fakulte Ostravskej univerzity v Čechách považujeme za výbornú príležitosť. Príležitosť, ktorou sme mali možnosť nadobudnúť nové vedomosti a odborné znalosti, nové kontakty, priateľstvá a vzťahy a tiež získanie skúseností, nové možnosti na spoluprácu a hlbšie spoznanie mentality, myslenia, kultúry, prostredia, regiónu, ale aj problémov, ktoré tam sú. Mali sme možnosť rozšíriť si spektrum vedomostí v pedagogickej oblasti. Náplňou nášho študijného pobytu bola návšteva online prednášok, seminárov a taktiež online knižnice, v ktorej sa nachádzalo bohaté spektrum kníh, ktoré sme mohli využiť pri písaní našich záverečných prác. Na Pedagogickej fakulte Ostravskej univerzity sme absolvovali konzultácie s docentom Kalejom, ktoré boli pre nás veľmi zaujímavé a prospešné. Našou hlavnou náplňou bolo využitie informatiky a matematiky ako aktivizujúcej metódy pri vypracovaní našich záverečných prác.

Hoci bol tento pobyt kvôli vtedajšej epidemickej situácii online, veľmi sme si ho užili. Odporúčame ho všetkým študentom, ktorí chcú nadobudnúť nové skúsenosti a vedomosti do svojej budúcej praxe. Je to výborná skúsenosť a skvelá šanca obohatiť sa nie len o odborné poznanie, ale nadobudnúť aj nové myšlienky, podnety a nápady. Účasť na štipendijnom programe CEEPUS pre nás predstavovala obrovskú a neopakovateľnú životnú príležitosť získať také skúsenosti, ktoré nás posunuli na našej ceste stať sa kvalitným odborníkom vo svojej profesii.

Bc. Barbora Balogová
Bc. Stanislava Dotková

Použi hlavu

Poznáte IUVENTU, slovenský inštitút mládeže? Je to organizácia priamo riadená Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR a v dobe lockdownu som mala možnosť nahliadnuť do princípov neformálneho vzdelávania, ktoré poskytujú ich skúsení lektori a nie je pochyb o tom, že sa k ich vzdelávaniu určite rada vrátim.

Účasť na akreditovanom vzdelávacom programe sa niesol v téme kritického myslenia, ktoré sa určite v tejto dobe hodí. Online stretnutia cez Zoom prebiehali v dvoch fázach, do ktorých sa zapojili účastníci od 15 do 30 rokov a spoločne sme sa snažili nezamotať v množstve prichádzajúcich správ, ktoré sa na nás dennodenne valia prostredníctvom sociálnych sietí, ako rozlišovať, čo je pravda, čo je hoax, ako pozeráť na zdroje informácií a mnoho ďalších užitočných tém.

Program viedla zohraná dvojka Andrejka a Janko. Spoločne nás zábavnou a interaktívnou formou previedli nie len vyššie spomenutými témami, ktoré sú žiadané a aktuálne v modernom 21. storočí. Otvorili nám aj kus seba, a tak vytvorili príjemnú a obohacujúcu atmosféru, ktorá v nás pretrváva dodnes. Ukázali nám, čo na nás číha na internete, ako sa vyhnúť vírusom, rozoznať hoaxy, čo je propaganda, konšpiračná teória, deep fake, klady a zápory sociálnych sietí, kde môže byť odborníkom naozaj každý... V súčasnej dobe sa šírenie hoaxov na internete stalo trendom, no pokiaľ

nezapojíme kritické myslenie, ľahko sa môže stať, že dezinformátorom sa staneme aj my, keď uveríme všetkému, čo počujeme. Keď sa k nám dostane akákoľvek správa, je dôležité položiť si najmä tieto otázky: Je informácia pravdivá? Je autor kompetentný? Prečo informácia vznikla? Komu je určená? Je podložená dôvernými faktami? Obsahuje predsudky? Pracovali sme prevažne skupinovou formou cez zaujímavé internetové stránky a možnosti Zoom aplikácie, ktoré boli kombinované s diskusiami, do ktorých sa každý rád zapojil. Súčasťou vzdelávania bolo aj samostatné vypracovanie „potešenia na doma“. Čo si pod tým predstavíte, to nechám na Vašej fantázii.

Absolvovala som 42h vzdelávania a získala som vedomostí, ktoré, verím, padnú na úrodnú pôdu nasledujúcich viac ako 42 rokov. Pri neformálnom vzdelávaní idú vedomosti ruka v ruku s pozitívnymi vzťahmi, preto som mala možnosť spoznať výnimočných mladých študentov stredných a vysokých škôl, ktorých zaujíma dianie vo svete a chcú šíriť len tie najoverenejšie informácie. Rovnako som mala možnosť započúvať sa do cenných skúseností mladých a mládežníckych vedúcich či dobrovoľníkov, ktorí trávajú čas v spoločnosti zvedavých ľudí po celom Slovensku.

Počas obdobia lockdownu došlo k vzostupu škodlivých a zavádzajúcich konšpiračných teórií, ktoré sa rozšírili do každého druhého ucha. Môže byť zložité rozpoznať ich a určiť, čo pravdou je a čo nie je. Aj z toho dôvodu nadobudnuté poznatky posúvam aj medzi ďalších ľudí, pretože je isté, že na všetky ťažkosti existujú riešenia a častokrát len stačí čítať medzi riadkami.

Foto: archív autorky

Vzdelávanie je akreditované a úspešní absolventi obdržia osvedčenie o získaní odbornej spôsobilosti s celoštátnou platnosťou podľa zákona 282/2008 Z. z. v znení zákona 131/2002 Z. z. o vysokých

školách. K osvedčeniu sme získali aj milé prekvapenie, ktoré nám pomôže naďalej pokračovať v rozvíjaní kritického myslenia.

Bc. Júlia Janičová

Foto: archív autorky

Sú rovnakí ako my...

Milí čitatelia, som študentkou prvého ročníka na Pedagogickej fakulte PU v Prešove a rada by som vám chcela predstaviť chlapca, ktorý mi je srdcom veľmi blízky – mojej mamky brata. Je síce trochu iný, ale v podstate úplne rovnaký ako aj my ostatní. Samko sa narodil s Downovým syndrómom, čo znamená, že sa narodil s prebytočným chromozóm na 21. chromozómovom páre.

Samko za niekoľko mesiacov oslavuje 18. narodeniny, no je neuveriteľné, čo všetko doteraz dokázal. Navštevuje Spojenú školu internátnu v Humennom, do ktorej chodí každý deň s úsmevom. V škole podáva ukázkové výsledky a hravo si poradí s čítaním, písaním či matematikou.

Stretávam sa s tým, že si ľudia myslia, že tieto deti nie sú vychovateľné, ale nie je to tak. Každé jedno dieťa s týmto syndrómom je vychovateľné. Tak ako aj my, tak aj tieto deti sú sociálne zdatné a vedia si osvojiť tie dobré, ale, samozrejme, aj tie zlé návyky.

Preto sa aj my snažíme o integráciu Samka medzi ľudí bez tohto syndrómu. Samko je veľmi priateľský, usmievavý človečik. Tak ako aj my, Samko prežíva všetky pocity a emócie. Prejavuje pocit šťastia, ale aj smútku či hnevu. Samko sa dokázal naučiť veľa sebaobslužných činností potrebných k životu, vie sa sám

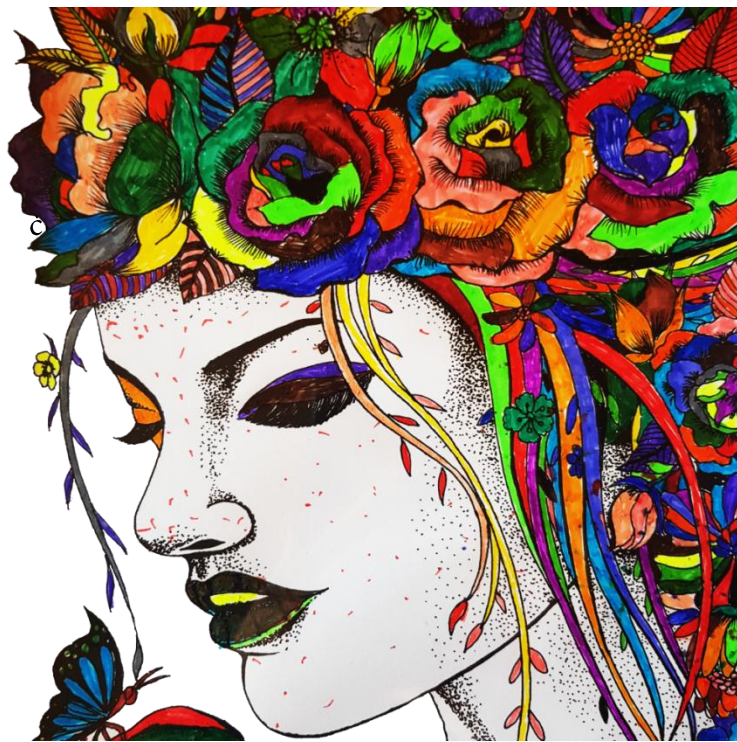

Foto: archív autorky

obliecť, najesť, ovláda sám hygienické činnosti, k čomu ho viedli najmä jeho rodičia.

Tak ako aj Samkovi rovesníci bez Downovho syndrómu majú rôzne koníčky a činnosti, ktoré ich bavia, má ich aj on. Samko vie bicyklovať, plávať, kresliť, tancovať, veľmi rád pomáha s prácami v domácnosti alebo okolo domu. Čo Samka nesmierne baví a naplňuje ho to šťastím, je vyfarbovanie mandál. Vyfarbil už niekoľko stoviek takýchto mandál. Všetci obdivujeme, ako dieťa s takýmto syndrómom dokáže tak precízne vyfarbiť tak malé obrázky. Samka chytila aj hudba a hudobné nástroje. Doma má niekoľko hudobných nástrojov, či je to klavír, gitara, harmonika, Samko si obľúbil každý jeden hudobný nástroj. Náladu si vie zlepšiť tancovaním a spievaním piesní od jeho obľúbenej ľudovej skupiny Kollárovci. Čo sa týka športu, ľudia si myslia, že deti s týmto postihnutím nedokážu byť športovo zdatní, no nie je to pravda. Samko sa každý rok zúčastňuje športovej súťaže, v ktorej podáva vynikajúce výkony.

So Samkom trávím veľa času a obdivujem všetko, čo dokáže. Obdivujem nielen na ňom, ale na všetkých s Downovým syndrómom, ako dokážu úprimne vyjadrovať svoje city, lásku a radosť zo všetkého. Pre mňa sú to deti s čistými a úprimnými dušičkami, ktoré vám dajú veľa.

Na záver by som chcela vás, čitateľov, vyzvať, aby ste vo svojom okolí širili povedomie o tomto syndróme, pretože sú rovnakí ako my a jeden prebytočný chromozóm na tom nič nemení.

Natália Petriková

Foto: archív autorky

A digital painting featuring a vibrant red balloon floating in the upper left quadrant of a dark, starry night sky. A thin white string trails from the balloon, extending downwards and slightly to the right. Below the balloon, there are several soft, blue, cloud-like shapes. The overall composition is simple yet evocative, with a high contrast between the red balloon and the dark background.

Digitálna malba: Denisa Novysedláková

KEĎ RAZ BUDEM VEĽKÝ, BUDEM UČITEĽOM:
prax v čase pandémie

Prax očami študenta: využiť to naplno!

Pri nástupe na vysokú školu v odbore Predškolská pedagogika bolo pre mňa stresujúcim faktorom práve to, čo má ako začínajúcu učiteľku čakať, keď pôjdem na prax. Mne, ako absolventke gymnázia s minimálnymi skúsenosťami, sa to javilo ako veľký otáznik. Prvé náčuvy a prvé edukačné výstupy v materskej škole boli fázy zoznamovania sa s prostredím. Cvičným učiteľkám, ktoré nás mali na starosti, prešlo rukami mnoho dievčat, a preto boli najväčšou oporou na tejto štartovacej čiare.

Po „oťukaní, podaní si ruky, zaklopaní na brány“ tejto profesie prišiel čas urobiť ďalší krok. Vybrať si materskú školu na súvislú pedagogickú prax. Ako sa hovorí, šťastie v nešťastí, a aj napriek nepriaznivej pandemickej situácii, ktorá nám študentom zabezpečila zrušenie praxe v dvoch semestroch, nám predsa bolo umožnené ju nakoniec absolvovať, a to dokonca o dva týždne dlhšie, ako bolo zvykom, čo nám bolo dovolené prostredníctvom projektovej praxe.

Mojou voľbou bola materská škola v Prešove, v ktorej som strávila aj svoje predškolské obdobie. Je to materská škola, ktorá ma 6 tried, priestranný exteriér, bohatú históriu, ale hlavne ľudský a chápatelný prístup... Všetci sme predsa začínali. Po absolvovaní podpisovania dokumentov, čo je nevyhnutnou súčasťou, mohla začať moja súvislá pedagogická prax.

Veľkou neznámou bolo realizovanie praxe u pani riaditeľky materskej školy, ktorá trvala týždeň. Čo som očakávala? To, čo bolo v pokynoch – zoznámenie sa s potrebnými dokumentami, čiže veľa teoretických poznatkov. A čo som dostala? Otvorenie dverí a možnosť nakuknutia do vnútorného chodu materskej školy, hierarchické vzťahy, oboznámenie sa a riešenie konkrétnych vzniknutých situácií, riaditeľkin pohľad na uchádzačov o zamestnanie a spôsob realizácie výberového konania. V skratke povedané – praktické rady a skúsenosti. Bola mi ukázaná materská škola, ktorá ma dušu a nie sú to len chladné múry. Veľmi oceňujem možnosť byť pozorovateľom pri poradách učiteliek, mnoho javov sme následne s pani riaditeľkou analyzovali a rozoberali a čas nám ubiehal rýchlejšie, ako sme si želali. Počas tohto týždňa je podstatné nebať sa pýtať na všetko, čo vám napadne, pretože všetky informácie využijete nakoniec v adaptačnom období, ktoré každú nás čaká po nástupe do práce.

Nastal čas na štyri týždne pri detičkách. Mojou výhodou, alebo aj nevýhodou, bolo realizovanie praxe v dvoch triedach, rozdelené po dvoch týždňoch. Mala som možnosť pracovať s deťmi v rôznych vekových kategóriách, v dvoch rôznych triedach s inou profiláciou (každá trieda v materskej škole mala vlastné zameranie, ktorému venovala zvýšenú pozornosť). Verím, že spolužiačky, ktoré absolvovali prax v jednej triede, nadviazali hlbší vzťah s deťmi, ale možnosť realizovania praxe tak, ako som to mala ja, bol náučným prvkom pri rýchlej adaptácii na prostredie a možnosť zažiť rôzne kolektívy.

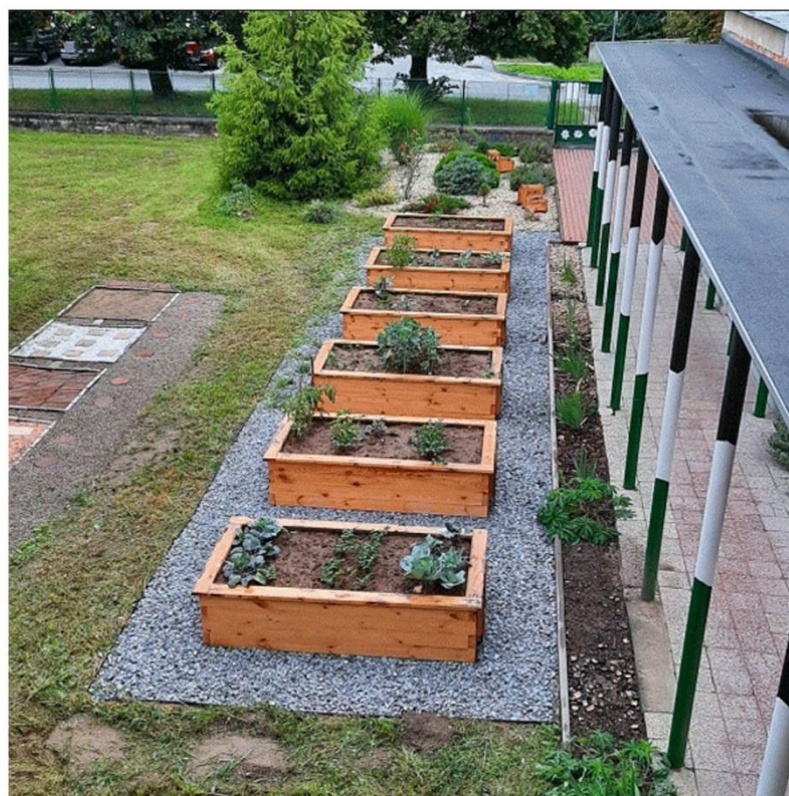

Foto: archív autorky

Prvé dva týždne som strávila v triede Lienok, s deťmi vo veku od troch do šiestich rokov. Práca s heterogénnou triedou hneď na začiatku, po pauze rok a pol v praxi, bola budičkom do reality. Deti však boli úžasné, staršie pomáhali mladším, mali stanovené pravidla a chápali ich dodržiavanie, boli empatické. V tejto triede bolo vidno, že práca učiteľky s detičkami je na vysokej úrovni a mojou úlohou bolo v tom pokračovať. Pani učiteľka mi otvorila dvere s možnosťami realizácie sa – presádzali sme kvety, sadili zeleninu, učili sa finančnej gramotnosti v obchode, veľa sme spievali, zapojili sme sa do výtvarnej súťaže, využívali sme interaktívnu tabuľu, urobili si piknik na školskom dvore. Ďalšie dva týždne mojej praxe som sa presunula do triedy Veveričiek, ktorej deti boli vo veku od troch do štyroch rokov. Opäť som si prešla fázou nadväzovania vzťahu s deťmi a budovania dôvery. Táto trieda bola profilovaná na tvorivé dielne, a tak sme vyrábali a tvorili od výmyslu sveta, tancovali a oslavovali narodeniny, meniny detičiek, spievali pri každej voľnej chvíli.

Počas štyroch týždňov som ako študentka zažila veľa písania priprav, veľa tvorenia pomôcok, niekedy aj dlhé ponocovanie. Podstatné je však to, že som prax využila na 100 %. Navrhovala som aktivity, ktoré by som rada vyskúšala zrealizovať aj počas môjho profesionálneho pôsobenia, pýtala som sa a dostala som rady a zaujímal som sa o každú situáciu v triede. Cvičné učiteľky tu boli vždy pre mňa, plnohodnotne sa mi venovali na rozboroch, odpovedali na každú otázku, radili a pomáhali pri aktivitách. A to by bola aj moja rada pre každého, koho to čaká. Využiť prax naplno, vyskúšať

akúkoľvek aktivitu, ktorá sa vám môže zdať náročná, zrealizovať praktickú časť záverečnej práce (za čo som veľmi vďačná, že som dostala túto možnosť) a ukázať, povedať, že máte záujem byť súčasťou celého procesu v materskej škole, nepostávať na kraji, **ALE ÍŠŤ DO TOHO NAPLNO.** Práve to môže byť prostriedok napríklad na získanie kontaktov, na ktoré sa môžete obrátiť pri hľadaní zamestnania ako absolvent/ka.

Na záver by som len dodala zopár slov od pani riaditeľky PaedDr. Jany Galeštokovej na otázku: Ako ste vnímali študentov z Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove počas súvislej praxe, prípadne akú radu by ste dali študentom, ktorých táto prax ešte len čaká?

„Študentov stále vnímam ako seba, keď som začínala. Moje motto pre ne: nikto učený z neba nespadol a lepšie je raz vidieť, ako 100krát počuť. Študentky sú mladé dámy, slečny, mladé osobnosti. Nedovolím si im preto tykať. Aj týmto spôsobom im dávam úctu a vážnosť absolvovania praxe. Rady: nebáť sa pýtať, byť pripravený, dodržiavať pokyny cvičnej učiteľky, byť dochvilný, hrať sa s deťmi. Všetkým študentom želám, aby za svoju snaživosť boli primerane ocenení.“

**PaedDr. Jana Galeštoková, riaditeľka
Materskej školy Antona Prídavka 1, Prešov**

Mgr. Alica Semaníková

Ako sme spoločne oslávili SVETOVÝ DEŇ HIER

Foto: archív autoriek

Milí čitatelia,

vedeli ste, že 28. máj bol už v roku 1999 vyhlásený za Svetový deň hier? Práve tento deň vyhlásilo aj UNESCO a OMEP za jeden z významných dní, ktoré by sme si mali pripomínať a oslavovať. Cieľom tohto dňa je podporiť význam hry a poukázať na jej psychologickú a socializačnú funkciu.

Hra je už od nepamäti najprirodzenejšia súčasť nášho života. Prostredníctvom hry sa deti učia komunikovať, vnímať rôzne sociálne situácie, pričom dáva deťom možnosť prejavíť sa. Prostredníctvom hry deti spoznávajú svet, ľudí okolo seba, učia sa, čo je dobré, čo zlé.

V rámci osláv už 22. ročníka tohto svetového dňa sa študentky prvého ročníka magisterského stupňa štúdia Predškolskej

pedagogiky počas realizácie pedagogickej praxe zapojili do výzvy, ktorú vyhlásil Slovenský výbor Svetovej organizácie pre predškolskú výchovu (OMEP). Počas tohto dňa sa na rôznych miestach, v rôznych materských školách ozýval smiech a radosť. V tento deň sa študentky spolu s deťmi snažili spoločne dosiahnuť jeden cieľ – HRAŤ SA!

V Prešove v MŠ Budovateľská 8 sa študentky Dominika a Katarína postarali o zábavný a aktivitami nabitý program, ktorý si pripravili pre deti vo veku 5 – 6 rokov. Tento deň sa v ich réžii niesol v duchu hudby, farebnosti, rôznych zaujímavých súťaží, športových hier

a experimentov, ktoré sa deťom veľmi páčili.

Deti sa prostredníctvom rôznych hier a činností dostali do sveta plných farieb. Na stoloch si vytvorili spoločné motto, obraz stonožky, ktorú vytvárali pomocou odtlačania akrylových farieb balónom a neskôr odtlačkami svojich rúk a obrázky dotvárali farbičkami podľa vlastnej fantázie. Nakoniec sme aj my, cvičné učiteľky odtlačili svoje dlane a zanechali odkaz a spomienku na tento deň. Takto sme si spoločne vytvorili plagát, ktorý symbolizoval Svetový deň hier. Počas celého dňa nás v pozadí sprevádzala hudba, ktorá dotvárala tvorivú a hernú atmosféru.

Foto: archív autoriek

Deti sa postupne pri tvorivých stoloch striedali a zároveň mali možnosť na druhej strane miestnosti na koberci sa zahrať zaujímavú hru Twister. Touto aktivitou sme chceli nadviazať na svet farieb. Deti sa vzájomne povzbudzovali a priradzovali si určené pokyny. Precvičili si pravo-ľavú orientáciu, pomenovanie farieb a, samozrejme, svoju vytrvalosť, ohybnosť a spolupatričnosť.

Ďalšia forma denných činností sa niesla v duchu súťaží s mottom: „**Ukáž, čo v Tebe je!**“

Deti si zmerali sily vo viacerých súťažných kolách:

1. SÚŤAŽ – zo štartovacej čiary vybiehali stále len dvaja (1 z červeného a 1 zo zeleného družstva), preskočili znožmo 3 kužele, ktoré boli umiestnené na zemi tesne za sebou. Ďalej museli postaviť 2 prevrátené stoličky a napokon utekať a sadnúť si na drevenú stoličku (trón), ktorá predstavovala cieľ tejto trasy.

2. SÚŤAŽ – zo štartovacej čiary vybiehali k laviciam, ktoré boli oproti sebe. Na stoloch (laviciach) boli v rade vedľa seba postavené papierové poháre, ktoré museli sfúknuť na zem, a napokon utekať a sadnúť si na trón.

3. SÚŤAŽ – deti zo štartovacej čiary pribehli k lavici, kde na druhej strane lavice čakali učiteľky, ktoré postupne cez celú dĺžku lavice gúľali až k dieťaťu 3 tenisové loptičky a úlohou detí bolo ich chytiť do plastových boxov.

4. SÚŤAŽ – zo štartovacej čiary sa deti presúvali na druhú časť herne pomocou 2 novinových papierov, ktoré si museli striedavo prekladať pred seba.

Na uzavretie súťažných aktivít sme použili kľbko priateľstva. Prostredníctvom neho sme si poukázali na to, čo bolo naozaj dôležité, teda spoločne si zasúťažiť, ukázať, čo je v nás, pochváliť toho druhého, dopriať si výhru, či posmeliť sa navzájom.

Hry prebiehajúce počas vzdelávacej aktivity a pobytu vonku sme realizovali na školskom dvore, na ktorom sme deťom nechali možnosť voľného výberu z viacerých činností.

Deti si samy volili aktivitu podľa vlastného záujmu:

- 1.** tenisové rakety, bedmintonové rakety s pomocnou sieťou, loptičky, košíky, lietajúci tanier, lapačky so suchým zipsom,
- 2.** zdolať prekážkovú dráhu s rôznymi kritériami (loptička na rakete),
- 3.** preťahovanie lanom, preskakovanie a podliezanie lana,
- 4.** výroba maxi bublín (za pomoci špagátu, vody so saponátom/mydlom).

Tento deň sme ukončili spoločnou rozlúčkou s deťmi, počas ktorej sme im poďakovali za všetky dni, ktoré sme spoločne zažili, za ich snahu a aktivitu nielen počas spoločných hier, ale aj počas celých dvoch týždňov v rámci pedagogickej praxe. Na pamiatku a ako poďakovanie sme deťom vyrobili malý darček.

Svetový deň hier v Materskej škole E. M. Šoltésovej 27 v Spišskej Novej Vsi realizovali študentky Radka a Petra. Pre všetky triedy z materskej školy pripravili na školskom dvore zábavné pohybové hry. Každé stanovište malo svoj popis, aby učiteľky vedeli, čo majú s deťmi robiť. Počas hier sa všetky vekové skupiny striedali na rôznych stanovištiach.

Na školskom dvore bolo pripravených 8 stanovišť, ktoré pozostávali z týchto úloh:

- 1.** zdolať dráhu, ktorú mali na asfalte vopred namaľovanú, a na záver prejsť žinenku kotúľaním sa,
- 2.** preskakovať drevené prekážky,
- 3.** prejsť cez farebný tunel chodením po štyroch a zdolať preliezku,
- 4.** prejsť popod preliezku s loptou na tenisovej rakete (menšie deti držali loptu iba v ruke),
- 5.** hod na stojace tyče obručou,
- 6.** hod loptičkou do otvorov na drevenej podstave,
- 7.** beh pomedzi drevené palice, na konci hod pieskovým vrecúškom do kruhu,
- 8.** poskladať stavebnicu z penových kociek podľa predlohy.

Rovnako sa v tento deň oslavovalo a hralo v MŠ Dostojevského Poprad, kedy študentky Veronika a Karolína pripravili herný deň pre deti vo veku 3 – 6 rokov.

Počas tohto dňa realizovali spomínané študentky s deťmi tieto hry:

Chodenie na chodúľoch

Úlohou detí bolo prejsť na plastových chodúľoch určenú dráhu, otočiť sa okolo kužeľa a predať chodúle ďalšiemu dieťaťu.

Prenášanie piesku

Úlohou detí bolo pomocou malých nádob naplniť pieskom vopred určenú nádobu. Deti stáli vo svojich tímoch a prechádzali určenou trasou (pieskoviskom).

Hod loptou

Deti hádzali malé plastové loptičky do pripravených otvorov v tvare zvierat.

Každé dieťa zo svojho tímu dostalo 5 loptičiek a malo 5 pokusov na hod.

Člnkový beh

Beh pomedzi kužeľe sme prispôbili úrovni kondičných schopností detí. Na konci dráhy bolo úlohou detí vziať loptu a trafiť ju do pripraveného basketbalového koša.

Rebrík

Deti mali prejsť po drevenom rebríku určenú dráhu a preskočiť cez malú švédsku debnu. V závere sa otočili okolo kužeľa a predali štafetu.

Prekážková dráha

Deti prechádzali po umelých kameňoch, následne prešli cez mostík na školskom dvore a v závere preliezli cez gumené prekážky a vrátili sa na koniec radu.

Všetky spomínané študentky sa podelili so svojimi nápadmi, skúsenosťami a elánom, ktorý pretavili do naplánovaných hrových činností. Neváhajte aj Vy, milí čitatelia, a pripojte sa ďalší rok a oslávte tento deň so svojimi blízkymi a priateľmi. Stretnite sa pri jednom stole a zahrajte si niektorú z pestrej ponuky spoločenských hier či vyššie spomínaných hier, ktoré realizovali študentky Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. Veríme, že sme Vás dostatočne inšpirovali a ponúkli pestrú ponuku hier a aktivít, ktoré môžete využiť pri práci s deťmi alebo bežnom spestrení a spríjemnení dňa s Vašimi najmilšími.

Bc. Dominika Maďarová

Bc. Katarína Krokusová

Bc. Veronika Šlosárová

Bc. Karolína Slobodníková

Bc. Radka Ghurová

Bc. Petra Petříková

Foto: dostupné z internetu

Obohacujúce stretnutie s dr. SVOBODOM

Obohacujúce stretnutie. Týmito slovami viem jednoducho a stručne popísať stretnutie s PhDr. Janom Svobodom, PhD. Ján Svoboda je uznávaný český psychológ, ktorý je akreditovaným lektorom v Čechách, ale aj na Slovensku. Po vyštudovaní jednodoborovej psychológie pôsobil ako psychoterapeut a poradenský psychológ. V súčasnosti pôsobí ako vysokoškolský učiteľ na Katedre školskej a pedagogickej psychológie Ostravskej univerzity. Nielen mne, ale aj ostatným študentkám piateho ročníka v odbore

predškolskej pedagogiky v priebehu súvislej pedagogickej praxe bolo umožnené nezvyčajné stretnutie s týmto inšpiratívnym človekom, ktoré nás obohatilo o nové poznatky a nové pohľady nielen z oblasti detskej psychológie, ale aj psychológie pedagogického pracovníka.

Ako nezvyčajné stretnutie som to označila preto, lebo neprebiehalo ako pominulé roky. Kvôli stále prebiehajúcej pandémie bolo v tom čase cestovanie za hranice Slovenskej republiky veľmi obmedzené, a tým pádom aj stretnutie s doktorom Svobodom sa nemohlo realizovať „face to face“ (Poznámka: súčasťou Súvislej pedagogickej praxe je aj plánovaná exkurzia, ktorá sa v tomto roku kvôli známym dôvodom nemohla zrealizovať. Preto sme mali možnosť, my študentky 2DPPM a 3EPPM, navrhnúť

odborníkov, s ktorými by sme sa chceli stretnúť a dozvedieť sa niečo zaujímavé. Jedným z navrhovaných bol aj PhDr. Jan Svoboda, PhD.). Vďaka iniciatívnym ľuďom, spolužiacke z externého štúdia Bc. Petronele Vargovej a metodické pedagogickej praxe pre MŠ PaedDr. Monike Miňovej, PhD., sa podarilo tohto odborníka osloviť a on s týmto netradičným stretnutím súhlasil. Mali sme možnosť napísať okruhy tém, ktoré nás v tejto dobe zaujímali. On ich spracoval a nahral do podoby online prednášok či skôr audioprednášok, ktoré prebiehali prostredníctvom zvukových nahrávok. Bolo ich dokopy šesť a každá nahrávka sa týkala inej témy, inej problematiky. Týchto šesť nahrávok nám bolo po jednej nahrávke zasielané každé tri dni na náš školský e-mail. Počas týchto troch dní sme mali možnosť si nahrávku detailne vypočuť, zrealizovať aktivitu, ktorú pre nás doktor Svoboda pripravil, sformulovať spätnú väzbu na danú tému a tú späťne odoslať PaedDr. Monike Miňovej, PhD., ktorá všetky stretnutia koordinovala.

Audioprednášky sa venovali rôznym témam či problematikám, ktoré musia učitelia materských škôl riešiť skoro každodenne. V prvej nahrávke sa pán doktor Svoboda venoval téme kolektív a role v kolektíve, kde som mala možnosť spoznať nové roly v triednom kolektíve, o ktorých som predtým nevedela. Druhá téma bola zameraná na interakciu. **Táto téma mi poskytla nový pohľad na rôzne veci a ponaučenie z nej som si vzala nielen do môjho budúceho profesiného života ale aj do toho osobného.** Tretia téma sa venovala mysleniu, teda tomu, ako myslíme. V tejto téme som získala ďalší nový pohľad, nový model na to, ako človek myslí a čo všetko pôsobí na jeho zmýšľanie.

Ďalšia problematika, čiže nahrávka číslo štyri bola obzvlášť zaujímavá, keďže jej podstatou boli vzťahy, násilie – agresia. Táto téma ma opäť obohatila nielen po profesijnej stránke, ale hlavne po stránke osobnej. Vzala som si z nej veľa a vďaka tejto nahrávke som si uvedomila, ako povrchné vnímam svoje osobné vzťahy. Prinútila ma o sebe a o svojich vzťahoch hlbšie a dôkladnejšie popremýšľať. Piata, predposledná téma sa venovala životnému rytmu, a teda stereotypom, ktoré sme si počas života vytvorili. Pri tejto téme som sa bližšie oboznámila s dôsledkami narušeného rytmu a stereotypov, a to hlavne v spojení s prebiehajúcou pandemickou situáciou. Posledná, šiesta téma sa venovala fázam zmeny. Prostredníctvom tejto témy som mala možnosť sa opäť niečo nové naučiť a popremýšľať, v akej fáze zmeny som sa vtedy nachádzala. Všetky témy na seba nadväzovali a postupne sme si vytvárali obraz o vnímaní tejto doby, o tom, ako pracovať a komunikovať s deťmi, kolegyňami a aj rodičmi. Po odoslaní poslednej, šiestej spätnej väzby sme mali ešte možnosť poslať otázky, ktoré sa týkajú rôznych problémových situácií z pedagogickej praxe.

Odpovede na naše otázky prišli do niekoľkých dní, a tým sa ukončili aj naše audioprednášky s doktorom Svobodou. Myslím si, že ak by sme mali možnosť stretnúť sa a pracovať osobne, tak by boli stretnutia ešte viac obohacujúcejšie. No aj napriek tomu nám tieto nezvyčajné stretnutia priniesli veľa zaujímavých poznatkov, a to nielen ako budúcej učiteľke, ale tiež aj ako dospeléj osobe.

Mgr. Simona Balintová

Slovíčko o štátnej školskej inšpekcii

Počas štúdia na Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove sme mali možnosť v rámci Súvislej pedagogickej praxe absolvovať online stretnutie (náhrada exkurzie, ktorú nebolo možné zrealizovať) v prostredí Teams s Ing. Adrianou Vykydalovou (námestníčka hlavnej školskej inšpektorky) a PaedDr. Ilonou Uváčkovou (školská inšpektorka). Tieto dve veľmi vážené dámy nám povedali veľa zaujímavých vecí o štátnej školskej inšpekcii (ďalej len ŠŠI). Toto stretnutie bolo inšpiratívne a zaujímavé nielen pre mňa, ale aj pre moje spolužiačky. Stretnutie nás obohatilo o veľké množstvo zaujímavých aj nových poznatkov o tomto orgáne v školstve. Toto stretnutie bolo iné ako ostatné, keďže prebiehalo vo virtuálnom prostredí, avšak napriek tomu sme boli zaujaté a veľmi sme sa tešili, čo sa nové a zaujímavé dozvieme.

Ing. Adriana Vykydalová nám na úvod rozprávala, ktoré právne predpisy vymedzujú kompetencie a povinnosti ŠŠI, čo všetko môže ŠŠI kontrolovať, aké sú druhy inšpekcie. Aké sú postupy inšpekcie,

Foto: dostupné z internetu

to znamená, kto sa môže stať inšpektorom, ako sa môže dostať do školy a čo môže požadovať. Aké dôsledky plynú zo zistení ŠŠI v smere k učiteľovi, škole a riaditeľovi. Dozvedeli sme sa, čo sa pri inšpekcii hodnotí a aké sú kritériá hodnotenia a ako sa zistené skutočnosti využívajú a analyzujú. Ing. Adriana Vykydalová nám povedala zo všetkého „rožka troška“, dôležité a vecné informácie o ŠŠI, ktorá vznikla zo zákona 1. januára 2000. Teraz už vieme, že ŠŠI má organizačnú štruktúru, teda osem inšpekčných centier v krajoch. Každé inšpekčné centrum má riaditeľa a zástupcu, ústredie ŠŠI sa nachádza v Bratislave. ŠŠI koná v súlade so Zákonom č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a taktiež vychádza z Vyhlášky č. 137/2005 Z.z. o školskej inšpekcii, ktorá upravuje podrobnosti o organizácii ŠŠI, úlohy, postupy a spôsoby výkonu inšpekcie. ŠŠI plní funkciu

kontroly štátu, vybavuje sťažnosti a následne ich prešetruje. ŠŠI využíva metódy rozhovoru a pozorovania. Nástrojmi ŠŠI sú pracovný záznam, dotazníky a testy. Výsledky a zistenia z inšpekcie majú byť prínosom pre školu, učiteľa a riaditeľa. Po Ing. Adriane Vykydalovej pokračovala v prezentovaní PaedDr. Ilona Uváčková, ktorá nám priblížila ŠŠI v materskej škole. Dozvedeli sme sa, že inšpekcia kontroluje súlad cieľov, zamerania ŠkVP s podmienkami a koncepčným zámerom rozvoja školy, ponuku edukačných príležitostí pre deti so ŠVVP a formálnosť v spracovaní ŠkVP. Doktorka sa vyjadrila aj k stavu a úrovni výchovy a vzdelávania. Medzi závažné zistenia zaradila nedostatočný alebo chýbajúci priestor na autonómne konanie detí a formálnosť v hodnotení. Inšpekcia v MŠ hodnotí, či deti majú možnosť diskutovať o postupoch riešenia úloh, zotrvanie v téme komunikácie, možnosť prezentovania vlastných myšlienok, predstáv, pocitov, využívanie vlastných vedomostí v rozhovore. Medzi ďalšie atribúty hodnotenia ŠŠI patrí aj vzájomná spolupráca detí v činnosti, ovládanie základných lokomočných pohybov a možnosť hodnotiť svoju činnosť a činnosť iných detí.

ŠŠI na základe zistených nedostatkov podľa ich závažnosti a porušení právnych predpisov uplatňuje odporúčania, uloží opatrenia riaditeľom škôl. Som toho názoru, že ak by toto stretnutie bolo realizované osobne, určite by bolo ešte prínosnejšie pre obe strany. Ďakujeme Ing. Adriane Vykydalovej a PaedDr. Ilone Uváčkovej, že nám venovali svoj čas a ponúkli nám mnoho nových a pre nás zaujímavých informácií a poznatkov. Ďakujeme aj PaedDr. Monike Miňovej, PhD., že pre nás v rámci nášho štúdia, v tejto neľahkej a ťažkej dobe, kedy všetko fungovalo vo virtuálnom svete, zorganizovala takéto výnimočné stretnutie.

Mgr. Nikoleta Kovačová

Na slovíčko so Štátnou školskou inšpekciou

Súvislá pedagogická prax je povinnou súčasťou študijných programov na Pedagogickej fakulte PU v Prešove vo všetkých študijných programoch. Obsahom súvislej praxe v študijnom programe predškolská pedagogika je aj absolvovanie exkurzie, ktorá sa v súčasnej dobe nemohla zrealizovať. Jej druhou náhradou bolo stretnutie so zástupcami Štátnej školskej inšpekcie.

Čo je Štátna školská inšpekcia?

Vo svojej činnosti je nezávislá, riadi sa všeobecne záväznými právnymi predpismi a zákonmi, predovšetkým zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý určuje jej kompetencie, obsah a rozsah činnosti. Bola zriadená zo zákona 1. januára 2000. Ako orgán štátnej správy plní funkciu kontroly štátu nad úrovňou pedagogického riadenia, nad úrovňou výchovy a vzdelávania a materiálno-technických podmienok vrátane praktického vyučovania v školách a školských zariadeniach, na pracoviskách praktického vyučovania a nad úrovňou činností v špeciálnych výchovných zariadeniach a školských zariadeniach výchovného poradenstva a prevencie. V tejto oblasti vybavuje sťažnosti a petície. Je rozpočtovou organizáciou so sídlom v Bratislave. Jej organizačnými súčasťami sú školské inšpekčné centrá v krajských mestách. Štátnu školskú inšpekciu riadi hlavná školská inšpektorka (bližšie: <https://www.ssi.sk/>).

Foto: dostupné z internetu

Dňa 13. 5. 2021 mali študentky denne i externej formy štúdia odboru predškolská pedagogika možnosť zúčastniť sa online stretnutia v spolupráci s dvoma predstaviteľkami z ústredia Štátnej školskej inšpekcie (ŠŠI) z Bratislavy Ing. Adrianou Vykydalovou, námestníčkou hlavnej školskej inšpektorky, a PaedDr. Ilonou Uváčkovou, štátnou školskou inšpektorkou. Mali sme tak možnosť dozvedieť sa, ako ŠŠI ako kontrolný orgán pracuje, aké najzávažnejšie zistenia sa v posledných rokoch v rámci riadenia materských škôl vyskytujú a aké sú najlepšie možnosti korekcie týchto nedostatkov. Príspevok a náš pohľad na stretnutie som spracovala formou interview. Opýtala som sa preto

spolužiačok na niektoré zaujímavé fakty a ich osobné pohľady v rámci inšpekčnej činnosti v našich materských školách.

Čím bolo pre Vás stretnutie s predstaviteľkami ŠŠI prostredníctvom online stretnutia prínosom?

Ako študentka, ktorá zatiaľ nepracovala v materskej škole, som mala veľmi skreslenú predstavu o tom, kto vlastne inšpektor môže byť. Po prvej prednáške námestníčky Ing. Adriany Vykydalovej som si uvedomila, aké je to dôležité postavenie a zodpovedná práca inšpektora. Inšpektor musí byť nie len vzdelaný, ale rovnako musí disponovať osobnostnými predpokladmi na vykonávanie tejto funkcie, ktoré sa dôkladne preverujú. Priznám sa, pri predstave inšpekčnej činnosti u mňa v triede mám stále trochu strach, ale po tomto stretnutí si viac uvedomujem význam inšpekcie pre moju budúcu prax a profesijný rozvoj.

Čo Vás najviac prekvapilo v náplni práce školského inšpektora?

Nemôžem povedať, že by som bola niečím prekvapená. Skôr som sa zamyslela nad tým, ako sa musia cítiť práve inšpektori, ktorých sa pravdepodobne mnohí obávajú. Z nášho stretnutia, aj keď iba online, som mala veľmi príjemný pocit z oboch inšpektoriek. Ak sú takýto všetci, tak si myslím, že nie je sa čoho báť. Ako začínajúca učiteľka si uvedomujem, že hoc mám mnoho vedomostí, musím sa ešte veľa učiť a hlavne svoje vedomosti využiť v praxi. Skúsený inšpektor mi môže dopomôcť k prepojeniu teórie s praxou.

Mali ste osobnú skúsenosť s inšpekčnou činnosťou na Vašom pracovisku?

Ako učiteľka so šesťročnou praxou som mala tú česť stretnúť sa osobne so školskými inšpektorkami v rámci komplexnej inšpekcie na našom pracovisku. Pred samotným príchodom sme sa síce veľmi obávali, či bude všetko v poriadku, no v konečnom dôsledku hodnotím túto skúsenosť kladne. Inšpektorky nám pomohli pozrieť sa na mnohé aspekty edukačnej reality zo skúseného pohľadu a nastaviť procesy výchovno-vzdelávacej činnosti tak, aby boli maximálne vyhovujúce. Ja i moje kolegyně sme si nanovo uvedomili, aký význam má hra v procese výchovy a vzdelávania v materských školách.

Korešpondovala Vaša osobná skúsenosť s inšpekčnými zisteniami, ktoré sme mali možnosť dozvedieť sa v rámci stretnutia?

Samozrejme. Bola som prekvapená, ako dokonale to do seba zapadá. Nehovoriac o význame pohybových hier a rozvoja pohybových kompetencií detí predškolského veku, ktorým sa v pedagogickej praxi venuje mála pozornosť, čo vyplýva aj z posledných inšpekčných zistení. Ani sme si neuvedomili, ako rozvoj IKT ovplyvnil plánovanie výchovno-vzdelávacích činností v materských školách. Rovnako ja i moje kolegyně sme si uvedomili, že mnohokrát zaraďujeme pohybové aktivity len v rámci zdravotných cvičení a pobytu vonku. Vnímame potrebu aktívnejšieho rozvoja pohybových kompetencií detí, ktoré môžeme podporiť využívaním napríklad outdoorových aktivít v rámci

všetkých foriem denných činností v materskej škole.

Jedným zo závažných zistení ŠŠI už každoročne patrí problém s prijímaním detí do materskej školy a nedostatočné kapacity materských škôl vzhľadom na dopyt. Aké sú Vaše skúsenosti s touto paradigmou materských škôl na Slovensku?

Áno, aj my to vnímame ako veľký problém. Nakoľko si sa aj Ty sama pýtala v rámci stretnutia na tento problém PaedDr. Ilony Uváčkovej, teda na možnosti správneho riešenia tejto situácie. Obávam sa, tak ako aj iné kolegyně, že nasledujúci rok sa mnohé štvorročné deti nedostanú do materskej školy, nakoľko im to zavedenie povinného predprimárneho vzdelávania pre deti od piatich rokov nebude umožňovať z kapacitných dôvodov. Je naozaj smutné, že povinnosť sa navyšuje, ale kapacity sa zvyšujú extrémne pomaly a neefektívne. Uvidíme, čo prinesie budúcnosť.

Z inšpekčných zistení, ktoré boli na stretnutí spomínané, tiež vyplýva, že až 52 % materských škôl zanedbáva kontrolnú činnosť prostredníctvom vnútroškolskej kontroly vedúcimi pedagogickými zamestnancami. Aké sú Vaše osobné skúsenosti z praxe? Je podľa Vás potrebná vnútroškolská kontrola?

Pamätám si, keď som ako začínajúca učiteľka mala pri sebe pravidelne svoju uvádzajúcu učiteľku. Písala som si pravidelne prípravu, oboznamovala som sa so všetkými potrebnými školskými dokumentmi a minimálne raz do polroka som mala na návšteve (hospitácii) aj pani riaditeľku. Boli to naozaj náročné časy,

kedy som sa profesijne rozvíjala veľmi flexibilne a rýchlo. Až v samotnej praxi som pochopila, ako je to všetko, čo som sa v škole naučila, naozaj dôležité. V tom čase to bolo veľmi náročné, ale nemenila by som. Veľmi veľa som sa od svojich starších a skúsenejších kolegyň naučila. Dnes sa stretávame na hospitáciách vždy podľa Plánu kontrolnej a hospitačnej činnosti (aspoň dvakrát ročne). Pani riaditeľka nás však príde pozdraviť v priebehu každého dňa. Nie je to ako plánovaná hospitácia, ale má vždy prehľad o tom, čo robíme, na čom pracujeme. Myslím si, že hospitačná činnosť, ale i takéto neformálne návštevy sú veľmi dôležité. Udržujú nás v strehu a vždy pripravené.

Ako by ste ohodnotili vašu prípravu na pedagogickú prax v rámci vysokoškolského štúdia, ktoré ste prednávkom ukončili aj v súvislosti s inšpekčnými zisteniami, ktoré odzneli na stretnutí?

Myslím si, že predmety, ktoré sme absolvovali súvisiace s manažmentom, riadením a marketingom materských škôl, nás v danej problematike zorientovali. A práve aj prostredníctvom takejto úzkej spolupráce so ŠŠI už v rámci štúdia na vysokej škole máme možnosť dozvedieť sa informácie „z prvej ruky“. Myslím si, že v praxi nebudem prekvapená a toto stretnutie pokladám za prínosné pre moju budúcu pedagogickú prax.

S internou a aj s externou kontrolou sa učiteľky počas pedagogickej praxe stretnú veľa krát. Verím, že aj toto stretnutie, aj keď v online prostredí, pomohlo pochopiť denným aj externým študentkám dôležitosť hodnotenia, ktoré nás posúva kvalitatívne ďalej.

Mgr. Petronela Vargová

Foto: Marcel Mravec, CCKV PU

NA KUS REČI S...

„ŠTUDENTSKÝ POHĽAD ZRAZU ODKRYJE UČITEĽOVI NOVÝ UHOL NAZRETIA NA PROBLEMATIKU“

Významná literárna teoretička, kritička, historička, autorka množstva publikácií v oblasti literatúry pre deti a mládež, no pre nás študentov najmä vysokoškolská pedagogička s milým úsmevom na tvári, ktorej vd'acíme za možnosť prežívať rozprávkové dobrodružstvá aj v dospelosti. Reč je o pani profesorku Zuzane Stanislavovej, ktorá nás počas štúdia mnohokrát zaviedla skrz literatúru do svetov za siedmimi horami a dolami. Pri príležitosti profesorkinho krásneho životného jubilea Vám prinášame rozhovor, v ktorom tentokrát pootvorí dvierka do vlastného rozprávkového sveta.

Rozhodnutie stať sa učiteľom sa u nás rodí zväčša už v detstve. Bolo to tak aj u Vás alebo ste premýšľali nad niečím iným?

Ach jaj! Čím všetkým som ja chcela byť... Spravidla pod vplyvom toho, čo som si práve prečítala. Ale najväčšie som uvažovala o dvoch povolaniach. V rozpuku puberty som chcela byť chirurgička (bol za tým najmä román A. Koptajevovej *Chirurg Aržanov*), potom to bola archeológia – to aj pod vplyvom knihy C. W. Cerama (teda Kurta Wilhelma Mareka) *Bohovia, hroby, učenci* a tiež kníh V. Zamarovského, ale aj

vdaka celkovému záujmu o históriu, hlavne o staršie historické obdobia. Lákal ma Egypt a India (tá zasa pod vplyvom knihy L. Bromfielda *Nastali dažde*), kam sa už zrejme v živote nepodívam. Kedysi nebolo na to v domácnosti dosť peňazí, navyše dalo sa ísť len cez cestovnú kanceláriu – a neskutočne draho na príjmy prostého občana; teraz, v tejto spoločensko-politickej situácii a v tomto mojom veku, je už na to neskoro. Archeológiu mi pekne vyhovorili rodičia (v čase mojej mladosti sa študovala len v Bratislave, otvárala sa raz za nejaké roky a brali 4-5 uchádzačov; pre dievča z „provinčnej“ strednej školy, nech bola škola akokoľvek kvalitná, bol to jasný holub na streche) a keďže životnou (nesplnenou) túžbou mojej mamy bolo učiteľovanie, ani neviem, ako ma moja dobrá mama nenápadne zmanipulovala tak, až som sa na strednej škole stotožnila s tým, že sa stanem učiteľkou. Mal to byť dejepis s nejakým cudzím jazykom – najprv s ruštinou (po auguste 1968 som to zavrhl), potom s nemčinou. Napokon však takú kombináciu v Prešove na vtedajšej Filozofickej fakulte UPJŠ neotvorili, a tak to bola slovenčina s nemčinou. Ale história dodnes zostala mojou „srdcovkou“.

Vedeli by ste si v súčasnosti predstaviť vykonávať aj iné povolanie? Čo by to mohlo byť?

Vedela by som si predstaviť prácu redaktorky krásnej a odbornej literatúry, ba aj jazykovej korektorky. A ešte prácu knihovníčky. A prácu s malými deťmi. Alebo s rastlinami.

Pre študentov je občas náročné vidieť svojho pedagóga aj v inom ako univerzitnom prostredí, ako trávite mimopracovný čas? Aké sú Vaše záľuby?

Človek má spravidla viacero záľub. Niektoré ho sprevádzajú celý život, iné pribúdajú, resp. odbúdajú v určitých sínusoidách. K mojim celoživotným záľubám patrí čítanie literatúry a na prechádzky v lese spojené s hubárčením sa zmenila moja bývalá záľuba v športovaní (gymnastika, zimné športy, aerobik...). Ako už asi doživotný koníček sa aktivizovala záhradkárská práca (kedysi v detstve vnímaná ako nepríjemná povinnosť) a po definitívnom odchode na dôchodok sa chystám v rámci univerzity tretieho veku zopakovať si a prehĺbiť pomerne chabé ovocinárske a štepárske poznatky (tu sa teda rysuje perspektíva ďalšieho koníčka, len dožiť treba). Viem celkom dobre „štrikovať“ a vyšívať, trochu šiť, ale len slabo háčkovať; v ostatných desaťročiach som sa však týmto prácam nemala čas venovať. A celkom rada varím a pečiem. K upratovaniu však veľkú lásku neprechovávam, vnímam ho ako málo tvorivú nevyhnutnosť, nie však radosť.

Okrem vyučovania akademických predmetov sa venujete aj vedeckej práci. Ktorá z týchto činností Vás viac naplňuje?

Svojím spôsobom obidve, lebo obidve sú veľmi úzko prepojené. Na vysokej škole predkladáte študentom výsledky svojho bádateľského poznania, aby ste o problematike na báze toho, čo si študenti o tom z rozličných zdrojov naštudovali, spolu s nimi uvažovali. Vtedy to má zmysel, a to prosím pre obidve strany. Koľkokrát sa stane, že študentský pohľad zrazu odkryje učiteľovi nový uhol nazretia

na problematiku, ktorú má už prelúskanú sprava doľava! Teda rada trávim čas so študentmi (nerada však skúšam, s nechutťou plním rozličné, síce nevyhnutné, ale byrokratické úlohy...), ale som rada aj s výskumnými úlohami; tie vnímam ako výzvu na súboj.

Predmety teórie či didaktiky literatúry sú späté s interpretáciou literárnych diel, ktorá mnohých študentov zvykne potrápiť. Pamätáte si na nejakú úsmevnú príhodu so študentmi a ich „mordovaním“ s literatúrou?

Úsmevné príhody spojené s interpretáciou kníh... Na tie si veľmi nespomínam. Niekedy študentské interpretačné „úlety“ bývajú komické, ale asi iba pre mňa. Ak by som sa na nich smiala, mohla by som verejne ponížiť študenta (a to by som naozaj nerada), preto – ak sa aj nejaké stali – vytesnila som ich zo svojho vedomia. Problémom študentských interpretácií literárnych diel je neochota venovať čítaniu čas a pozornosť. Ak dielo čítame povrhu, všelijako si veci pospľietame. Komiku sme si s kolegami užili skôr pri oprave testov (kým v nich ešte boli otvorené testovacie otázky): mnohé študentské odpovede boli účinné perly ducha (napr. názov časti botafogovského cyklu – Botafogo pod stolom). Ale niekoľkokrát v živote sa mi študenti poďakovali za to, že som ich donútila prečítať si detské knihy. Boli aj časy, keď študent, ak som ho prichytila na seminári s neprečítanou knihou, musel prísť za mnou na konzultáciu, a teda knihu dôkladne prečítať. A pri tej príležitosti ma jeden študent (chodil ku mne na konzultácie ako na hodiny klavíra) na konci semestra úprimne vyobýmal z vďaky

za donútenie prečítať knihy, z ktorých mnohé ho nadchli. Nuž, väčšiu radosť učiteľovi študent ťažko urobí...

Jednou z pre mňa najzaujímavejších hodín s Vami, ktorá mi utkvela v pamäti, bola hodina venujúca sa knihe *Múr* od Petra Sísa, ktorá vykresľuje život v bývalom režime. Veľmi ma zaujali Vaše spomienky na toto obdobie, keďže pre našu generáciu, ktorá sa narodila už do slobodného Slovenska, ide o ťažko predstaviteľnú situáciu. Ako vyzeralo Vaše študentstvo v dobe socializmu v porovnaní s dneškom? Akou ste boli študentkou?

V podstate som bola svedomitá študentka a štúdium ma aj bavilo. Prirodzene, stalo sa, že som si trochu i zalajdčila alebo ma čosi nezaujímalo a odflinkla som to; ale v ďalšom živote ma to potom dobehlo v zmysle porekadla – odriekaného chleba najväčší krajec. Štúdium bolo podobné dnešnému (semináre, prednášky), ale študijná literatúra jestvovala len printová, žiadna rozmnožovacia technika okrem papiera, pera; žiaden „vševediaci“ internet. Teda všetko bolo treba študovať z kníh a časopisov, častokrát málo dostupných (a teda vysedieť v študovni celé dlhé dni). Alebo sa stávalo, že v „normalizačných“ 70. rokoch (keď som študovala) sa autor stal politicky „podozrivý“ či „nežiaduci“, v konečnom dôsledku aj vyhodенý z fakulty, a tak aj jeho skriptá (spravidla veľmi kvalitné) boli stiahnuté z obehu a uložené v depozite. Dostávali sme sa k nim potom len potajomky, cez osvietených pracovníkov vedeckej knižnice a nesmeli sme sa na skúške prezradiť, z čoho sme študovali. Záťažou, ktorú študenti dnes nepoznajú, boli predmety marxizmu; skúšky z nich patrili

k najhorším pre tých, ktorí neštudovali filozofiu (jej štúdium vyzeralo celkom inak ako dnes) alebo vedecký ateizmus. No a o stážach v zahraničí sa dalo len snívať. Angličtinári síce spočiatku, na prelome 60. a 70. rokov, mohli ešte absolvovať pár exkurzií do Anglicka, ale to bolo tak všetko. My, germanisti, sme na tom boli trochu lepšie – mohli sme chodiť na brigády, prípadne študovať jeden rok, vo vtedajšej Nemeckej demokratickej republike. Ruštínari sa do ZSSR pravdaže dostali, ale nezávideli sme im to. Inak sme ako študenti zriedkavo chodili z internátu domov (aj kvôli financiám, mnohí aj kvôli obmedzeným spojom), mobily neboli, a tak a o stážach v zahraničí sa dalo len snívať. telefonickú ústredňu v starom internáte alebo z pošty. Chodievali sme pravidelne do kina (Tokajík, Mier, DK ROH), do divadla a na Kalváriu. Alebo len tak do mesta. Veľmi zriedkavo na diskotéky, ktorým sa vtedy hovorilo aj Čaj o piatej (dnešný Čierny orol), a celkom výnimočne do Hviezdy, Tatry alebo Dukly (to už musela byť poriadna príležitosť!). A koncom mája býval Akademický Prešov, skutočný sviatok študentskej slovesnej tvorivosti. Ten sme si nenechali ujsť. Zimný semester sa začínal 1. októbra, zápočtový týždeň bol potom spravidla až po Novom roku. Semester sme pravidelne začínali zemiakovými brigádami, ktoré sme niekedy absolvovali aj v neskutočnom novembrovom chlade. V prvých rokoch štúdia sme sa po návrate z poľa museli umyť studenou vodou – teplá vo vtedy novom výškovom internáte netiekla. A často nešiel ani výťah. Napriek tomu veselo bolo, veď sme boli mladí.

V súvislosti s bývalým režimom bolo výrazným obmedzením regulované

cestovanie. Aký je Váš vzťah k cestovaniu? Máte nejaké cestovateľské túžby či obľúbené miesta?

Môj vzťah k cestovaniu bol vždy veľmi pozitívny; som dcéra železničiara, čiže cestovanie vlakmi vrátane čítania cestovných poriadkov som mala už ako tínedžerka v malíčku. Ale v rokoch mojej mladosti bežný občan, k akým som patrila ja a moja rodina, nemohol veľmi cestovať. Problémom boli jednak finančné prostriedky – tých v bežných rodinách nikdy nebolo nazvyš (a cestovanie znamenalo mať ono „nazvyš“), jednak sa dalo cestovať len v rámci socialistických krajín, ku ktorým sme patrili (aj to vás na hraniciach dôkladne vyobracali, čo nesiete, kam a prečo idete), teda do NDR, Maďarska, Poľska, Rumunska, Bulharska. Do ZSSR bol veľký problém cestovať (hoci osobne mi práve toto bolo jedno – tam som sa akosi nikdy neťahala), do vtedajšej Juhoslávie (ktorá bola taká polosocialistická-polokapitalistická) ani nehovoriac, na Západ len po zložitých preverovačkách, žiadostiach a ako sa ukázalo po páde režimu, mnohí až po podpísaní spolupráce so Štátnou bezpečnosťou. A tak sme sedeli doma, ale zato sme v rámci Československa s rodičmi scestovali slovenské i české mestá, hrady, jaskyne, hory (vlakom; pre železničiarsku rodinu to bolo veľmi lacné). K moru som sa prvýkrát dostala v roku 1975, bolo to v Bulharsku. Morom som bola a zostala dodnes fascinovaná rovnako ako historickými pamiatkami krajín, ktoré sa mi podarilo navštíviť. Obľúbené miesta? Veľmi dobre sa cítim vo Francúzsku a Taliansku – kdekoľvek; osobitne mi je blízky Paríž, Rím a Florencia. A zamilovala som si vysoko kultúrne, krásne ukrajinské

mesto Evov, v ktorom som na univerzite dva roky vyučovala slovenčinu. Túžba navštíviť španielsku Andalúziu sa mi splnila v poslednom roku pred coronou, epidémia mi potom anulovala inú cestovateľskú túžbu – Sardíniu. Teraz už zostalo len Chorvátsko, ktoré máme v rodine vo veľkej láske, a možno sa raz podarí ešte cesta na niektorý grécky ostrov (?). Veľké cestovateľské plány si už však nerobím.

Predpokladám, že Vaším najobľúbenejším druhom umenia je literatúra, avšak v súčasnosti mnohí zvyknú častejšie tráviť čas počúvaním hudby, návštevou divadla či pozeraním filmov alebo seriálov. Našli si aj u Vás tieto médiá miesto? Aký žáner hudby či filmov je Vám blízky? Máte nejakých obľúbencov, ktorých by ste nám odporučili?

Mám rada divadlo (akékoľvek, mimoriadne L+S), filmy (nie akčné, ani trilery či fantasy) a hudbu (okrem techno a podobných žánrov). Nemám rada seriály, vyslovene odmietam také, ktoré majú desiatky, ba stovky pokračovaní a ešte sú aj banálne až stupidné. Z hudby mám najradšej klasiku (najviac impresionistov) a šansón (československý, francúzsky, taliansky), tiež pesničkárov typu Kryla či Nohavicu, no a domácu i zahraničnú muziku mojej mladosti (hudba 60. a 70. rokov – skupiny počnúc Beatles, Abba, Olympic, Elán, Collegium musicum atď., jednotlivci – Hammel, Matuška, Gott, Kubišová, Neckář, Vondráčková, Lenka Filipová, Zagorová, Rottrová...). Spomedzi súčasných mladých sa mi páči Sima Martausová, Mária Čírová a Katka Feldeková. A mám rada sfilmovanú a inscenovanú slovenskú i svetovú klasiku, ktorú spravidla uvádza naša televízia na

treťom kanáli. Nadovšetko však milujem dokumentárne filmy o faune a flóre, o cudzích krajinách a kultúrach...

Počas rokov strávených čítaním a hodnotením detskej literatúry Vám prešli rukami stovky detských kníh. Dokážete si ešte chvíle čítania plne vychutnať alebo je čítanie vždy spojené aj s literárnokritickým hodnotením? Venujete sa aj Vy sama literárnej tvorbe?

Chvalabohu, napriek desaťročiam práce s literatúrou ako s „povinným“ čítaním som schopnosť byť okúzlená príbehom alebo plynutím veršov nestratila. Celkom zámerne nechávam text pri prvom čítaní knihy slobodne plynúť do môjho (pod)vedomia. Ak sa tento „tok“ textu zadrháva a môj čitateľský zážitok je „vyrušovaný“, registrujem problém knihy. To sa mi potom potvrdí (alebo aj vyvráti) a konkretizuje pri opakovaných čítaniach diela. No a pokiaľ ide o vlastnú tvorbu... To nechávam povolanejším. Priemerných autorov je aj bezo mňa dosť! Ja skôr dúfam, že mám aký-taký cit pre umeleckú hodnotu literárneho diela pre deti a pre vyjadrenie hodnotiaceho stanoviska. Najviac slobody zaznamenáva môj čitateľský zážitok asi vtedy, keď si knihu čítame s mojou štvorročnou vnučkou, ktorá ma svojou reakciou občas prekvapí až šokuje. Naposledy sa tak stalo vtedy, keď sme si čítali knihu Miroslava Válka *Do Tramtárie* – a dieťa sa neskryvane bavilo. Potvrdila som si teda, že jestvujú malí čitatelia, ktorým vyhovuje poézia postavená na racionálno-logickej štruktúre nezmyslu.

**Rozhovor pripravila
Bc. Patrícia Karnišová**

so S. Dotkovou aj o stretnutí s p. prezidentkou Z. Čaputovou

Kedy si si rozhodla, že sa vydáš na cestu učiteľstva? Kto alebo čo ťa k tomuto rozhodnutiu motivovalo?

Na konci základnej školy som nebola pevne rozhodnutá, čo chcem študovať, vedela som, že musím ísť na strednú školu s maturitou, pretože na tom trvali moji rodičia vzhľadom na moje dobré výsledky na základnej škole. Keďže som nevedela, čo presne chcem, vybrala som si gymnázium a rodičia mi ako druhú školu vybrali Katolícku strednú pedagogickú školu v Košiciach, na ktorej už študovala moja staršia sestra. Na gymnázium sa mi nepodarilo dostať, a tak mi neostávalo nič iné, ako si prostredníctvom sestry vybaviť dodatočné prijímacie skúšky na pedagogickú školu, konkrétne na odbor učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo, ktoré som úspešne zvládla. Tam sa začala moja cesta budúcej pani učiteľky. Bola to správna voľba, pretože som sa v tom odbore počas strednej školy úplne našla a na strednej škole sa mi veľmi darilo aj napriek tomu, že som bola jediná Rómka v triede. Vedela som, že by bola škoda, keby som v študovaní toho, čo ma baví, nepokračovala. Chcela som byť lepšia vo svojom odbore a dosiahnuť v živote niečo viac, preto som sa rozhodla ísť na vysokú školu. Už počas strednej školy som mala v hlave víziu, že sa raz chcem venovať v pedagogickej sfére rómskym deťom a pomáhať im.

Ako si sa dostala k dobrovoľníckej činnosti? Vyhľadávala si si ponuku sama alebo ti niekto pomohol?

K dobrovoľníckej činnosti som sa dostala prostredníctvom Rómskeho vzdelávacieho fondu, ktorého som členkou a štipendistkou už od začiatku štúdia na vysokej škole. Nebola to moja prvá dobrovoľnícka činnosť, počas celého štúdia som v rámci fondu pomáhala s organizáciou rôznych podujatí, ako napríklad Kongresu mladých Rómov, ktorý organizoval Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity, organizovala som v spolupráci s rómskymi štipendistami udalosť na počesť nezabudnuteľného rómskeho holokaustu na Prešovskej univerzite v Prešove, zúčastnila som sa rôznych workshopov, konferencií či kampane k Sčítaniu obyvateľstva 2021. Konkrétne k projektu doučovania som sa dostala prostredníctvom Facebooku, na ktorom som videla oznam, že Eduroma v spolupráci s REF hľadajú dobrovoľníkov, ktorí by boli mohli doučovať rómske deti z MRK, oslovilo ma to a organizáciu som ihneď kontaktovala.

Mali žiaci a ich rodičia záujem o pomoc? S čím mali najväčší problém?

Rodičia boli za pomoc s učením vďační, boli radi, že sa ich deťom bude niekto venovať. Stalo sa však, že niektorí rodičia pri prvom kontakte doučovanie odmietli, pretože sa báli, že za to budú musieť platiť. Samozrejme, po vysvetlení situácie názor zmenili. Najväčší problém bol hlavne skontaktovať sa s rodičmi, ja som dostala

telefónne číslo a meno a musela som rodičov kontaktovať, niektoré čísla už boli neaktuálne, alebo som sa im nevedela dovoliť, potom som využila všetky sociálne siete, prostredníctvom ktorých som sa ich snažila vyhľadať, alebo keď sa mi už podarilo skontaktovať s jednou rodinou z danej lokality, pýtala som sa na ostatných, s ktorými som sa nevedela skontaktovať. S čím vlastne súvisel fakt, že im v prvom rade chýbalo technické vybavenie ako počítač, internet, mobil, telefónne karty, kredit atď. Pri doučovaní bol najväčší problém, že im chýbali materiálne pomôcky potrebné k učeniu, chýbala im podpora zo strany školy, možnosť kontaktu s učiteľom, ak im bolo niečo nejasné, prostredie školy, ktoré ich automaticky motivovalo a „nútilo“ k učeniu sa, dohľad nad ich učením sa a sociálny kontakt s kamarátmi.

Žiaci sa chceli učiť alebo si musela ich pozornosť zaujať zábavnejšou formou?

Doučovanie prebiehalo hravou, zábavnou formou, prostredníctvom pracovných listov, musela som ich motivovať odmenami vo forme zábavných videí, rozprávok, hier, ktoré som im po zvládnutí úlohy posielala za odmenu.

Ako často si sa venovala žiakom počas online vyučovania?

Bola som im k dispozícii 24 hodín 7 dní v týždni, kedykoľvek mi napísali, zavolali, tak som im poradila, pomohla. Pravidelne sme si volali každý deň, stále sme sa dohodli na určitom čase. Niekedy som volala iba s rodičmi, ktorí mi ukázali, čo s dieťaťom robili, opísali mi priebeh učenia sa a pýtali sa, ak niečo nevedeli.

Foto: archív Bc. Stanislavy Dotkovej

Stalo sa ti, že ťa niečo počas online vyučovania nahnevalo? Bola si v situácii, kedy si nevedela, ako ďalej pokračovať?

Nepamätám si, aby sa niečo také stalo. Ak som niečo nevedela, mala som kontakt na asistentku z danej základnej školy, ktorá žiakov učila a bola v kontakte s terénnymi pracovníkmi, a tiež na vedúceho projektu, ktorému som posielala e-mailom každý týždeň report z doučovania.

Aké pocity v tebe vyvolala správa, keď si dostala pozvanie do prezidentského paláca pani prezidentkou Zuzanou Čaputovou?

Pozvanie od pani prezidentky Zuzany Čaputej som vnímala a aj vnímam ako veľkú poctu a som za to veľmi vďačná, že som tam mohla byť, sedieť a podeliť sa s ňou o svoje skúsenosti, pocity a vnímanie situácie so vzdelávaním rómskych detí na Slovensku. Bol to nádherný zážitok a úžasný pocit, na ktorý určite nezapudnem do konca svojho života. Je úžasné zažiť pocit docenenia od takej významnej osoby za svoje doterajšie úsilie a námahu, ktorú som vkladala či už do svojho štúdia, alebo do dobrovoľníckych aktivít a zdokonaľovaní svojich schopností.

Aké máš vízie do budúcnosti v rámci dobrovoľníckej práce a pomoci rómskej komunite?

Svojej komunite by som chcela byť nápomocná tým, že sa počas štúdia budem určite zapájať do rôznych projektov a aktivít v rámci komunity. Momentálne som tiež zapojená do projektu Štátneho pedagogického ústavu, prostredníctvom ktorého doučujem žiakov základných škôl zo SZP, ktorí nemali a nemajú prístup k plnohodnotnému vzdelávaniu počas Covid situácie. Po skončení štúdia sa budem snažiť byť ďalej aktívna a posúvať sa ďalej a pevne verím, že budem môcť vykonávať profesiu v pedagogickej sfére, v ktorej sa budem naplno venovať edukácii rómskych detí, pretože v tom vidím veľký zmysel. Verím, že každá pomocná ruka, ktorú deťom podáme, ich dokáže potiahnuť tým správnym smerom na ich ceste za lepším životom.

**Rozhovor pripravila
Miroslava Bednarčíková**

Foto: dostupné z internetu

OTVORENÉ DVERE DO KABINETU

Online Živá knižnica

Čo si predstavíte pod pojmom knižnica? My si predstavíme more kníh s množstvom informácií z rôznych oblastí. Čo keby takáto knižnica ožila?

Študenti Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove si vyskúšali, ako to v takej živej knižnici vyzerá. Živá knižnica je každoročné podujatie rodičov detí s poruchou autistického spektra. Rodičia týchto detí nám otvorene z vlastnej skúsenosti vyrozprávali, ako takýto život s deťmi s autizmom vyzerá. So svojím príbehom sa nám predstavilo 5 živých kníh. Je to inkluzívny projekt, v rámci ktorého kooperujú a sieťujú odborné pracoviská. Venujú sa problematike porúch autistického spektra. Viera H. spolu s jej ďalšími 4 kolegyňami, matkami týchto detí, z vlastnej skúsenosti odporúčajú inklúziu. Snažia sa o to, aby školy otvorene pracovali s takýmto druhom postihnutia. Keďže partnerská komunikácia medzi rodičom a školou je základ, ich snahou je ukázať ľuďom, že mať predsudky voči deťom s postihnutím je nekorektné. Ich snom je docieľiť to, aby bola inklúzia o tom, že sa školy sústreďujú na pozitívne stránky detí, na budovanie vzťahu s dieťaťom, neodržať sa bezhlavo osnov, ale prirodzene sa prispôbiť osobnosti dieťaťa. Ak dokáže škola, pedagógovia a odborní zamestnanci vnímať na žiakoch s autizmom ich pozitívne a silné stránky, tak sa následne dokáže vytvárať inkluzívne prostredie a inkluzívna atmosféra. Základom je, aby škola u detí s poruchou autistického spektra nevyvolávala strach a stres, ale aby sa v nej cítili komfortne a prirodzene.

Študenti mali možnosť dávať rodičom otázky rôzneho druhu a dozvedieť sa z tejto oblasti veľké množstvo informácií. Rozšírili si vedomosti a získali praktické skúsenosti zo života detí s autizmom.

Online podujatie Živá knižnica bolo skvelým, zaujímavým a najmä prínosným stretnutím pre študentov Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove, na ktoré sa tešíme každý rok.

Bc. Simona Stul'áková
Bc. Barbora Balogová

Foto: dostupné z internetu

Viete,

kto sú CODA deti?

V apríli mala naša Pedagogická fakulta česť hostovať prednášku s názvom Počujúce deti nepočujúcich rodičov a inkluzívna pedagogika. Prednášať prišla prof. PaedDr. Darina Tarcsiová, Ph.D., z Univerzity Komenského v Bratislave. Špeciálnu príchut' mala prednáška najmä vďaka osobnej zainteresovanosti profesorky Tarcsiovej, ktorá je sama počujúcim dieťaťom nepočujúcich rodičov.

Na jednej strane prednáška znela ako „každá iná“, vysoko odborne spracovaná a systematicky vnášajúca svetlo na problematiku CODA detí, teda Children of Deaf Adults, cez základnú terminológiu a fakty až po výsledky z výskumnej činnosti profesorky. Na druhej strane bola prednáška výpoveďou osobného života prednášajúcej a mnohých ďalších CODA detí na Slovensku.

Na úvod je vhodné si položiť otázku: Prečo práve takáto prednáška? Pravdepodobne si ju spolu so mnou kládlo niekoľko desiatok ďalších študentov pred tým, než sa prihlásili na hovor v Teams. Avšak, akí plní otázok a očakávaní sme sa prihlasovali, takí plní (a možno ešte plní) sme sa aj odhlasovali. Získali sme odpovede na svoje otázky v obsahu prednášky, ale ten obsah v nás vyvolal nové otázky, spojené s výzvami do pedagogickej praxe.

CODA deti sú jednou zo skupín detí, ktorá vyrastá v prostredí, kde sa komunikuje iným jazykom, ako je jazyk majority, a je vzdelávaná v bežných školách. Napriek tejto skutočnosti sa o tejto skupine v súvislosti s inkluzívnou pedagogikou nekomunikuje. Čo je však skutočne udivujúce, ani väčšina odborníkov nepozná podmienky fungovania rodín, ktoré sú tvorené nepočujúcimi rodičmi. Tým sa táto oblasť stáva neprebádanou a podmienky života počujúcich detí nepočujúcich rodičov neznáme. Paradoxne, asi 1 % obyvateľstva Slovenska tvoria nepočujúci ľudia a 90 % nepočujúcich rodičov má počujúce deti. Nepočujúci majú svoju vlastnú kultúru, ktorá im umožňuje žiť síce odlišný, ale plnohodnotný život. Sami seba vnímajú ako jazykovú a kultúrnu komunitu, preto používajú veľké N pri slove Nepočujúci. Problémy nastávajú vtedy, ak potrebujú Nepočujúci komunikovať s počujúcimi, prípadne s nimi niečo riešiť (pôžička v banke, zápis dieťaťa do školy, kúpa vozidla, rodičovské združenie...). V takých prípadoch je veľmi výhodné mať pri sebe osobu, ktorá počuje a zároveň rozumie reči nepočujúcich. Často sa takouto spojkou stávajú ich vlastné deti.

CODA deti sú vychovávané nepočujúcimi rodičmi, takže dokonale ovládajú posunkovú reč, vyznajú sa v spôsoboch a potrebách Nepočujúcich, ale zároveň sú počujúce, takže rozumejú aj svetu počujúcich a tým si pre seba získavajú synonymá ako prostredník, nezapadajúci, cudzinec, a to hneď v niekoľkých rovinách. CODA dieťa driftuje na hranici nielen medzi svetom počujúcich a nepočujúcich, ale aj medzi svetom detí a svetom dospelých. Nebolo by prekvapením, keby 11-ročné CODA dieťa

vedelo podrobnosti o tom, ako sa rieši hypotéka alebo chodilo na vlastné rodičovské združenia, prípadne na rodičovské združenia mladších súrodencov. Jednoducho podmienky, v ktorých vyrastajú, na nich kladú vysoké nároky, a deti podliehajú tzv. parentifikácii. Na jednej strane je to pre tieto deti výhodné. Lahko a skoro sa stanú samostatnými, zodpovednými a rozhladenými. Na druhej strane nič nie je ideálne. Nie každé dieťa má takú silnú povahu, aby znieslo taký tlak a extrémne vysoké požiadavky a dokázalo to premeniť na vlastné výhody a osobnostný rast. Mnohokrát sú v situácii, keď tu deti musia byť pre rodičov, nie rodičia pre deti. Nepočujúci rodič nebude s dieťaťom písať diktáty doma, ale počujúce dieťa môže ísť na rodičovské združenie mladšieho súrodenca namiesto rodiča, prípadne s ním ako tlmočník. CODA deti sú zdravé deti, ktoré navštevujú školy hlavného vzdelávacieho prúdu. Napriek tomu majú špeciálne vzdelávacie potreby, ktoré však nie sú v dostatočnej miere zohľadňované.

Táto situácia je veľkým výkričníkom pre všetkých budúcich pedagógov. Podporuje to aj fakt, že výskum profesorky Tarcsiovej je pravdepodobne zatiaľ jediným výskumom v tejto oblasti na Slovensku.

Táto prednáška otvorila študentom tému, o ktorej rozhodne ešte budú hovoriť. Téma CODA detí je pre budúcich pedagógov v kontexte inkluzívnej pedagogiky, teda pedagogiky rovných možností a rovného prístupu pre všetkých, veľkou výzvou. Ako zvýšiť všeobecnú informovanosť o CODA deťoch a ich problematike? Ako sa dá CODA deťom poskytnúť intenzívnejšia pomoc pri vzdelávaní na Slovensku? Akým spôsobom môže zdravotné znevýhodnenie rodičov vplývať na ich deti v pozitívnom a negatívnom smere? Aké sú skutočné negatíva života a vzdelávania CODA detí?

Vo svete je problematike CODA detí venovaná väčšia pozornosť, na Slovensku patrí medzi najmladšie témy dotýkajúce sa špeciálnej pedagogiky. No so stále silnejším dôrazom na inkluzivitu vo vzdelávaní na Slovensku sa o tejto téme bude musieť stále viac diskutovať.

Jana Maďarová

Pozvaná prednáška

**POČUJÚCE DETI
NEPOČUJÚCICH
RODIČOV
(CODA DETI)
A INKLUZÍVNA
PEDAGOGIKA**

prof. PaedDr. Darina TARCSIOVÁ, Ph.D.

Ústav špeciálnopedagogických štúdií
Katedra špeciálnej pedagogiky
Pedagogická fakulta
Univerzita Komenského v Bratislave

| tarcsiova@fedu.uniba.sk

22. 4. 2021, PF PU v Prešove (MS Teams)

Foto: dostupné z internetu

POŮ VON

Krásna Morava vás očarí

Čo vám napadne, keď sa povie Erasmus? Spoznávanie nových ľudí, kultúr, zdokonalenie sa v cudzích jazykoch, nové zážitky a hory zábavy pri popíjaní Sangrie, Rakije a tých, ktorých názov nedokážete vysloviť. Určite však neočakávate, že z Erasmu si okrem iného odnesiete aj schopnosť povedať slovíčko „nazdravie“ vo všetkých európskych jazykoch, istotu, že pravý Slovák sa pozná podľa správnej výslovnosti slov gulôčka a čučoriedka a variť halušky vás nenaučí hlad, ale chuť prezentovať svoju krajinu v cudzine.

Aj keď som na začiatku sama spochybňovala svoje rozhodnutie vybrať pre pobyt Brno, nakoniec sa to ukázalo ako správny krok. Stretávanie so silnou erasmáckou komunitou ma napriek znalosti miestneho jazyka prinútilo zdokonaľiť sa v angličtine. Zároveň som sa vyhla nepríjemnostiam plynúcim z mojej jazykovej neistoty. Ako slovenskému študentovi na mobilitu v Česku mi univerzita umožnila navštevovať predmety pre výmenných študentov, ale i predmety klasického študijného programu v češtine. Vďaka tomu sa pred mnou otvorilo množstvo možností. Venovala som sa teda tomu, čo ma oslovilo najviac. Prijemní a ústretoví vyučujúci ochotne pomohli zvládnuť štúdium v cudzine bez stresu a akýchkoľvek problémov s absolvovaním skúšok. Poslednou ingredienciou študentského života bolo ubytovanie na internáte. Bola som príjemne prekvapená z kvality izieb, aj keď bolo ubytovanie o čosi drahšie ako na Slovensku. Miestne univerzitné knižnice ma primäli k pravidelným návštevám, najmä svojim

prijemným prostredím a bohatým obsahom.

BRNO SA MI VYBAVUJE AKO KRÁSNE HISTORICKÉ MESTO PRESIAKNUTÉ ŽIVÝM PULZOM ŠTUDENTSKÉHO ŽIVOTA. Návštevník

bez cieľa blúdiaci popod secesné lampy historického centra dozaista nakoniec zapadne do jednej z typicky českých hospôd či moderného tematického baru. Z hradu Špilberk, vypínajúceho sa na kopci v centre Brna, máte možnosť vidieť panorámu mesta ako na dlani. Možno niektorí nevedia, ale aj Brno má svoj orloj, nachádzajúci sa na Námestí slobody. Na prvý pohľad je v porovnaní s Pražským orlojom trochu nezvyčajný, oblečený v modernom šate. Nemusíte však ostávať iba v meste. Ak zatúžite po kúsku prírody, v pomerne krátkom čase máte možnosť dostať sa na množstvo zaujímavých miest v okolí. Výhodou je, že na začiatku pobytu automaticky získate český ISIC, s ktorým sa stáva cestovanie výrazne výhodnejšie. Či už vás z mesta vyženie láska k vínu, alebo len Erasmus v dobe svetovej pandémie, prostredie južnej Moravy chytí za srdce. Rozsiahle vinárske oblasti Pálavy lákajú do bludiska pivníc na ochutnávku nového ročníka. Keď sa s veselou náladou pri zapadajúcom slnku prechádzate po viniciach, tiahnucich sa kam len oko dovidí, vravíte si, že to celé stálo za to. Netušila som, že som špeciálnym milovníkom prírody, kým som sa nestratila v krásach Moravského krasu. Priepasť zvaná Macocha vám zamotá hlavu, a to doslova. Pri blúdení po záhradách zámku Lednice zasa nejde neočakávať zjavenie krásneho princa, tak veľmi typického pre české rozprávky. Princa síce nie, no počas pobytu som stretla a spoznala mnoho ľudí z rôznych kútov sveta. Takých, ktorí žijú na ostrove a nevedia plávať, i takých, čo majú

v telefóne aplikáciu Mecca Finder. Po pol roku som zbalila kufor plný zážitkov a modrým vlakom odfrčala späť do rodnej krajiny.

Keby sa ma dnes niekto spýtal, či sa oplatí ísť na Erasmus, najskôr by som ho považovala za človeka, ktorý kladie hlúpe otázky. Erasmus je skvelou skúsenosťou. Veľa ma naučil, zdokonalila som sa v angličtine, spoznala vďaka nemu mnoho zaujímavých ľudí a nahliadla do študentského a univerzitného života v inej krajine.

Zuzana Zubriková

Foto: archív autorky

Foto: archív autorky

Stážová mobilita v meste KULTÚRY, ŠPORTU a PIVA

•
•

• **PREČO PRÁVE ČESKÉ BUDĚJOVICE?**

Dosiaľ žiadny študent PF PU v Prešove nevyskúšal mobilitu v susedných Českých Budějoviciach, vzala som to ako výzvu a vycestovala do južných Čiech, ktoré sa môžu pýšiť nie len bohatou prírodou, historickými mestečkami, ale obzvlášť modernou výskumnou univerzitou s ôsmimi fakultami. Keď človek nič od situácií nečaká, nemôže sa sklamať a ako bonus som mala možnosť absolvovať dosiaľ tú najlepšiu prax, akú si študent pedagogiky môže priať!

• **ČO SOM NA MOBILITE ROBILA?**

Študovala som dištančnou formou špeciálnu pedagogiku na Jihočeskej univerzite, prezenčne som absolvovala stáž v jedinom centre v celej ČR pre rehabilitáciu osôb s postihnutím ARPIDA, kde je všetko pohromade. V tomto študentskom meste s príchutou piva nebolo málo kultúrnych a spoločenských akcií. Ľudia po roku doma s radosťou vychádzali do ulíc a žili pre prítomný moment. Túžila som opäť zažiť tú skvelú životnú skúsenosť, zúčastniť sa študijného pobytu, už tretíkrát za sebou.

• **AKO HODNOTÍM TÚTO SKÚSENOŠŤ?**

Na niektorom z billboardov som raz uvidela slogan, že tu chce žiť naozaj každý. Do Budějovic sa veľmi rada vrátim naozaj kedykoľvek aj ja. Hlavne som zistila, že pokiaľ si človek verí a vynaloží úsilie, dokáže čokoľvek. Naučila som sa samostatnosti, flexibilitu a rozšírila som si obzory. Bola som absolútne samostatná a spoliehala som sa len na seba. Uvedomila som si, že výučba môže fungovať aj inak

ako odpisovaním si poznámok z prezentácie a osobne som si mohla vyskúšať nadobudnuté poznatky aj priamo v praxi. Hodiny boli praktické, záživné a navyše si stále pamätám, o čom sme na vyučovaní spoločne diskutovali. Odniesla som si zážitky, na ktoré nezabudnem. Myslím si, že každý študent by mal vyskúšať Erasmus+ alebo iný študijný pobyt.

• **ČO BOLO NÁPLŇOU STÁŽE?**

Prieskumy aj skúsenosti absolventov často potvrdzujú, že „bežné“ vysokoškolské štúdium dnes už skrátka pre úspešnú kariéru nestačí a práve vysoká škola by mala byť časom, kedy mladý človek získava skúsenosti aj mimo univerzitného prostredia. Preto som oslovila neziskovú organizáciu ARPIDA s požiadavkou o získanie praxe, kde ma privítali s otvoreným srdcom a počas jedného mesiaca som mala možnosť nahliadnuť do komplexného systému starostlivosti o deti, mládež a dospelých s telesným (motorickým) a kombinovaným postihnutím. Pod jednou strechou poskytujú liečebné, terapeutické, rehabilitačné, poradenské, metodické, preventívne, sociálne, výchovno-vzdelávacie (MŠ, ZŠ, ŠZŠ, praktická škola), záujmové aj pracovné služby. Áno, toto všetko a ešte k tomu s úsmevom na tvári. V centre sa mi venovali a všetko, čo som nevedela zo školy, ma veľmi ochotne doučili. Pracovné skúsenosti z tohto prostredia hodnotím veľmi prínosne.

• **ČO MI NA MOBILITE CHÝBALO?**

V škole mi nič nechýbalo, systém bol nastavený presne podľa mojich potrieb

a slovenčinu počuli veľmi radi! Aktuálne nariadenia spojené s koronavírusom nedovoľovali pobyt bez povinnej 5-dňovej karantény, počas ktorej mi chýbala sloboda a objavovanie nového, ale s negatívnym výsledkom začalo dobrodružstvo a ani jeden deň sa už nepodobal tomu karanténnemu.

- **AKÝ JE MÔJ NAJHORŠÍ ZÁŽITOK?**

Najhorší a pritom najviac zábavný zážitok sa dostavil v dobe, keď som si uvedomila, že tie decká hrajú florbal na lepšej úrovni ako ja. Nehovoriac o bocci, v ktorej sú ozajstní profesionáli, o čom svedčí plno diplomov a pohárov. Môj výkon ani zďaleka nevyzeral na nejakú solídnu cenu. (smiech)

Vo všeobecnosti je náročné prekonať samého seba, potom odísť naspäť domov a vrátiť sa do normálneho života. Človek má chvíľu pocit, akoby nikam nepatril. Trochu unavujúce a náročné je aj komunikovať s učiteľmi prostredníctvom e-mailov a vybavovanie potrebných dokumentov.

- **AKÝ JE MÔJ NAJLEPŠÍ ZÁŽITOK?**

Vo všeobecnosti si vážim „vstřícný“ prístup. Ani tentokrát to nebolo inak a zažila som plno zážitkov v priestoroch centra, v telocvični, na vychádzkach, v obchode, v dielničke či na Stezke korunami stromu na Lipne. Arpidácka pohodička a koncerty hudobnej skupiny K.R.B., ktorej členmi sú žiaci a klienti, na veľkom javisku sú nezabudnuteľné! Uvedomila som si, že aj decká na vozičkoch či s iným postihnutím sa rovnako rady člnkujú na blízkom rybníku, dokážu vyrobiť nádherné výrobky, ktoré sa mihnutím oka predajú, skvelo sa zabavia na dovolenke v Taliansku, milujú terapeutického psíka, koňa, ale hlavne

jeden druhého a všetkých pod strechou žltej budovy s vôňou dreva.

MYŠLIENKA NA ZÁVER:

Ak by k Vám prichádzali deti zo silných a zdravých funkčných rodín, Vašu prácu by to urobilo ľahšou. Ak k Vám však neprichádzajú zo silných rodín, Vašu prácu to robí oveľa dôležitejšou! Ďakujem Vám za to, že žiarite. A skrz mňa už aj na Slovensku.

Bc. Júlia Janičová

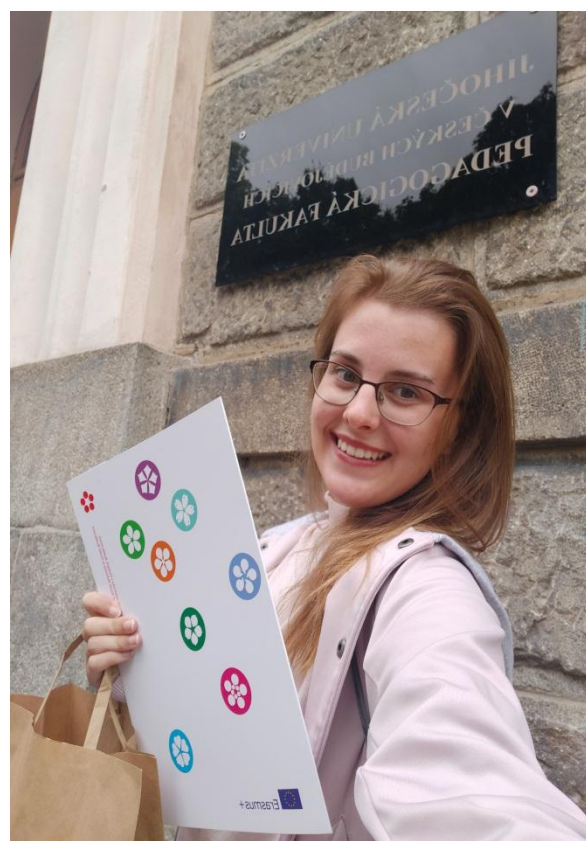

Foto: archív autorky

Foto: archív autorky

**Living' the dream in Prague
...alebo ERASMUS+ v „dobe kovidovej“**

Všetko začalo vypísaním prihlášky s následným pohovorom. Keď mi o pár týždňov spolužiačka oznámila, že som sa ocitla v rebríčku medzi „vyvolenými“, povedala som si, že prvý krok k splneniu môjho sna študovať v Prahe mám za sebou. Možno si poviete: „Prečo „LEN“ Praha?“ Odpoveď je jednoduchá – vždy som si priala aspoň chvíľu žiť v tomto krásnom historickom meste.

Ani som sa nenazdala a takmer nemožné „v dobe kovidovej“ sa stávalo skutočnosťou. Balila som si posledné veci do mojich dvoch veľkých kufrov s batohom a tlačila som dokumenty v podobe negatívneho PCR testu, či potvrdenia o prekročení štátnej hranice. Zvuk budíka ma upozorňoval na to, že o pár hodín budem odchádzať z Košíc do Prahy.

Prvé týždne vôbec nezačínali ružovo. Najprv som strávila týždeň v povinnej karanténe. K tomu som ešte vybavovala rôzne nezrovnalosti na pražskej univerzite. Neskôr som napísala jednej Slovenke, ktorá svietila na zozname od českého koordinátora. Adka práve hľadala bývanie, tak som jej ponúkla miesto v mojej izbe. Neváhala a už sme sa o pár dní vítali na vlakovej stanici.

Kým si Adka „odpykávala“ 5 dní v karanténe, ja som sa zatiaľ zoznamovala s novými predmetmi. Výučbu som absolvovala online a vďaka môjmu flexibilnému rozvrhu som sa mohla pripojiť aj na hodiny v Prešove. Najviac sa mi páčil predmet *Základy znakového jazyka*, na ktorom som sa naučila „povedať“ niečo o sebe prostredníctvom posunkovej reči. Na predmete *Speciální pedagogika* som spoznala sympatického pána doktora,

ktorý s nadšením viedol diskusiu o rôznych zaujímavých témach. Ďalším prínosom bol pre mňa *Anglický jazyk*, kde sme sa s učiteľom z Ameriky venovali okrem gramatiky aj uvoľnenej konverzácii.

Po príchode mojej spolubývajúcej sme dali hlavy dokopy a snažili sme sa vyhľadať ďalších ľudí, ktorí prišli študovať do Prahy. Najprv sme skúsili zoznam mailov od nášho koordinátora a pridali sme sa do erasmáckych skupín na WhatsApp. Nakoniec to osud zariadil inak – na Náplavke (miesto pri Vltave) sme oslovili skupinku ľudí, z ktorých sa vykluli Erasmi. Z náhodného stretnutia sa postupne vyformovali silné priateľstvá. Spoznali sme študentov z Turecka, Grécka, Talianska, Španielska, Chorvátska či Nemecka, čím sme si zdokonalili aj našu angličtinu.

Určite sa pýtate: „Čo sa dalo robiť v Prahe, keď bolo všetko zatvorené?“ Práve tento čas sme využili na to, aby sme preskúmali mesto. Každé naše stretnutie predstavovalo inú činnosť – či už piknik na Stromovke, alebo prechádzku na Letnej, kde nám ležala Praha ako na dlani. S uvoľňovaním opatrení sme zamierili do kaviarní, galérií alebo múzeí. Neskôr nás túlavé topánky doviedli do Liberca, Kútnej Hory, Ostravy či malej dedinky s názvom Mořina, kde sa skrýva krásny Lom Veľká Amerika. Potom sme sa dostali do bodu, keď sme chceli vidieť viac. Zamierili sme do zahraničia a navštívili sme krajiny ako Nemecko, Rakúsko, Dánsko či dokonca Švédsko.

Keby som mala definovať Erasmus, vyzeralo by to asi takto: sloboda, dobrodružstvo, pevné priateľstvá, rôzne kultúry, nové poznatky v študijnom odbore, a to hlavné – nespočetné množstvo nezabudnuteľných zážitkov. Kto by to bol

povedal, že po tom ťažkom roku plného stresu zo zajtrajškov budem sedieť vo Švédsku pri mori s výhľadom na západ slnka s úžasnými ľuďmi okolo seba? Som vďačná za všetko, čo mi Erasmus dal. Pretože je to jazda, ktorú jednoducho musíš zažiť!

Bc. Magdaléna Hartmannová

Foto: archív autorky

Foto: archív PF PU v Prešove

KLUB ABSOLVENTOV

Nezabudnem na teba

Učiteľ. Oslovenie, postavenie a pre každého z nás (z pedagogickej fakulty) povolanie, ktoré som si sama vybrala za svoju budúcnosť. Hoci bol prvý vstup na fakultu naplnený neistotou z nového prostredia, spolužiakov a tiež učiteľov, postupom času sa fakulta stala mojou súčasťou. Keď sa obzriem späť, každý semester formoval moje schopnosti a zručnosti v budúcej kariére a tiež mňa ako osobnosť. Každý semester priniesol zábavu, zaujímavé semináre s novými vedomosťami, ktoré z času na čas sprevádzali slzy z neúspešnej skúšky, no i slzy šťastia pri rozhovoroch s priateľmi.

Každý zážitok ma posúval bližšie k presvedčeniu, že som si vybrala správne a fakulta sa stala mojím druhým domovom a upevnilo sa to ešte viac po mojom zvoľení do ASPF PU, v ktorom som pôsobila od 2. ročníka na bakalárskom stupni. Učenie (sa) bolo pre mňa prirodzené a tešila som sa skoro na každý seminár či prednášku, hoci ma to niekedy stálo mnoho úsilia, ale stálo to za to.

Posledné dva roky sa niesli v online priestore a pre každého to bola zmena, ktorú sme museli prijať. Napriek dištančnej forme nám učitelia pomáhali a dali zo seba všetko, čo mohli. Po piatich rokoch som úspešne zložila magisterské štátne skúšky a s úsmevom pod rúškom som preberala svoj vytúžený diplom a ďalšie ocenenie.

Veľké poďakovanie patrí Vám – milí pedagógovia, ktorí ste sa nám všetkým venovali a aj keď sme meškali na hodiny, neboli vždy aktívni alebo len nemali náladu. Bez vás všetkých, ktorí s nami boli od začiatku, by sme nestáli na promóciách spolu a neboli by sme takými, akými sme. Vy ste nás obohatili o vlastné vedomosti, skúsenosti a ukázali nám cestu, ktorú sme veľakrát stratili z dohľadu.

Nikdy nezabudnem na moju rodinu na Pedagogickej fakulte, na všetky pozitívne aj negatívne zážitky, ktoré ma posunuli vpred, a tiež na Vás – pedagógovia, panie zo študijného oddelenia a tiež na ochotných vrátnikov, ktorí nás s úsmevom vítali každý deň.

Ďakujem. Ďakujeme.

Mgr. Monika Slavkovská

CIEĽOM nie je nečinnosť, cieľom je robiť to, čo ťa baví

Myslím si, že citát, ktorý je uvedený v názve, pochopí počas života každý jeden z nás. Túto „večnú pravdu“ som objavil rok po ukončení vysokoškolského štúdia, keď som sa zamestnal ako špeciálny pedagóg v špeciálnej triede pre žiakov s Aspergerovým syndrómom a žiakov s poruchami autistického spektra na Základnej škole Prokofievova v Bratislave. Bola to moja prvá skúsenosť s deťmi, ktoré si vyžadujú špeciálny prístup, a o to viac ma prekvapilo, že mi dovolili nájsť si k nim cestu tak rýchlo. U začínajúceho učiteľa je podľa môjho názoru dôležitá prvá skúsenosť a prvé zamestnanie. Rozhoduje sa tam, či ho školstvo upúta, alebo odradí. Ja som mal to šťastie a priznávam, že si ma školstvo získalo a vidím sa v ňom po zvyšok života.

Povolanie učiteľa som vnímal už v tom najútulejšom veku, hlavne kvôli mojej mame, ktorá pracovala ako učiteľka v materskej škole a ja sám som bol jej žiakom. Sledoval som jej každodenné nadšenie z jej profesie a postupne zisťoval, že chcem okúsiť „učiteľský chlebiček“ aj ja. To, na čo som sa pripravoval už od detstva, sa stalo skutočnosťou v roku 2019, kedy som dostal svoju prvú triedu a začal učiť malých prváčikov. Počas dvoch rokov mi prirástli k srdcu a pocit zadosťučinenia a radosti z toho, že robím, čo ma baví, je naozaj na nezaplatenie. Napriek tomu, že ma vyučovanie na primárnom stupni baví

a naplňa, je mojou ďalšou ambíciou absolvovať doktorandské štúdium na mojej „Alma mater“ v Prešove, vďaka ktorému budem môcť získať dostatok vedomostí a skúseností, ktoré by ma v mojom profesijnom živote mohli posunúť vpred.

Foto: archív autora

Každý si je vedomý toho, že sa učí celý život, no u učiteľov to platí dvojnásobne. Školstvo nie je v najlepšom stave, a preto potrebuje mladých, zapálených a inovatívnych ľudí, ktorí sa majú chuť vzdelávať a posúvať školstvo neustále dopredu. Preto dúfam, že učiteľov, ktorí svoju prácu vnímajú ako poslanie, bude stále viac a spolu sa pokúsime posunúť naše školstvo na vyššiu úroveň.

Mgr. Richard Šturmankin

Foto: dostupné z internetu
Lettrizmus: Nika Majirošová

LAMP

POLITICO STUDENTUS

ASPF PU

v letnom semestri 2020-2021

Začiatok letného semestra sa na našej Pedagogickej fakulte niesol v znamení ticha od študentov na chodbách či v učebniach. Hlasý bolo počuť z kancelárií našich učiteľov, ktorí sa neúnavne snažili priblížiť sa študentom cez monitory počítačov. Aj ASPF PU pracoval prostredníctvom dištančnej formy štúdia a prerokoval a schválil:

- návrh informácie o prijímacom konaní na akademický rok 2021/2022 a podmienky prijatia na rozširujúce štúdium na Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove,

- podmienky prijímacieho konania na doktorandské štúdium na akademický rok 2021/2022.

Letný semester priniesol mnoho nového – vďaka uvoľňovaniu opatrení aj prezenčné stretnutie senátorov na pôde našej Pedagogickej fakulty. ASPF PU prerokoval a schválil:

- výročnú správu o činnosti PF PU v Prešove za rok 2020,

- návrh Štatútu rady pre kvalitu Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove.

Okrem týchto dokumentov ASPF PU vyhlásil doplnujúce voľby za študentskú časť akademickej obce ASPF PU v Prešove, keďže dve členky ukončili magisterský stupeň štúdia, a tým sa ich pôsobenie v ASPF PU ukončilo. Svoju pôsobnosť ukončili študentky Bc. Nikoleta Žofajová a Mgr. Monika Slavkovská.

S úsmevnými spomienkami sa lúčili na ich poslednom zasadnutí, na ktorom im ostatní senátori poďakovali a popriali im spokojnú učiteľskú kariéru. Obe študentky s krásnymi spomienkami prenechávajú miesto ďalším budúcim senátorom a veria, že budú zastupovať študentov spravodlivo a budú sa hrdo pýšiť našou Pedagogickou fakultou.

Mgr. Monika Slavkovská

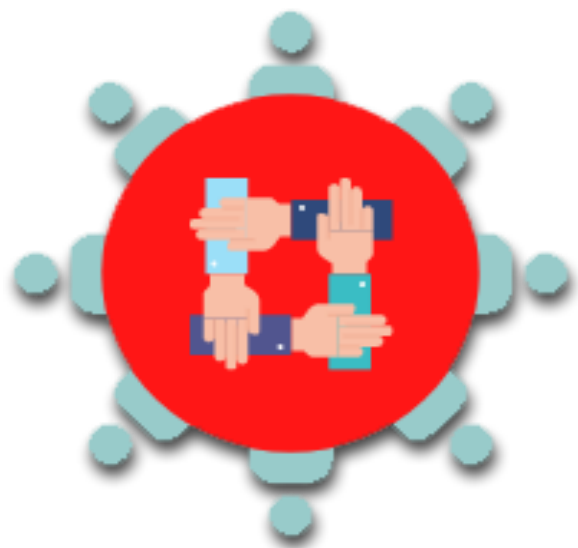
Foto: archív autorky

Študentská rada PF PU a jej letný semester 2020-2021

Ostali sme doma aj naďalej. Aj počas letného semestra 2020-2021 sme štúdium na fakulte absolvovali dištančnou formou. Čo to prinieslo študentskej rade PF PU? Aj keď sme sa dlho osobne nevideli, vždy sme si našli cestu, ako sa môžeme stretnúť aspoň online. Pravidelné stretnutia, ktoré sme mali, nám pomohli v udržaní vzťahov a príprave aktivít. Musím povedať, že to bolo náročné obdobie aj pre nás. Čo sme ako rada robili v letnom semestri? Dobre rozbehnuté súťaže, ktoré sme pre študentov začali pripravovať už v zimnom semestri, sa nám osvedčili, a tak sme v tom pokračovali aj naďalej. Zapojiť sa mohli študenti nie len z našej fakulty, ale všetci študenti Prešovskej univerzity v Prešove. Teší nás, že sme mohli aspoň takouto formou niekoho potešiť. Keďže sme všetci fungovali v online svete, začali sme pracovať na týždenných kalendároch s rôznymi online webinármi, na ktoré sa mohol ktokoľvek prihlásiť. Tento semester sa nám podarilo pripraviť na DOD Prešovskej univerzity v Prešove prezentáciu o nás a o tom, čo robíme a ako sa k nám môžu študenti pridať. Po minulé roky sme sa s uchádzačmi mohli rozprávať na chodbe Filozofickej fakulty, no tento rok sme sa mohli predstaviť aspoň pomocou zvukovej prezentácie. Nesmiem zabudnúť na to, že sme ako rada boli vždy

k dispozícii pre tých, ktorí sa na fakultu ešte nedostali a majú záujem študovať u nás. Teší nás, že sa na nás obrátili maturanti s rôznymi otázkami. Veríme, že toto obdobie čo najskôr skončí a konečne sa uvidíme na našich obľúbených fakultných akciách.

Sofia Michňáková

VEDECKÁ SKUPINA ŠTUDENTOV

v letnom semestri 2020/2021

Prešiel už takmer rok od nášho posledného stretnutia na chodbách Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. Milí študenti, čo konkrétne Vám chýba z obdobia pred úplným zatvorením školy? Spolužiaci, vyučujúci, vzdelávanie mimo obrazoviek, káva...? Alebo si zvyknete spomenúť aj na každoročné akcie v priestoroch fakulty?

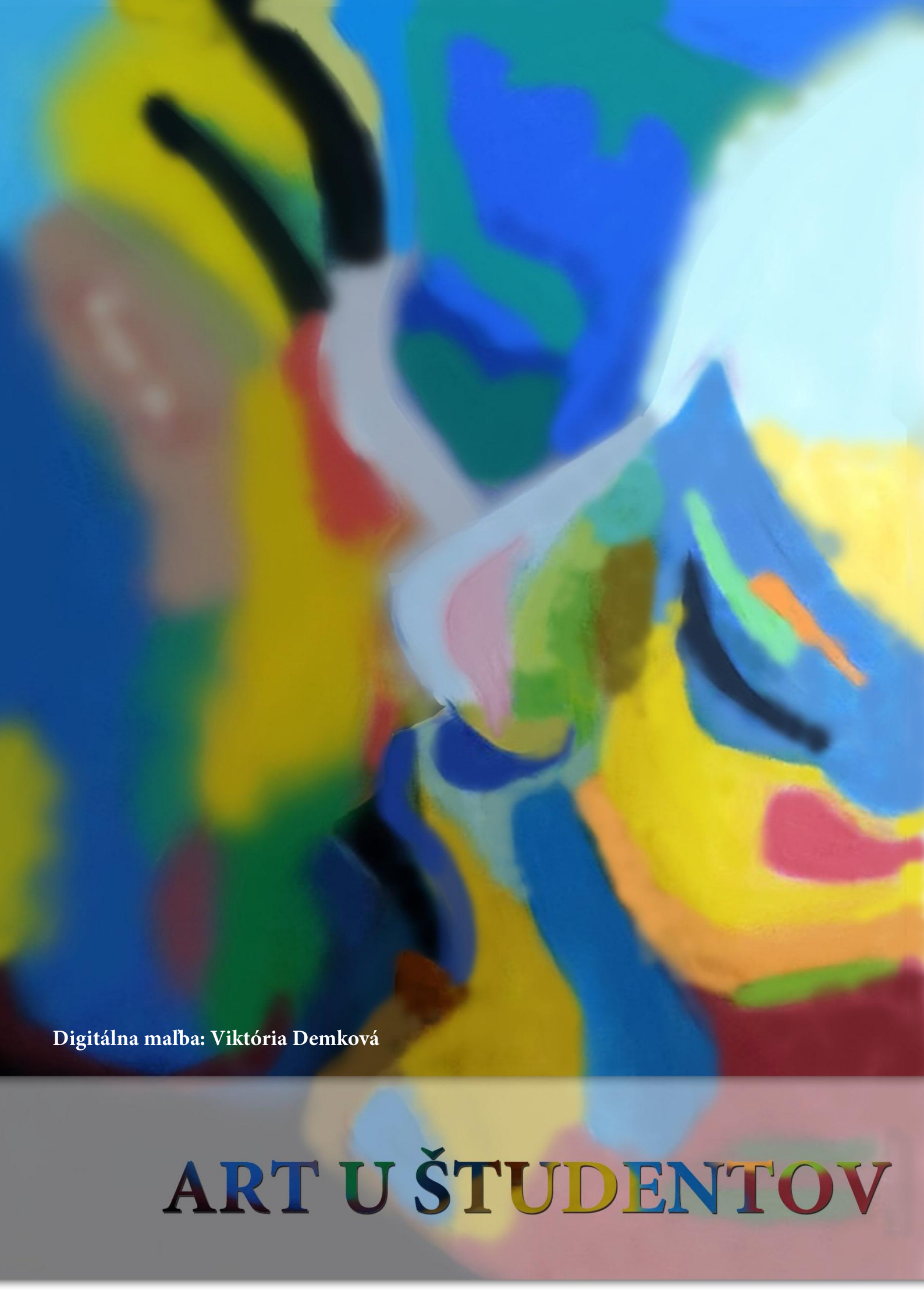
Našej Vedeckej skupine študentov chýba kontakt s Vami počas tradične organizovaných akcií, ktoré sme v spolupráci so Študentskou radou Pedagogickej fakulty PU v Prešove každoročne organizovali, v rôznych zaujímavých témach. Je nám ľúto, že naše nápady Vám nemôžeme v tejto dobe predať, no veríme, že čoskoro dôjde k výraznej zmene a budeme sa môcť naplno angažovať, organizovať a tvoriť.

Foto: archív PF PU v Prešove

Máte nápady a návrhy, čo nové priniesť do života študentov na našej fakulte? Chceli by ste sa pridať k Vedeckej skupine študentov? Kontaktujte autorov článku alebo dr. Hedvihu Hafičovou. Veríme, že už čoskoro sa budeme môcť stretnúť v realite študentských dní a pri špeciálnych udalostiach, ktoré pre Vás pripravujeme. Tešíme sa na Vás!

**Miroslava Bednarčíková
Bc. Júlia Janičová**

An abstract digital painting featuring a vibrant palette of colors including yellow, blue, green, red, and pink. The composition is dominated by bold, expressive brushstrokes and thick, textured areas of color. A central white, curved shape, possibly representing a face or a stylized object, is partially visible, surrounded by the colorful, layered brushwork. The overall effect is dynamic and energetic.

Digitálna malba: Viktória Demková

ART U ŠTUDENTOV

NAČO NÁM JE UMENIE?

Pri otázke zmyslu umenia v tejto úvahe by som sa rada vyhla všeobecným, často až patetickým konštatovaniam o napĺňaní zmyslu nášho života cez umenie. Sama seba vnímam ako človeka, pre ktorého má umenie v živote nezastupiteľný význam, a to v akejkolvek jeho podobe, avšak myslím si, že takéto všeobecné tvrdenia vyznievajú často neúprimne, a osoba, ktorá ich vyriekne, si možno ani neuvedomuje obsah tejto výpovede a celý takto podaný zmysel umenia potom vyznieva ako nedôveryhodná fráza. Ak by som mala naozaj úprimne a objektívne vyjadriť to, prečo je umenie dôležité a neskľzavať pritom do kliše konštatovaní, mala by som sa pozrieť na druhú stranu, a teda na tých, ktorí umeniu neprpisujú rovnaký význam ako ja.

Kto je vlastne druhá strana a pomyselní odporcovia umenia? Už pri písaní tejto vety som si skonštruovala obraz prototypu človeka (uznávam, s poriadnou dávkou predsudkov), ktorý nemá rád umenie, ako človeka s nízkym vzdelaním. Čo však ak tento prekoncept nie je správny a takéhoto nihilistu umenia nájdete na vysokej škole medzi svojimi spolužiakmi, pričom viete, že jeho osobnosť dokáže ovplyvniť ďalšiu generáciu detí ako budúcich recipientov a tvorcov umenia? V nasledujúcich riadkoch by som sa teda chcela prihovoriť týmto osobám, napriek tomu, že popieram fakt, že na svete existujú ľudia, ktorí by neboli schopní vidieť aspoň molekuly zmyslu umenia. Vnímam vás totiž skôr ako tých, ktorí nedali vo svojom živote umeniu priestor. Z

množstva významov, ktoré umenie v mojom živote má, si preto vyberám to, ktoré mi pomôže porozumieť vám, ktorí nevnímate umenie rovnakou optikou ako ja. Ide o to, že podľa mňa nás umenie čini vnímateľnejšími, núti nás zastaviť sa a odkrývať neznáme, porozumieť druhému, rovnako ako sa budem teraz snažiť ja porozumieť vám. Aj keď sa na prvý pohľad môže zdať, že absolutizujem zásluhy umenia, pokúsím sa to vysvetliť na ďalšom príklade. Predstavte si návštevu galérie (ak ste galériu nikdy nenavštívili, tak si napríklad predstavte svoj proces čítania knihy). Najprv dochádza k prvému kontaktu s umeleckým artefaktom (obrazom, sochou či knihou). Tu podľa mňa u vás „nihilistov“ nastáva zlomový bod, keďže sa väčšina z vás zastaví pri jednoduchom hodnotení (ne)páči sa mi to, (ne)má to pekné farby, respektíve, príbeh je celkom (ne)zaujímavý, a vy zamedzíte vlastnými bariérami umeniu, aby na vás mohlo pôsobiť a prebudiť vaše emocionálne vnímavé ja. Chápem, že zaoberať sa niečím, čomu zrejme nerozumieme, môže byť vyčerpávajúce, v konečnom dôsledku to však nie sú práve takéto momenty, ktoré nám umožňujú osobnostne rásť? Človek, ktorý je schopný dať umeniu šancu, pôsobiť naň, začne svoje hodnotiace súdy analyzovať, napríklad si kladie otázku, prečo sa mi daný artefakt (ne)páči, čo to spôsobuje, aká bola intencia autora, metaforicky sa teda osobnosť človeka otvorí a môže začať vo svojej mysli polemiku s vlastným ja. Predstavujem si to približne takto: *„Nepáči sa mi to. Ale prečo sa ti nepáči? No, lebo je tam zobrazené niečo zvláštne, čomu nerozumiem. Nie všetkému je nutné porozumieť hneď, najprv skús zistiť, čomu nerozumieš a čo ti v porozumení bráni, len sa neboj*

nerozumieť.“ Želala by som si, aby ste túto situáciu dokázali vnímať širšie ako len v oblasti umenia, možno aj v oblasti medziľudských vzťahov, rovnako ako aj ja pri písaní tejto úvahy. Častokrát totiž zvykneme odsúdiť niečo alebo niekoho len kvôli tomu, že danému javu/osobe nerozumieme. Ja som si túto skutočnosť uvedomila práve kvôli umeniu, keď som sa práve cezeň pomyselne pokúsila prekročiť svoju komfortnú zónu toho, čomu rozumiem, a pokúsila sa chápať aj umeleckým artefaktom (a iným skutočnostiam v mojom živote), ktoré nie sú ľahko interpretovateľné. Aj keď som vás možno týmto príkladom stále nepresvedčila o význame umenia v zmysle formovania vnímavosti osobnosti človeka, možno mi postačí aj to, ak sa nad týmito mojimi slovami zamyslíte a pokúsite byť otvorenejší a občas prekročíte svoju zónu chápania, napríklad aj pri vnímaní akéhokoľvek umeleckého diela.

V závere tejto úvahy sa ospravedlňujem, že ste pravdepodobne od týchto riadkov očakávali čosi iné a že som neodpovedala priamo, načo nám je umenie. **Umenie je však farebnou mozaikou, ktorá do života každého človeka dostáva iný lom svojej pestrosti.** A v tomto zmysle by akékoľvek moje snahy o presné zodpovedanie tejto otázky boli redukciou a popierali to autentické, nejednoznačné, farebné, tajomné, ktorým je umenie vo vašom živote.

Bc. Patrícia Karnišová

Foto: Mgr. Zuzana Vagaská

SEBAKARIKATÚRY

Bc. Beáta Komárková

*Hello, I am
Bea ♥*

Bc. Sofia Nemergutová

TEXTOVÁ INTERPRETÁCIA VÝTVARNÉHO DIELA

RENE MAGRITTE: *The infinite recognition*

Pre niekoho jasná vec,
opakom je umelec.
Tak ako vonia káva
aj umelcom sa ľahko stáva,
že spod nôh im zmizne tráva
a zrazu im oblak máva.

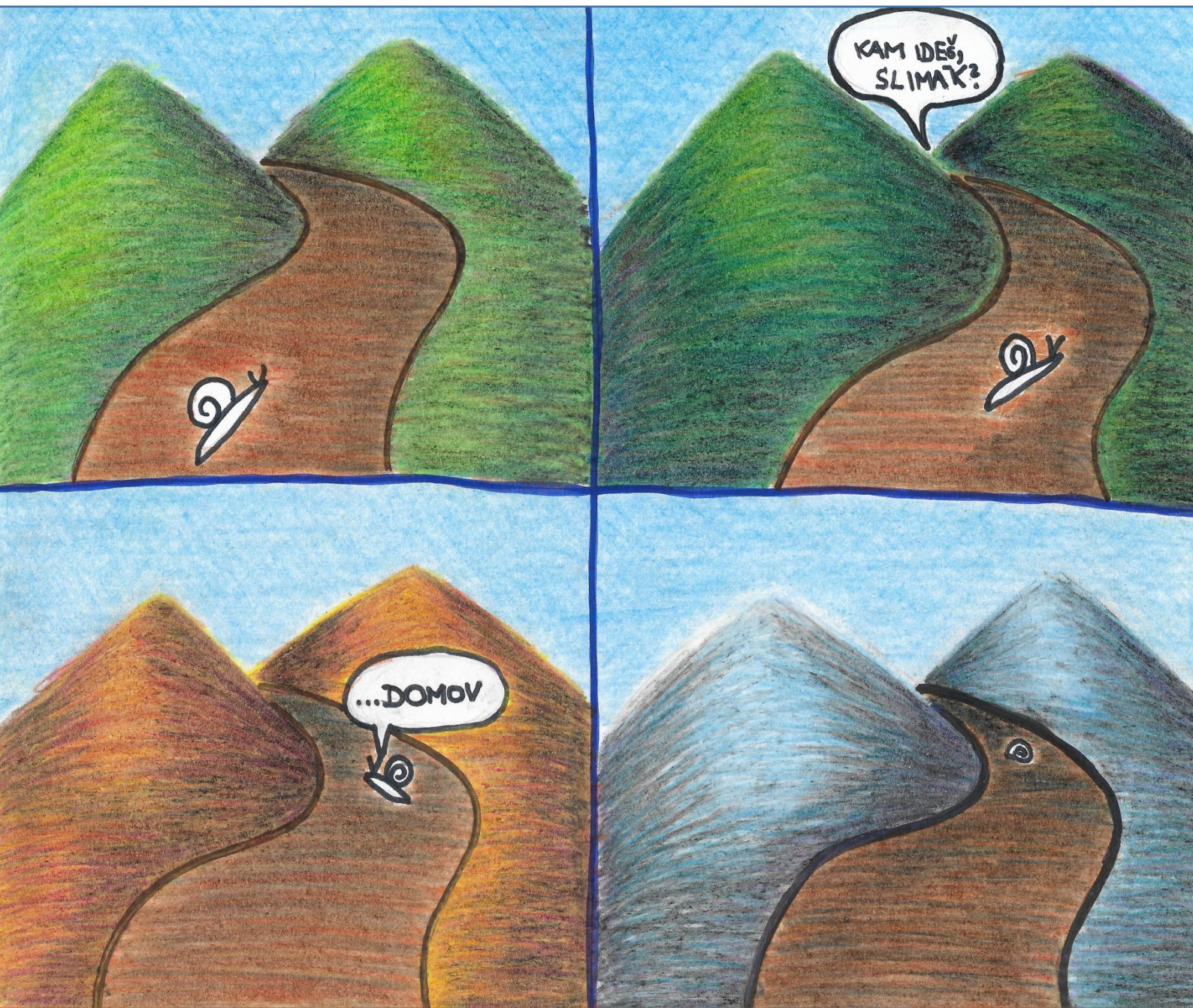
Básnik skladá rýmy,
lieta kdesi hore s nimi.
Na zem sa späť vráti,
keď báseň musí skrátiť.

Ak aj nie si umelec,
nie je to zlá vec.
Po oblohe pochodiť
nemôže ti uškodiť.
Poviem ti to priamo,
tam neurobíš krok nadarmo.

Bc. Veronika Hradiská

Foto: dostupné z internetu

KOMIKS

Bc. Mária Ujlakyová

**Práce študentov vybrala Mgr. Tatiana Bachurová, PhD.,
v rámci predmetu *didaktika výtvarnej výchovy*.**

Alternatívny záver rozprávky **STROM, KTORÝ DÁVA** od Shela Silversteina

Strom bol šťastný, keďže sa chlapec na ňom plavil po mori. Odteraz mohol byť Strom znova bližšie k svojmu priateľovi, chlapcovi, ktorého poznal už desiatky rokov. Počas slnečných dní na vode sa chlapec so Stromom neustále zhovárali a spomínali na to, ako bol chlapec malý a hrával sa s jeho lístím či na schovávačku.

No odrazu sa krajinou prehnala búrka. V člne zo Stromu sa objavila diera veľká ako päšť, ktorú keď chlapec zbadal, okamžite zahlásil: „**Nebudem sa viac plaviť na takomto hroznom člne, kúpim si lepší alebo rovno loď.**“ Strom vedel, že pre chlapca nie je bezpečné plaviť sa na

deravom člne, no bol to jeho jediný priateľ, a preto by bol veľmi rád, ak by spolu mohli byť ešte aspoň chvíľu. No chlapec ihneď potom, čo dorazili na pevninu, vytiahol čln z vody a hodil ho na breh. Rozbehol sa do prístavu, kde kotvili obrovské lode a jednu z nich si kúpil.

Strom niekoľko dní ticho premýšľal nad svojím jediným kamarátom, keď zrazu pribehlo malé dievčatko k člnu a začalo sa s ním hrať. Uložilo na čln svoje hračky a hralo sa, že sa plaví po mori. Zhováralo sa s ním a prezrádzalo mu všetky svoje tajomstvá. Strom bol opäť šťastný, opäť bol niekoho najlepším kamarátom, a to aj napriek tomu, že bol len deravým kusom dreva.

Radoslava Gallová

Foto: archív autorky

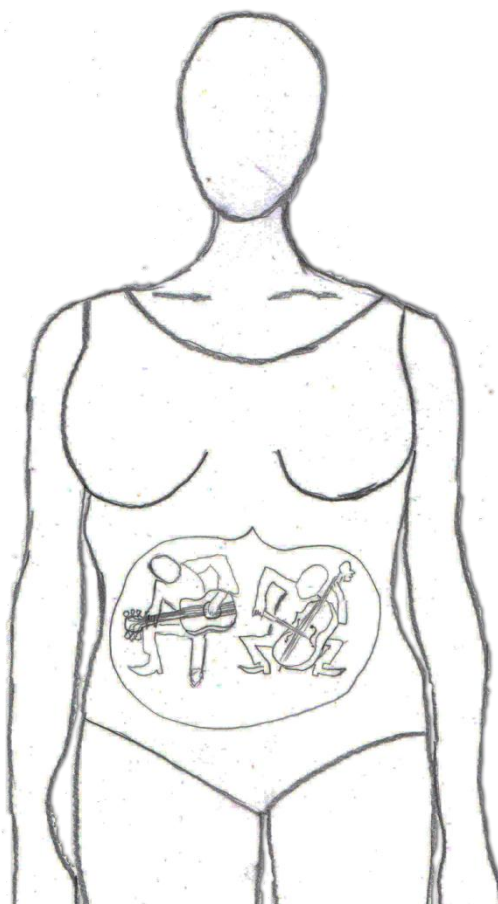

OBRAZOVÉ

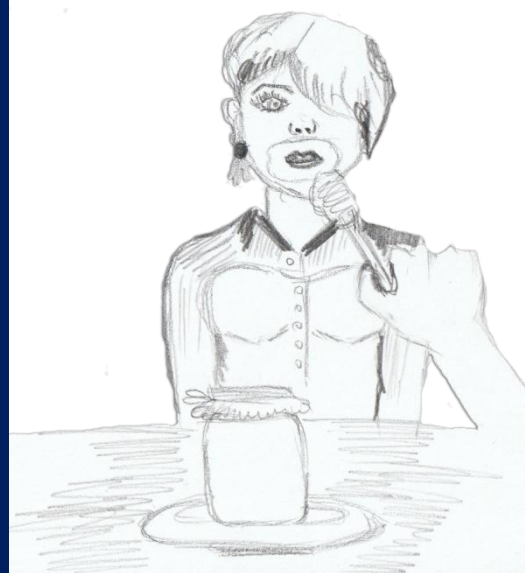
FRAZEOLOG-izmy

Daniela Habiňáková

Laura Hančáková

Ema Pokrivčáková

LIST ŽLTEJ PASTELKY

Ahoj, Mirka,

opäť sa so mnou stretávaš, s tvojou obľúbenou žltou pastelkou. Teší ma, že sa usmievaš ako slniečko tej najkrajšej farby, ale ver, že mne tak do smiechu nie je. Vyfarbuješ mnou všetko, čo ti príde pod ruku, a vôbec, odkedy majú obláčiky žltú farbu? Som naozaj zhrozená z toho, čo ma nútiš vyfarbovať a dokonca som ešte aj tupá... Pokiaľ sa nenaučíš, aké predmety majú moju vznešenú farbu, ani ma nestrúhaj!

Tvoja zlatá, no vytočená kamoška,
ŽLTÁ PASTELKA.

Romana Mihalíková

LIST MODREJ PASTELKY

Ahoj, Tina,

som najobľúbenejšia pastelka tvojej kamošky. Svojou farbou maľujem nebo, moria a oceány a veľa iných vecí, ktoré možno vidíš okolo seba. Mám rôzne odtiene, ktoré sa menia podľa mojej nálady. Raz som svetlučko modrá, ale keď sa hnevám, viem poriadne stmavnúť. No najradšej som aj tak tyrkysová. Vždy, keď uvidíš tyrkysovú farbu, spomeň si na mňa. Vtedy budeš vedieť, že sa cítim najlepšie.

Tvoja **TYRKYSOVO-MODRÁ PASTELKA.**

Sofia Melnyková

Foto: dostupné z internetu

ŽIVOČÍCH *LÁSKA POTREBNÁ*

Láska potrebná (lat. *amare opus*) je mnohobunkový živočích, ktorého možno nájsť kdekoľvek vo svete, avšak jeho počty sa v dôsledku vysokej miery klamstiev rapídne znižujú. Láska potrebná je ťažko skrotiteľná, často uväznená hlboko v ľudskom srdci a čoraz menej vídaná na slobode, preto patrí medzi najviac chránené živočích. Jej vzhľad a veľkosť nemožno presne definovať, pretože ju každý vidí úplne inak. Živí sa pozornosťou, rešpektom, dôverou a úctou, ale nepohrdne ani milým slovom či malým darčekom. Jej najväčšími nepriateľmi sú klamstvo a neúprimnosť. Ak ju niekto spozoruje a získa si ju, dokáže sa rýchlo šíriť, musí ju však pravidelne kŕmiť jej obľúbenou potravou a chrániť si ju, inak ju stratí a znova ju už nemusí nikdy nájsť.

Dominika Gargalíková

Foto: dostupné z internetu

**Práce študentov vybral Mgr. Dávid Dziak, PhD.,
v rámci predmetu *slovenský jazyk 2***

RECEPT

na netradičné veci

Foto: archív autorky

RECEPT

na poslušného manžela a aktívne detičky

POTREBUJEME:

1ks svojhlavého manžela
1ks malý rozostavaný dom s veľkým pozemkom
100 štipiek „zaracha na pivo a futbal“
5-8ks tichých poslušných detičiek (môžu byť aj od susedov, ak nie je dostatok vlastných)
1ks mama/svokra/babička – pozor!
Nenahraditeľná prisada!
10 kg trpezlivosti
1000 odmeriek štipľavých jazyčnatých poznámok
1000 odmeriek sladkých bozkov

POSTUP:

Pripravíme montérky, vápno, kelňu a tehly pre manžela. Podusíme ho návštevou svokry. Okoreníme poznámkami typu: „Decká si už nemajú kam uložiť hračky a oblečenie.“, „Ani kamarátov si nemôžu pozvať.“, „Treba urobiť prístavbu k domu.“. Necháme povariť vo vlastnom hneve a pridáme korenie „Zaracha na pivo a futbal, kým nebude dom dokončený“. Z 10 detí nakrájame menšie skupinky,

ktoré postupne pridávame k manželovým odpočinkovým chvíľkam. Dávujeme rovnomerne, aby neostali prázdne nevýrazné chute, napríklad skupinku krikľúňov, skupinku obojľavorukých nekompromisne ponúkajúcich pomocné ruky, skupinku „postrach Denis od susedov“. Prudko pomiešame ďalšou návštevou svokry, ktorá prišla kolaudovať dom. Necháme manžela postáť, podusíme vo vlastnej šťave a dozdobíme bozkom a poďakovaním.

ČAS PRÍPRAVY:

Nie je presný, odporúčame minimalizovať, ideálne ukončiť skôr, než príde na svet dvanásť potomok.

ROZPOČET:

Všetko, čo znesie spoločná hypotéka, manželova peňaženka a nervová sústava.

NÁROČNOSŤ:

Vysoká až intenzívna, záleží od stupňa asertivity manžela.

ODPORÚČAME...

podávať s valentínskymi darčekom manželovi aj mimo sviatku sv. Valentína, aby v procese varenia nevyhorel a nezmizol.

Štefánia Takácsová

**Prácu študentky vybral doc. PaedDr. Martin Klimovič, PhD.,
v rámci predmetu *tvorivé písanie*.**

FANTASY-montáž

BC. DOMINIKA KOTRADYOVÁ / PANI JAR V OPOJENÍ NOČNEJ MÁGIE

BC. KRISTÍNA KURUCOVÁ / ALENA Z RÍŠE

BC. ZUZANA POPELAŠOVÁ / SPLYNUTIE S PRÍRODOU

Práce študentov vybrala Mgr. Zuzana Vagaská,
v rámci predmetu *počítačová grafika v mladšom školskom veku*.

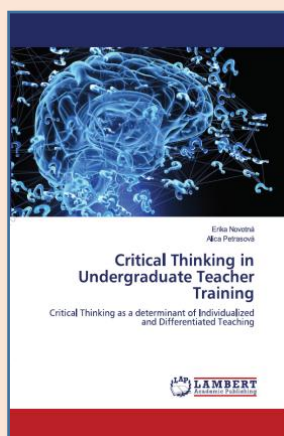
Foto: Petra Baltovičová

A TOTO SI UŽ PREČÍTAL?

**E. Novotná, A. Petrasová –
*Critical Thinking in
Undergraduate Teacher
Training. Critical Thinking as a
determinant of Individualized
and Differentiated Teaching***

Vedecká monografia (v preklade *Kritické myslenie v pregraduálnej príprave učiteľov. Kritické myslenie ako determinant individualizovanej a diferencovanej výučby*) prezentuje empirický výskum v oblasti pregraduálnej prípravy budúcich učiteľov na vysokých školách. Na základe kvantitatívnych i kvalitatívnych výskumných procedúr prináša zistenia v oblasti úrovne kritického myslenia študentov učiteľstva a ich spôsobilosti projektovať individualizovanú a diferencovanú výučbu.

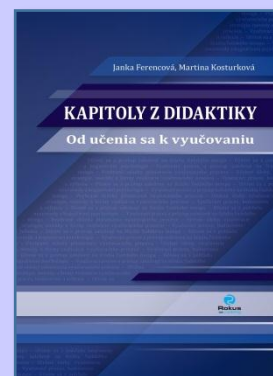
**M. Klimovič, M. Kopčíková,
Ľ. Liptáková, K. Vužňáková –
*Implicitné jazykové znalosti
dieťaťa***

Monografia predstavuje teoretickú analýzu vzťahu implicitných a explicitných jazykových znalostí a východiská, procedúru a výsledky empirického výskumu troch obsahových oblastí implicitných jazykových znalostí dieťaťa na začiatku školskej dochádzky. Teoretická analýza ukázala, že implicitno-explicitná dichotómia v jazykovom vývine, v učení sa a používaní jazykov v súčasnosti predstavuje dôležitú a diskutovanú výskumnú tému. Poznanie, že implicitné a explicitné jazykové vzdelávanie je odlišné a že jestvuje rôzne chápanie rozhrania týchto dvoch typov znalostí, prináša implikácie nielen praktickej výučbe cudzieho jazyka, ale zároveň prináša inšpirácie pre riešenie vzťahu implicitných a explicitných znalostí vo vyučovaní materinského jazyka. Všetky tri empiricky skúmané znalostné oblasti (naratívne, lexikálne a slovtvorné znalosti) totiž patria v súčasnom učive slovenského jazyka v primárnom vzdelávaní k deficitným a nedostatočne či nie najvhodnejšie rozvíjaným. To isté sa týka vzťahu vyučovania materinského a cudzieho jazyka, ktorý sa v primárnom vzdelávaní takmer nezohľadňuje.

**J. Ferencová, M. Kosturková –
*Kapitoly z didaktiky. Od učenia
sa k vyučovaniu***

Vysokoškolská učebnica je určená ako študijný materiál študentom učiteľských študijných programov. Inšpiratívna však môže byť aj pre učiteľov v praxi, ktorí sa zaujímajú o najnovšie poznatky z oblasti neurovedy, kognitívnej psychológie a možnosti ich aplikácie do edukačnej praxe. Základom koncipovania jej obsahu je myšlienka, že kľúčovým elementom vo vyučovacom procese je žiak a poslaním učiteľa je stimulovať jeho učebné procesy. Prvé dve kapitoly knihy sú preto venované učeniu sa, najmä z pohľadu neurovedy a kognitívnej psychológie. V ďalších kapitolách je pozornosť venovaná vyučovaniu, vyučovaciemu procesu, jeho plánovaniu, realizácii i reflexii, vždy však s dôrazom na aktívne učenie sa žiaka. Neuroveda, výskum mozgu a učenia sa odhaľuje čoraz viac zaujímavých a prakticky podnetných poznatkov. V knihe sú zdôraznené myšlienky, ktoré sú reálne aplikovateľné z pohľadu súčasnej školskej edukácie.

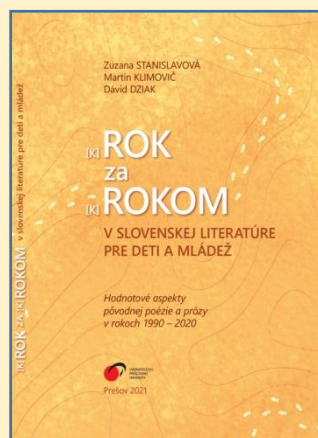
**I. Scholtzová, E. Šimčíková, B. Tomková –
*Komparatívna analýza vybraných aspektov
matematickej edukácie pre predprimárne
vzdelávanie***

Vedecká monografia vznikla ako výstup riešenia vedeckovýskumného projektu VEGA 1/0844/17 *Identifikácia kľúčových aspektov matematickej edukácie v predprimárnom vzdelávaní v medzinárodnom a historickom kontexte*, ktorý bol v rokoch 2017 – 2019 riešený najmä členmi Katedry matematickej edukácie, a to pod vedením doc. RNDr. Ivety Scholtzovej, PhD. Skúmaná problematika je spracovaná v troch rovinách, za ktoré možno považovať: a) Analýzu kurikulárnych dokumentov pre predprimárne vzdelávanie na Slovensku od roku 1948, a to so zameraním na aspekty matematickej edukácie; b) Komparáciu jednotlivých rámcov predprimárneho vzdelávania na Slovensku a v zahraničí (Írsko, Island, Japonsko, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Švédsko, Taliansko); c) Analýzu prípravy pedagógov pre predprimárne vzdelávanie na Slovensku a v zahraničí. Výsledky realizovaného výskumu, spracované v tejto vedeckej monografii, môžu slúžiť ako základ pre ďalšie analyticky orientované výskumy v oblasti predprimárneho vzdelávania, resp. matematickej edukácie.

**Z. Stanislavová, M. Klimovič, D. Dziak –
*(K)rok za (k)rokom v slovenskej literatúre pre deti
a mládež (Hodnotové aspekty pôvodnej poézie
a prózy v rokoch 1990 – 2020)***

Literárnokritická monografia *(K)rok za (k)rokom v literatúre pre deti a mládež (Hodnotové aspekty pôvodnej poézie a prózy pre deti a mládež v rokoch 1990 – 2020)* vznikla na báze analýzy tridsaťročnej produkcie pôvodnej literatúry pre deti a mládež vydananej na Slovensku. Jej základom sú bilančné hodnotiace prehľady, ktoré autori systematicky vypracúvali o ročnej literárnej tvorbe pre deti a mládež od roku 1996 do roku 2020. Koncipovanie bilančných hodnotení sústredilo veľký objem materiálu vhodného na systémové spracovanie s možnosťou formulovať opatrné syntézy. O takéto spracovanie, dopracované o analýzu produkcie prvej polovice 90. rokov, sa pokúša autorský kolektív v prítomnej literárnokritickej monografii. Prvá kapitola prináša analýzu pohybov v básnickej tvorbe pre deti a mládež za uplynulých tridsať rokov. Druhá kapitola je zameraná na reflexiu autorskej rozprávky, ktorá tvorí najmohutnejší žánrový prúd tvorby. Tretia kapitola je venovaná vývinovým modifikáciám a premenám spoločenskej prózy pre deti a mládež. Štvrtá kapitola približuje situáciu vo folklórnych žánroch a napokon piata kapitola ponúka pohľad na premeny faktúálnej a fantazijnó-dobrodružnej tvorby.

**I. G. Drzewiecka, Z. Stanislavová –
*Modifikácie vyobrazovania človeka so
znevýhodnením v literárnej a ilustračnej tvorbe
pre deti a mládež na Slovensku (1850 – 2020)***

Monografia *Modifikácie vyobrazovania človeka so znevýhodnením v literárnej a ilustračnej tvorbe pre deti a mládež na Slovensku (1850 – 2020)* je zavŕšením rozsiahleho, mnohoročného akademického výskumu problematiky zobrazovania človeka s hendikepom (postihnutím, znevýhodnením) v literatúre a v ilustračnej tvorbe pre deti a mládež. Autorky Z. Stanislavová a I. Gal Drzewiecka sa zaoberajú telesným, zmyslovým a duševným znevýhodnením, zobrazeným pomocou postáv postihnutých jedným z týchto hendikepov, a to v literárnej a ilustračnej tvorbe určenej najmä detskému adresátovi. Nejde pritom len o mechanický výpočet dominantných diel s touto tematikou v slovenskej a zahraničnej literatúre. Obe autorky pred prezenčným spôsobom uprednostňujú hĺbkovú analýzu a interpretačný spôsob tejto donedávna viac-menej tabuizovanej témy, a to tak, že na ňu nahliadajú v širokých spoločenskovedných kontextoch. Nimi predložený erudovaný odborný výklad je prezentáciou analyticko-in-terpretačného pohľadu na viac ako sto päťdesiatročnú prítomnosť témy zrkadlenia ľudskej inakosti v literatúre pre deti a mládež na Slovensku aj vo svete.

**R. Rusňák, T. Bachurová –
*Tematika straty, smrti a bolesti v literatúre
pre deti a mládež a jej didaktická interpretácia
v primárnom vzdelávaní***

Učebnica spoluautorskej dvojice R. Rusňák – T. Bachurová vo výsledku prináša v slovenskom kontexte doteraz absentujúcu koncepciu výučby marginalizovaných tém (spojených s vedomím smrteľnosti človeka) v prostredí primárnej edukácie. Vysokoškolská učebnica rozširuje literárnovedný a literárno-didaktický diskurz, týkajúci sa sledovanej problematiky, pričom si všíma aj širšie súvislosti spoločenského, kultúrneho, psychologického, sociologického, religiózneho či antologického charakteru. Koncepcia učebnice odráža umelecký aj edukačný aspekt marginalizovanej tematiky bolesti, smrti a straty v procese primárneho vzdelávania. Učebnicou chcú autori nadviazať na dlhoročné príklady dobrej praxe z anglo-amerického prostredia, ako aj na chýbajúce systematické vzdelávanie ohľadom ťaživejších tém v rámci predmetu čítania a literárnej výchovy v primárnom vzdelávaní na Slovensku. Východiskom pre vytvorenie učebnice sú okrem najnovších odborných poznatkov aj presvedčivé a hodnotné umelecké texty a diela, v ktorých priestore je motív straty, smrti a bolesti tematizovaný autenticky a presvedčivo. Zámerom učebnice, ktorá by mala slúžiť ako komplementárny učebný zdroj k už existujúcim učebniciam v rámci literárneho vzdelávania, je oboznámiť tak študentov pedagogických fakúlt (pripravujúcich sa na rolu učiteľa pre primárny stupeň vzdelávania), ako aj aktívnych a vnímavých učiteľov z praxe s možnosťami didakticky kvalifikovaného uplatnenia náročnejšej tematiky vo vyučovaní literárno-výchovných predmetov.

<https://www.unipo.sk/pedagogicka-fakulta/fakulta/e-kniznica/casopisy/artus/>